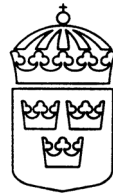

Regeringens proposition

2007/08:20

Arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

Prop.
2007/08:20

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 8 november 2007

Fredrik Reinfeldt

Sven Otto Littorin
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag till genomförande av artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar.

I propositionen föreslås en ny lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner. Den nya lagen föreslås gälla i ett övertagande företag om arbetstagarna i något av de företag som deltar i en gränsöverskridande fusion har rätt till styrelsrepresentation eller motsvarande inflytande enligt utländsk rätt. Den nya lagen föreslås då gälla i stället för lagen (1987:1245) om styrelsrepresentation för de privatanställda i det övertagande företaget.

Lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner föreslås gälla även vid eventuella efterföljande inhemska fusioner inom tre år från det att den gränsöverskridande fusionen registrerats.

Det ska, enligt förslaget, inrättas en förhandlingsdelegation som företräder de berörda arbetstagarna i de EES-stater där de fusionerande företagen driver verksamhet. Förhandlingsdelegationen ska förhandla med de deltagande företagen om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget.

Om förhandlingar mellan parterna inte leder till något avtal om hur medverkan ska utövas i det övertagande företaget, föreslås medverkan regleras enligt särskilda referensbestämmelser. Referensbestämmelserna föreslås också gälla om företagen beslutar avstå från att förhandla om hur medverkan ska regleras i det övertagande företaget.

Enligt förslaget till referensbestämmelser ska arbetstagarna ha rätt till samma andel ledamöter i det övertagande företagets styrelse som arbetstagarna hade i det av de deltagande företagen som hade högst andel med-

verkan i något företagsorgan. För vissa fall föreslås dock att en lägre andel ska gälla. Prop. 2007/08:20

I propositionen föreslås, utöver en ny lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner, följdändringar i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda, aktiebolagslagen (2005:551) och lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Regleringen föreslås träda i kraft den 15 februari 2008.

1	Förslag till riksdagsbeslut	6
2	Lagtext	7
2.1	Förslag till lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner	7
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda	17
2.3	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	18
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar	20
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag	24
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2006:477) om arbetstagarinflytande i europakooperativ	26
3	Ärendet och dess beredning	27
4	Direktivet om gränsöverskridande fusioner	28
4.1	Direktivets tillkomst	28
4.2	Direktivets huvudsakliga innehåll	28
4.3	Särskilt om artiklarna 7 och 16	30
4.4	Kommissionens arbetsgrupp	36
5	Information till arbetstagare	36
6	Lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner	37
6.1	Behov av lagstiftning	37
6.2	Lagens tillämpningsområde	40
6.2.1	Rättigheter utöver vad direktivet kräver	40
6.2.2	För vilka företag ska lagen gälla?	41
6.2.3	När lagen ska tillämpas	44
6.3	Definitioner	45
6.4	Sammanfattande bestämmelse	51
6.5	Inrättande av en förhandlingsdelegation	51
6.5.1	Åtgärder som ska vidtas av de deltagande företagen	51
6.5.2	En förhandlingsdelegation ska inrättas	53
6.6	Sammansättningen av en förhandlingsdelegation	56
6.6.1	Geografisk fördelning av ordinarie platser	57
6.6.2	Geografisk fördelning av extraplats	58
6.6.3	Hur platserna fördelas mellan arbetstagare i olika företag och filialer i Sverige	59
6.6.4	Hur ledamöterna för arbetstagare i företag och filialer i Sverige ska utses	61
6.6.5	Vilka arbetstagare företräder ledamöterna från Sverige?	65
6.6.6	Justering av sammansättningen av förhandlingsdelegationen	67
6.7	Förhandlingar m.m.	68

6.7.1	Förhandlingsperiod	68
6.7.2	Avstående från förhandlingar	68
6.7.3	Information från de deltagande företagen	69
6.7.4	Experter	70
6.8	Omröstningsregler	71
6.9	Avtal om medverkan	74
6.10	Vad som gäller om avtal inte träffas	75
6.10.1	När referensbestämmelserna ska tillämpas	75
6.10.2	Omfattning av medverkan	78
6.10.3	Hur arbetstagarledamöter för medverkan fördelas mellan arbetstagare från olika stater	79
6.10.4	Hur arbetstagarledamöter för medverkan utses	80
6.10.5	Hur ledamöter för medverkan föreslås av arbetstagarna	82
6.10.6	Ledamöternas rättigheter och skyldigheter vid medverkan	82
6.11	Kostnader	84
6.12	Förhandlingsdelegationen – en juridisk person	85
6.13	Skydd för arbetstagarrepresentanter	87
6.14	Tystnadsplikt	88
6.15	Skadestånd	89
6.16	Rättegången	90
7	Förhållandet till andra bestämmelser	92
7.1	Styrelserepresentationslagen	92
7.1.1	Undantag från lagens tillämplighet	92
7.1.2	Företag där arbetstagarna väljer att inte omfattas av lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner	93
7.1.3	När styrelserepresentationslagen inte längre ska tillämpas	94
7.2	Aktiebolagslagen och föreningslagen	94
7.3	Regleringen för de finansiella företagen	95
8	Ikraftträdande	95
9	Konsekvenser	96
10	Författningskommentar	98
10.1	Förslaget till lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner	98
10.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda	123
10.3	Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	123
10.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar	124
10.5	Förslaget till ändring i lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag	124

10.6	Förslaget till ändring i lagen (2006:477) om arbetstagarinflytande i europakooperativ	125	Prop. 2007/08:20
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar	126	
Bilaga 2	Rådets förordning (EG) nr 2157/2001 om stadga för europabolag.....	135	
Bilaga 3	Rådets direktiv 2001/86/EG om komplettering av stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytande.....	156	
Bilaga 4	Sammanfattning av betänkandet Arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner (SOU 2006:97).....	167	
Bilaga 5	Betänkandets lagförslag	175	
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanser.....	186	
Bilaga 7	Lagrådsremissens lagförslag.....	187	
Bilaga 8	Lagrådets yttrande.....	203	
Utdrag ur	protokoll vid regeringssammanträde den 8 november 2007	207	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2007/08:20

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner,
2. lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda,
3. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
4. lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
5. lag om ändring i lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag,
6. lag om ändring i lagen (2006:477) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll och tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

Arbetstagarnas medverkan kan fastställas enligt överenskommelse mellan de deltagande företagen och en för arbetstagarna enligt denna lag utsedd förhandlingsdelegation eller, om någon överenskommelse inte träffats, enligt bestämmelserna i 30–40 §§.

2 § Denna lag gäller i företag som deltar i eller etableras genom

1. en gränsöverskridande fusion, om arbetstagarna i något av de deltagande företagen omfattas av bestämmelser om medverkan, eller

2. en inhemsk fusion som sker inom tre år från det att en gränsöverskridande fusion registrerats, om företag enligt 1 ingår i det övertagande företaget och arbetstagarnas medverkan sedan tidigare regleras enligt denna lag.

Lagen gäller dock inte om fusionen resulterar i att ett europabolag eller ett europakooperativ bildas.

Om förhandlingsdelegationen fattar ett beslut enligt 22 § första stycket eller avstår från att fatta beslut enligt 30 § 2 b gäller därefter inte lagen i det övertagande företaget.

3 § Bestämmelserna i 5–9 och 19 §§ om förhandlingsdelegationen, i 20–29 §§ om förhandlingsförfarandet, i 30–34 och 36–40 §§ om vad som gäller om avtal inte träffas samt i 41 § om kostnader gäller när det övertagande företaget ska ha eller har sitt säte i Sverige.

Bestämmelserna i 10–18 och 35 §§ om fördelning av platser och om hur ledamöter för arbetstagare i Sverige utses gäller oavsett var det övertagande företaget ska ha eller har sitt säte.

¹ Jfr Europaparlamentet och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar (EUT L 310, 25.11.2005, s. 1, Celex 32005L0056).

4 § I denna lag avses med

– *fusion*: en sammanslagning av två eller flera företag som innebär att ett företag övertar ett eller flera andra företags tillgångar och skulder och att det eller de sistnämnda företagen därvid upplöses utan likvidation,

– *företag*: ett sådant företag som avses i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar,

– *gränsöverskridande fusion*: en fusion mellan företag i olika stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),

– *EES-stater*: staterna i Europeiska unionen samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet,

– *övertagande företag*: det företag som blir resultatet av en fusion,

– *deltagande företag*: de företag som direkt deltar i en fusion,

– *dotterföretag*: ett företag som ett annat företag utövar ett bestämmande inflytande över i enlighet med vad som anges i 9–12 §§ lagen (1996:359) om europeiska företagsråd,

– *berörda dotterföretag eller berörda filialer*: dotterföretag eller filialer till ett deltagande företag som föreslås bli dotterföretag eller filialer till ett övertagande företag,

– *medverkan*: det arbetstagarinflytande som utövas genom rätten att

a) välja eller på annat sätt utse några av ledamöterna i ett företags styrelse, annat förvaltningsorgan eller tillsynsorgan, eller

b) föreslå eller avvisa några eller alla ledamöter i ett företags styrelse, annat förvaltningsorgan eller tillsynsorgan.

Förhandlingsdelegation för arbetstagarerna

Inrättande av en förhandlingsdelegation

5 § De deltagande företagen ska så snart som möjligt, sedan fusionsplanen offentliggjorts, vidta nödvändiga åtgärder för att en förhandlingsdelegation för arbetstagarerna ska kunna inrättas.

De deltagande företagen ska lämna uppgift om namnen på de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna samt uppgift om antalet anställda i dessa. De ska även lämna uppgift om namnen på övriga dotterföretag och filialer i EES-staterna. Informationen ska lämnas till arbetstagarernas representanter i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna.

Om företagen avser att utan föregående förhandlingar tillämpa bestämmelserna i 32–40 §§ ska den information som avses i andra stycket även innehålla en upplysning om denna avsikt.

6 § En förhandlingsdelegation för arbetstagarerna ska inrättas i enlighet med bestämmelserna i 7–19 §§. Ledamöter till förhandlingsdelegationen ska väljas eller utses inom tio veckor från det att de deltagande företagen fullgjort sina skyldigheter enligt 5 §.

Förhandlingsdelegationen företräder arbetstagarerna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i förhandlingar med de deltagande företagen om ett avtal om medverkan i det över-

Fördelning av platser mellan arbetstagare i de olika EES-staterna

7 § Arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i varje EES-stat ska tilldelas en ordinarie plats i förhandlingsdelegationen för varje hel eller påbörjad tiondel som de tillsammans utgör av samtliga arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i samtliga EES-stater.

8 § Arbetstagarna i de olika EES-staterna ska tilldelas extraplatser i förhandlingsdelegationen, om det behövs för att minst en representant ska kunna utses för arbetstagarna i varje deltagande företag som föreslås upphöra i och med fusionen.

De extraplatser som tilldelas arbetstagarna enligt första stycket får dock inte överstiga 20 procent av de platser som sammanlagt tilldelats arbetstagarna enligt 7 §. Om hela behovet av extraplatser med hänsyn till detta inte kan täckas, ska de tillgängliga platserna tilldelas arbetstagarna i deltagande företag i olika EES-stater i fallande ordning efter antalet arbetstagare i de företag som föreslås upphöra i och med fusionen.

Tilldelningen av extraplatser får inte medföra att någon arbetstagare blir representerad av mer än en ledamot.

9 § Om antalet arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna förändras under den tid förhandlingsdelegationen verkar och förändringen är av sådan omfattning att den påverkar fördelningen av antalet platser mellan arbetstagarna i olika EES-stater, ska fördelningen enligt 7 och 8 §§ göras om.

Fördelning av platser mellan arbetstagare i olika företag och filialer i Sverige

10 § De ordinarie platser i förhandlingsdelegationen som tilldelats arbetstagare i Sverige, ska fördelas mellan arbetstagarna i de deltagande företagen i Sverige i fallande ordning efter antalet arbetstagare i företagen. Arbetstagarna i varje företag tilldelas högst en plats per företag.

Om det efter fördelningen återstår ordinarie platser att fördela, fördelas dessa mellan arbetstagarna i berörda dotterföretag och berörda filialer i fallande ordning efter antalet arbetstagare i respektive dotterföretag eller filial. Arbetstagarna i varje dotterföretag eller filial tilldelas högst en plats per företag respektive filial.

Om det därefter återstår ordinarie platser att fördela, fördelas dessa mellan arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna med en plats vardera i fallande ordning efter antalet arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna. Fördelningen upprepas till dess inga ordinarie platser återstår att fördela.

11 § De lokala arbetstagarorganisationer som enligt 15 eller 16 § ska utse ledamöter från Sverige får komma överens om att en annan fördelning av de ordinarie platserna ska gälla än den som följer av 10 §. En sådan överenskommelse ska dock så långt det är möjligt säkerställa att arbetstagarna i varje deltagande företag tilldelas en plats.

12 § De extraplats i förhandlingsdelegationen som enligt 8 § kan komma att tilldelas arbetstagare i Sverige fördelas mellan arbetstagare i svenska företag som föreslås upphöra i och med fusionen i fallande ordning efter antalet arbetstagare i företagen. Fördelningen sker enbart mellan arbetstagare i företag som inte fått någon plats enligt 10 §.

13 § Om fördelningen av antalet platser i förhandlingsdelegationen görs om enligt 9 §, ska även fördelningen enligt 10 och 12 §§ göras om.

14 § Om arbetstagarna i ett deltagande företag, berört dotterföretag eller berörd filial i Sverige tilldelats en plats i förhandlingsdelegationen och företaget eller filialen upphör att vara deltagande eller berört, ska platsen omfördelas även om förhandlingsdelegationens sammansättning inte ska göras om enligt 9 §.

Om det är en ordinarie plats som ska omfördelas enligt första stycket, ska platsen tilldelas arbetstagarna i det företag eller den filial som vid närmast föregående fördelning enligt 10 § stod i tur att få nästa ordinarie plats. Om platsen därigenom skulle tilldelas arbetstagarna i ett företag som redan fått en extraplats enligt bestämmelserna i 12 §, ska platsen dock gå vidare till arbetstagarna i det företag eller den filial som därefter står näst i tur.

Om det är en extraplats som ska omfördelas enligt första stycket, ska platsen tilldelas arbetstagarna i det företag som enligt 12 § stod i tur att få nästa extraplats vid det tidigare förfarandet. Om det inte finns något sådant företag ska ingen tilldelas platsen.

Hur ledamöter från Sverige utses

15 § Ledamöter från Sverige i förhandlingsdelegationen utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer i Sverige som är bundna av kollektivavtal i förhållande till de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna i Sverige.

Om det finns flera kollektivavtalsbundna lokala arbetstagarorganisationer och dessa inte kommer överens om annat, gäller följande ordning för att utse en eller flera ledamöter. Om det är fråga om att utse en ledamot ska denna utses av den lokala arbetstagarorganisation som företräder det största antalet av de kollektivavtalsbundna arbetstagarna i Sverige vid de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna. Om det är fråga om att utse flera ledamöter ska den ordning gälla för hur arbetstagarrepresentanter utses som finns angiven i 8 § andra och tredje styckena lagen (1987:1245) om styrelserrepresentation för de privatanställda.

Lokala arbetstagarorganisationer som tillhör samma huvudorganisation ska anses som en organisation.

16 § Om inget av de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna i Sverige är bundet av kollektivavtal i förhållande till någon arbetstagarorganisation, ska ledamöterna från Sverige i förhandlingsdelegationen utses av den lokala arbetstagarorganisation som företräder flest arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i Sverige. Detta gäller dock endast om de lokala arbetstagarorganisationerna inte kommer överens om annat.

Lokala arbetstagarorganisationer som tillhör samma huvudorganisation ska anses som en organisation.

17 § Finns inte en sådan organisation som avses i 16 §, utses ledamöterna i förhandlingsdelegationen av arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i Sverige.

Vilka arbetstagare företräder ledamöterna från Sverige?

18 § En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av bestämmelserna i 10 § företräder arbetstagarna i det företag eller den filial vars arbetstagare tilldelats platsen.

Om flera ledamöter utses för arbetstagarna i ett företag eller en filial med stöd av bestämmelserna i 10 § företräder de, om möjligt, lika många arbetstagare var.

En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av 10 § företräder även arbetstagare i företaget och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats i förhandlingsdelegationen. Antalet arbetstagare i de företagen och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats fördelas så jämnt som möjligt mellan de ledamöter som företräder andra arbetstagare.

En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av bestämmelserna i 12 § företräder enbart arbetstagarna vid det företag som föreslås upphöra i och med fusionen.

19 § Reglerna i 18 § ska inte tillämpas om en förhandlingsdelegation inrättas efter att de deltagande företagen fattat beslut enligt 22 § andra stycket eller när en förhandlingsdelegation av annan anledning enbart ska fatta sådana beslut som omfattas av 28 §.

Förhandlingar m.m.

Förhandlingsperiod

20 § Förhandlingarna mellan de deltagande företagen och arbetstagarernas förhandlingsdelegation om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget ska inledas så snart som förhandlingsdelegationen har inrättats och får pågå i högst sex månader efter inrättandet.

Parterna får gemensamt besluta att förlänga förhandlingsperioden till sammanlagt högst ett år.

21 § Om tidsfristen om tio veckor enligt 6 § överskrids på grund av omständigheter som arbetstagarna ansvarar för ska den förhandlingsperiod som avses i 20 § anses börja löpa när tidsfristen enligt 6 § överskrids.

Avstående från eller avbrytande av förhandlingar

22 § Förhandlingsdelegationen får besluta att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget eller att avbryta pågående sådana förhandlingar.

De deltagande företagen får besluta att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget.

Information

23 § De deltagande företagen ska informera förhandlingsdelegationen om förekomsten och omfattningen av medverkan i de deltagande företagen samt om planerna för den gränsöverskridande fusionen och om hur genomförandet av fusionen fortskrider till dess att fusionen registrerats.

Experter

24 § Förhandlingsdelegationen får biträdas av experter som den själv utser. Experterna får på förhandlingsdelegationens begäran närvara vid förhandlingarna med de deltagande företagen när detta är lämpligt för att främja enhetlighet och konsekvens på europeisk nivå.

Omröstningsregler

25 § Som förhandlingsdelegationens beslut gäller, om inte annat följer av 26, 27 eller 28 §, den mening som stöds av mer än hälften av förhandlingsdelegationens ledamöter, om dessa representerar mer än hälften av samtliga arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna.

26 § Om ett avtalsförslag skulle leda till att andelen ledamöter som omfattas av rätt till medverkan i det övertagande företaget blir mindre än vad som tidigare gällt för arbetstagarna i det av de deltagande företagen med högst andel medverkan, krävs för att avtalet ska godkännas att minst två tredjedelar av de ledamöter som företräder minst två tredjedelar av arbetstagarna i minst två EES-stater röstar för detta. Denna majoritetsregel gäller endast när medverkan omfattar minst 25 procent av det totala antalet arbetstagare i de deltagande företagen.

27 § För ett beslut att avstå från att inleda förhandlingar eller att avbryta pågående förhandlingar enligt 22 § första stycket krävs samma majoritet som anges i 26 §.

28 § När förhandlingsdelegationen beslutar om hur platser ska fördelas och ledamöter utses enligt 33 och 34 §§, mandatperiodens längd enligt 36 § och vilka ledamöter till styrelsen som ska föreslås eller avvisas enligt 37 § gäller den ordning som delegationen själv bestämmer.

Avtal om medverkan

29 § Ett avtal om medverkan ska vara skriftligt.

Avtalet ska behandla

1. avtalets omfattning,
2. det huvudsakliga innehållet i en ordning för medverkan, inklusive uppgifter om antalet ledamöter som arbetstagarna har rätt att välja, utse, föreslå eller avvisa,
3. vilka förfaranden som ska användas när ledamöterna väljs, utses, föreslås eller avvisas,
4. ledamöternas rättigheter, och
5. avtalets löptid, i vilka fall det bör omförhandlas, hur en omförhandling ska genomföras och vad som ska gälla för det fall omförhandlingar inte leder till något nytt avtal.

Vad som gäller om avtal inte träffas

När reglerna ska tillämpas

30 § Bestämmelserna i 32–40 §§ ska tillämpas

1. om parterna är överens om det,
2. om ett avtal som uppfyller kraven i denna lag inte träffats när tidsfristen under vilken förhandlingar kan pågå enligt 20 § löpt ut och
  - a) minst en tredjedel av arbetstagarna i de deltagande företagen hade rätt till medverkan, eller
  - b) arbetstagarna i något av de deltagande företagen, även om de utgjorde en mindre andel än en tredjedel av arbetstagarna i dessa företag, hade rätt till medverkan och förhandlingsdelegationen beslutar att arbetstagarna ska ha rätt till medverkan i det övertagande företaget, eller
3. om de deltagande företagen fattat beslut enligt 22 § andra stycket om att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan.

31 § Om bestämmelserna i 32–40 §§ ska tillämpas och det i de deltagande företagen finns mer än en form för medverkan, får förhandlingsdelegationen besluta vilken form som ska införas i det övertagande företaget. Om förhandlingsdelegationen fattar ett sådant beslut, ska den informera de deltagande företagen om beslutet.

Om förhandlingsdelegationen inte fattar ett beslut enligt första stycket, får de deltagande företagen besluta vilken form för medverkan som ska införas i det övertagande företaget. Om de deltagande företagen fattar ett sådant beslut, ska de i förekommande fall informera förhandlingsdelegationen om beslutet.

32 § Arbetstagarnas rätt att välja, utse, föreslå eller avvisa ett antal ledamöter i det övertagande företagens styrelse ska motsvara den högsta andel som gällde i något organ i något av de deltagande företagen före registreringen.

När bestämmelserna i 32–40 §§ ska tillämpas enligt 30 § 1 eller 2 har arbetstagarna rätt att välja eller på annat sätt utse en tredjedel av antalet ledamöter i styrelsen, om de enligt första stycket skulle ha rätt till en större andel ledamöter. Om en tredjedel inte utgör ett helt tal ska arbetstagarna ha rätt till det antal ledamöter som motsvarar närmast högre tal.

33 § Förhandlingsdelegationen ska besluta hur platser i det övertagande företagens styrelse ska fördelas mellan ledamöter som företräder arbetstagare från olika EES-stater. Fördelningen ska ske proportionellt i förhållande till andelen arbetstagare i det övertagande företaget, dess dotterföretag och filialer i varje EES-stat.

Om inte arbetstagarna i samtliga EES-stater blir representerade vid fördelningen enligt första stycket, ska en plats undantas från den proportionella fördelningen. Den undantagna platsen ska tilldelas arbetstagarna i den EES-stat där det övertagande företaget ska ha sitt säte. Om dessa arbetstagare redan är representerade ska platsen i stället tilldelas arbetstagarna i den EES-stat som har flest arbetstagare av dem som blivit utan representation.

34 § Förhandlingsdelegationen ska utse ledamöter till de platser i styrelsen som fördelats mellan arbetstagarna i olika EES-stater enligt 33 §. Om en EES-stat har en nationell ordning för val av arbetstagarledamöter till något företagsorgan, ska i stället den ordningen tillämpas för val av ledamöter till platser som tilldelats arbetstagare från den staten.

35 § Ledamöter till de platser i styrelsen eller något företagsorgan i annan EES-stat som tilldelats arbetstagare i Sverige utses av lokala arbetstagarorganisationer enligt 15 eller 16 §. Organisationerna får enas om att överlåta sin rätt att utse ledamöter till förhandlingsdelegationen eller motsvarande organ i annan EES-stat.

36 § Den som utser arbetstagarledamöter enligt 34 eller 35 § ska bestämma mandatperiodens längd. Mandatperioden får dock inte vara längre än fyra räkenskapsår. Den ska bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av en ordinarie stämma på vilken styrelseval förrättas.

37 § När arbetstagarnas medverkan består i en rätt att föreslå eller avvisa ledamöter till styrelsen, bestämmer förhandlingsdelegationen vilka kandidater som ska föreslås eller avvisas.

38 § När arbetstagarna ska välja, utse, föreslå eller avvisa nya ledamöter till styrelsen ska en förhandlingsdelegation inrättas på nytt enligt 7–17 §§, om det inte är obehövligt. Vad som sägs om de deltagande företagen ska gälla för det övertagande företaget.

39 § Arbetstagarrepresentanter i styrelsen ska ha samma rättigheter och skyldigheter som de ledamöter som har utsetts av aktieägarna eller föreningsmedlemmarna.

Arbetstagarrepresentanterna får dock inte delta i behandlingen av frågor som rör kollektivavtal eller stridsåtgärder eller av andra frågor där en arbetstagarorganisation har ett väsentligt intresse som kan strida mot företagets.

Om ett företags verksamhet är av sådan natur eller har ett sådant ändamål som avses i 2 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet, har arbetstagarrepresentanterna inte heller rätt att delta i ett beslut som gäller verksamhetens mål eller inriktning.

40 § En av arbetstagarrepresentanterna får närvara och delta i överläggningarna när ett ärende, som senare ska avgöras i det övertagande företagets styrelse, förbereds av därtill särskilt utsedda ledamöter i styrelsen eller befattningshavare i företaget.

Kostnader

41 § Alla kostnader för förhandlingsdelegationens förhandlingsverksamhet och verksamhet i övrigt ska bäras av de deltagande företagen eller det övertagande företaget i den utsträckning som krävs för att förhandlingsdelegationen ska kunna utföra sina uppgifter på lämpligt sätt.

Övriga bestämmelser

42 § Arbetstagarernas förhandlingsdelegation kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

Förhandlingsdelegationen upphör när den har utfört sina uppgifter enligt denna lag.

Skydd för arbetstagarrepresentanter

43 § Bestämmelserna i 3 § första stycket, 4 och 6–8 §§ lagen (1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen ska gälla på motsvarande sätt för arbetstagarrepresentanter som vanligtvis utför sitt arbete i Sverige och utför uppgifter enligt denna lag.

Tystnadsplikt

44 § De deltagande företagen eller det övertagande företaget får besluta om tystnadsplikt för ledamöter i förhandlingsdelegationen samt för de experter som biträder detta organ, om det är nödvändigt med hänsyn till företagets bästa.

Den som fått information under tystnadsplikt får trots tystnadsplikten föra informationen vidare till andra ledamöter i samma förhandlingsdelegation och till dess experter. Rätten att föra informationen vidare

gäller endast om uppgiftslämnaren underrättar mottagaren om tystnadsplikten. I sådant fall gäller tystnadsplikten även för mottagaren.

Tystnadsplikten ska fortsätta att gälla även efter det att uppdraget som ledamot eller expert upphört.

Skadestånd

45 § Den som bryter mot denna lag, mot ett avtal enligt lagen eller mot tystnadsplikt som avses i denna lag ska ersätta uppkommen skada i enlighet med bestämmelserna i 55 och 56 §§, 57 § andra stycket, 60 § första stycket samt 61 och 62 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

Vid tillämpningen av dessa bestämmelser ska det som sägs om arbetsgivare gälla även för övertagande företag och deltagande företag samt det som sägs om arbetstagarorganisation gälla även för arbetstagarnas förhandlingsdelegation.

En arbetstagarare eller en arbetstagarorganisation kan dock inte med stöd av denna lag kräva skadestånd av en annan arbetstagarare eller arbetstagarorganisation.

Rättegång

46 § Mål om tillämpningen av denna lag ska handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Vid tillämpningen av den lagen ska det som sägs där om arbetsgivare gälla även för övertagande företag och deltagande företag samt det som sägs om arbetstagarorganisation gälla även för arbetstagarnas förhandlingsdelegation. Det som sägs om kollektivavtal ska gälla även för sådana avtal som avses i denna lag.

Mål om tillämpningen av denna lag ska handläggas av Arbetsdomstolen som första domstol.

Mål om tillåtligheten av tystnadsplikt ska handläggas skyndsamt.

47 § När någon vill yrka skadestånd enligt denna lag, gäller i tillämpliga delar 64, 65 och 68 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. Vid tillämpningen av 64 § ska övertagande företag, deltagande företag och arbetstagarnas förhandlingsdelegation anses ha förhandlingsrätt enligt 10 § lagen om medbestämmande i arbetslivet. Den tid enligt 65 § inom vilken talan senast ska väckas, ska dock vara åtta månader.

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2008.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda ska införas två nya paragrafer, 1 c och 10 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 c §

Denna lag ska inte tillämpas på företag som blivit resultatet av en fusion, om lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner gäller i företaget.

10 a §

Om denna lag inte längre ska tillämpas på ett företag enligt 1 c §, upphör mandatperioden för uppdrag som bestämts med stöd av 10 § senast när fusionen registreras.

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2008.

2.3 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 2 och 43 §§ aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

2 §

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter i styrelsen finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda. Om inte annat följer av *den lagen* eller föreskrivs i denna lag, *skall* arbetstagarrepresentanter vid tillämpningen av denna lag jämföras med styrelseledamöter.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter i styrelsen finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda *och i lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner*. Om inte annat följer av *dessa lagar* eller föreskrivs i denna lag, *ska* arbetstagarrepresentanter vid tillämpningen av denna lag jämföras med styrelseledamöter.

43 §

Bolaget *skall* för registrering i aktiebolagsregistret anmäla

1. bolagets postadress,
2. vem som har utsetts till styrelseledamot, styrelsesuppleant, styrelsens ordförande, verkställande direktör, vice verkställande direktör och särskild delgivningsmottagare,
3. av vilka och hur bolagets firma tecknas.

Anmälan *skall* innehålla uppgift om postadress för de personer som anges i första stycket 2 och 3. Om postadressen avviker från personernas hemvist, *skall* även hemvistet anges. Anmälan *skall* vidare innehålla uppgift om de angivna personernas personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda, *skall* detta anges.

Bolaget *ska* för registrering i aktiebolagsregistret anmäla

1. bolagets postadress,
2. vem som har utsetts till styrelseledamot, styrelsesuppleant, styrelsens ordförande, verkställande direktör, vice verkställande direktör och särskild delgivningsmottagare,
3. av vilka och hur bolagets firma tecknas.

Anmälan *ska* innehålla uppgift om postadress för de personer som anges i första stycket 2 och 3. Om postadressen avviker från personernas hemvist, *ska* även hemvistet anges. Anmälan *ska* vidare innehålla uppgift om de angivna personernas personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda *eller lagen (2007:000)*

om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner, ska detta anges. Prop. 2007/08:20

Även den som anmälan gäller har rätt att göra anmälan enligt första stycket. Den som har utsetts till en sådan befattning som avses i första stycket 2 har även rätt att anmäla företrädarens avgång.

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2008.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Häri genom föreskrivs att 6 kap. 1, 2, 4 och 15 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

1 §¹

En ekonomisk förening *skall* ha en styrelse med minst tre ledamöter.

Styrelsen väljs av föreningsstämman, om det inte föreskrivs i stadgarna att en eller flera styrelseledamöter *skall* utses på annat sätt.

En styrelseledamots uppdrag gäller för den tid som anges i stadgarna. Uppdragstiden får inte omfatta mer än fyra räkenskapsår och *skall* bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av den ordinarie föreningsstämma på vilken styrelseval förrättas.

Vad som sägs i denna lag om styrelseledamöter *skall* i tillämpliga delar gälla även suppleanter.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

En ekonomisk förening *ska* ha en styrelse med minst tre ledamöter.

Styrelsen väljs av föreningsstämman, om det inte föreskrivs i stadgarna att en eller flera styrelseledamöter *ska* utses på annat sätt.

En styrelseledamots uppdrag gäller för den tid som anges i stadgarna. Uppdragstiden får inte omfatta mer än fyra räkenskapsår och *ska* bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av den ordinarie föreningsstämma på vilken styrelseval förrättas.

Vad som sägs i denna lag om styrelseledamöter *ska* i tillämpliga delar gälla även suppleanter.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda *och i lagen (2007:000) om arbetstagens medverkan vid gränsöverskridande fusioner.*

2 §²

Ett uppdrag som styrelseledamot upphör i förtid, om ledamoten eller den som har utsett honom begär det. Anmälan om avgång *skall* göras hos styrelsen och, om en ledamot som inte är vald på föreningsstämma vill avgå, även hos den som har tillsatt honom.

Ett uppdrag som styrelseledamot upphör i förtid, om ledamoten eller den som har utsett honom begär det. Anmälan om avgång *ska* göras hos styrelsen och, om en ledamot som inte är vald på föreningsstämma vill avgå, även hos den som har tillsatt honom.

¹ Senaste lydelse 1987:1247.

² Senaste lydelse 1987:1247.

Om en styrelseledamots uppdrag upphör i förtid eller hinder enligt 4 § uppkommer för honom att vara styrelseledamot och det inte finns någon suppleant som kan inträda i hans ställe, *skall* övriga styrelseledamöter vidta åtgärder för att en ny styrelseledamot tillsätts för den återstående mandattiden. Sådana åtgärder behöver dock inte vidtas, om den förutvarande ledamoten var arbetstagarrepresentant som avses i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda. *Skall* ledamoten väljas på föreningsstämma, kan utan hinder av 1 § första stycket valet anstå till nästa ordinarie stämma på vilken styrelseval för rättas, om styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter och suppleanter.

Om en styrelseledamot som enligt stadgarna *skall* tillsättas i annan ordning än genom val av föreningsstämman inte har utsetts, *skall* rätten förordna en ersättare på ansökan av en styrelseledamot, medlem, borgenär eller någon annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda föreningen.

Om en styrelseledamots uppdrag upphör i förtid eller hinder enligt 4 § uppkommer för honom att vara styrelseledamot och det inte finns någon suppleant som kan inträda i hans ställe, *ska* övriga styrelseledamöter vidta åtgärder för att en ny styrelseledamot tillsätts för den återstående mandattiden. Sådana åtgärder behöver dock inte vidtas, om den förutvarande ledamoten var arbetstagarrepresentant som avses i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda *eller i lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner*. *Ska* ledamoten väljas på föreningsstämma, kan utan hinder av 1 § första stycket valet anstå till nästa ordinarie stämma på vilken styrelseval för rättas, om styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter och suppleanter.

Om en styrelseledamot som enligt stadgarna *ska* tillsättas i annan ordning än genom val av föreningsstämman inte har utsetts, *ska* rätten förordna en ersättare på ansökan av en styrelseledamot, medlem, borgenär eller någon annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda föreningen.

4 §³

Verkställande direktören och minst halva antalet styrelseledamöter *skall* vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i särskilda fall tillåter annat. Den som är underårig eller i konkurs eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldra-

Verkställande direktören och minst halva antalet styrelseledamöter *ska* vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i särskilda fall tillåter annat. Den som är underårig eller i konkurs eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldra-

³ Senaste lydelse 2006:596.

balken kan inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör. Att detsamma gäller den som är underkastad näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Styrelseledamöterna *skall* vara medlemmar i föreningen, om inte stadgarna i särskilt angivna fall tillåter annat. Den som enligt lag är ställföreträdare för en medlem eller, om en juridisk person är medlem, den som är ledamot av styrelsen för den juridiska personen eller delägare i denna får dock vara styrelseledamot utan att vara medlem i föreningen, även om stadgarna saknar föreskrift om det.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserpresentation för de privatanställda.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

balken kan inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör. Att detsamma gäller den som är underkastad näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Styrelseledamöterna *ska* vara medlemmar i föreningen, om inte stadgarna i särskilt angivna fall tillåter annat. Den som enligt lag är ställföreträdare för en medlem eller, om en juridisk person är medlem, den som är ledamot av styrelsen för den juridiska personen eller delägare i denna får dock vara styrelseledamot utan att vara medlem i föreningen, även om stadgarna saknar föreskrift om det.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserpresentation för de privatanställda *eller lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.*

15 §⁴

För registrering *skall* föreningen anmäla vem som har utsetts till styrelseledamot, verkställande direktör, suppleant och firmatecknare och vem som enligt 11 § har bemyndigats att på föreningens vägnar ta emot delgivning samt deras postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Om en ledamot eller suppleant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserpresentation för de privatanställda, *skall* detta anges. För registrering *skall* föreningen även anmäla av vilka och hur föreningens firma tecknas.

För registrering *ska* föreningen anmäla vem som har utsetts till styrelseledamot, verkställande direktör, suppleant och firmatecknare och vem som enligt 11 § har bemyndigats att på föreningens vägnar ta emot delgivning samt deras postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Om en ledamot eller suppleant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserpresentation för de privatanställda *eller lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner, ska* detta anges. För registrering *ska* föreningen även anmäla av vilka

⁴ Senaste lydelse 1992:1242.

Anmälan görs första gången när föreningen enligt 2 kap. 3 § anmäls för registrering och där- efter genast efter det att ändring har inträffat i ett förhållande som har anmälts eller *skall* anmälas för registrering enligt första stycket. Rätt att göra anmälan tillkommer även den som anmälningen gäller.

Om föreningens postadress ändras, *skall* föreningen genast anmäla det för registrering.

och hur föreningens firma tecknas.

Anmälan görs första gången när föreningen enligt 2 kap. 3 § anmäls för registrering och där- efter genast efter det att ändring har inträffat i ett förhållande som har anmälts eller *ska* anmälas för registrering enligt första stycket. Rätt att göra anmälan tillkommer även den som anmälningen gäller.

Om föreningens postadress ändras, *ska* föreningen genast anmäla det för registrering.

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2008.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag

Härigenom föreskrivs att 19 och 41 §§ samt rubriken närmast före 19 § lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Representativitet för ledamöter från Sverige

Vilka arbetstagare företräder ledamöterna från Sverige?

19 §

En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av bestämmelserna i 11 § företräder arbetstagarna i det bolag eller den filial vars arbetstagare tilldelats platsen.

Om flera ledamöter utses för arbetstagarna i ett bolag eller en filial med stöd av bestämmelserna i 11 § företräder de, om möjligt, lika många arbetstagare var.

En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av 11 § företräder även arbetstagare i bolag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats i förhandlingsdelegationen. Antalet arbetstagare i de bolag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats fördelas så *jämt* som möjligt mellan de ledamöter som företräder andra arbetstagare.

En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av 11 § företräder även arbetstagare i bolag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats i förhandlingsdelegationen. Antalet arbetstagare i de bolag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats fördelas så *jämmt* som möjligt mellan de ledamöter som företräder andra arbetstagare.

En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av bestämmelserna i 13 § företräder enbart arbetstagarna vid det bolag som föreslås upphöra i och med fusionen.

41 §

En ledamot från Sverige företräder arbetstagarna i det bolag eller den filial vars arbetstagare tilldelats platsen enligt 37 §.

Om flera ledamöter utses för arbetstagarna i ett bolag eller en filial företräder de, om möjligt, lika många arbetstagare var.

En ledamot från Sverige företräder även arbetstagare i bolag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats vid fördelning enligt 37 §. Antalet arbetstagare i de bolag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats fördelas så *jämt* som möjligt

En ledamot från Sverige företräder även arbetstagare i bolag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats vid fördelning enligt 37 §. Antalet arbetstagare i de bolag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats fördelas så *jämmt* som möjligt

mellan de ledamöter som före-
träder andra arbetstagare.

mellan de ledamöter som före-
träder andra arbetstagare.

Prop. 2007/08:20

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2008.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:477) om
arbetstagarinflytande i europakooperativ

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2006:477) om arbetstagar-
inflytande i europakooperativ att rubriken närmast före 21 § ska lyda
”Vilka arbetstagare företräder ledamöterna från Sverige?”.

Denna lag träder i kraft den 15 februari 2008.

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd antog den 26 oktober 2005 direktivet 2005/56/EG om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar¹. Direktivet ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 15 december 2007.

Genom beslut den 16 februari 2006 tillkallade regeringen en särskild utredare med uppgift att lämna förslag till hur artikel 16 och del av artikel 7 i direktivet ska genomföras i Sverige. Den särskilda utredaren fick även till uppgift att utreda om regler om styrelserepresentation liknande dem som ska gälla enligt artikel 16 i direktivet bör gälla i företag med säte i Sverige och verksamhet i andra länder även om företagen inte omfattas av direktivet.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar återfinns i *bilaga 1*. Artikel 16 i direktivet hänvisar till rådets förordning (EG) nr 2157/2001 om stadga för europabolag² och rådets direktiv 2001/86/EG om komplettering av stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytande³. Förordningen och det senare nämnda direktivet återfinns i *bilaga 2 och 3*.

I november 2006 överlämnade den särskilda utredaren betänkandet Arbetstgares medverkan vid gränsöverskridande fusioner (SOU 2006:97) med förslag till en ny lag om arbetstgares medverkan vid gränsöverskridande fusioner. En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 4*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 5*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. En remissammanställning finns tillgänglig i Arbetsmarknadsdepartementet (dnr A2007/436/ARM).

Under ärendets beredning har företrädare för Arbetsmarknadsdepartementet deltagit i en av Europeiska kommissionen (kommissionen) inrättad arbetsgrupp där även företrädare för kommissionen, övriga medlemsstater och EES-staterna deltagit.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 20 juni 2007 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 7*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 8*.

Regeringen har i huvudsak följt Lagrådets förslag. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitt 6.3, 6.10.1 samt i författningskommentaren. I propositionen har också i förhållande till det remitterade förslaget vissa redaktionella ändringar gjorts.

¹ EUT L 310, 25.11.2005, s. 1 (Celex 32005L0056).

² EGT L 294, 10.11.2001, s. 1 (Celex 32001R2157).

³ EGT L 294, 10.11.2001, s. 22 (Celex 32001L0086).

Förslagen till lag om ändring i lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen (2006:477) om arbetstagarinflytande i europakooperativ har inte granskats av Lagrådet eftersom det är fråga om förslag av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Direktivet om gränsöverskridande fusioner

4.1 Direktivets tillkomst

Av förarbetena⁴ till Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG om gränsöverskridande fusioner av företag med begränsat ansvar⁵ (direktivet om gränsöverskridande fusioner) framgår att bolagen i gemenskapen under många år hade framfört att de önskade ett EG-rättsligt instrument som kunde tillgodose deras behov av samarbete och samgående mellan bolag i olika medlemsstater och som möjliggjorde gränsöverskridande fusioner.

Redan den 14 december 1984 antog kommissionen ett förslag till rådets tionde direktiv om gränsöverskridande fusioner av aktiebolag och andra bolag med begränsat ansvar. I Europaparlamentet behandlades förslaget i flera utskott men det avgav inte något yttrande till följd av att frågan om arbetstagarnas inflytande i bolagens beslutsfattande organ inte kunde lösas.

Det låsta läget, som var kopplat till utgången av förhandlingarna om förslaget om en stadga för europabolag, varade i 15 år. Kommissionen drog till sist tillbaka förslaget. När man den 8 oktober 2001 enades om en stadga för europabolag⁶ kunde arbetet med att förbereda ett nytt förslag till direktiv om gränsöverskridande fusioner mellan bolag tas upp igen.

Direktivet om gränsöverskridande fusioner utfärdades den 26 oktober 2005 och ska vara genomfört i medlemsstaternas rättssystem den 15 december 2007.

EEA Joint Committee fattade den 22 september 2006 beslut om genomförande av direktivet. Direktivet har därigenom blivit en del av EES-avtalet. För Norge, Island och Liechtenstein gäller samma datum för ikraftträdande som för EU-staterna, det vill säga den 15 december 2007.

4.2 Direktivets huvudsakliga innehåll

Artikel 1 anger direktivets tillämpningsområde. Det ska tillämpas på fusioner av bolag med begränsat ansvar som har bildats i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin

⁴ Celex 52003PC0703.

⁵ EUT L 310, 25.11.2005, s. 1 (Celex 32005L0056).

⁶ EGT L 294, 10.11.2001, s.1 (Celex 32001R2157).

huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen, under förutsättning att minst två av bolagen omfattas av lagstiftningen i olika medlemsstater.

I *artikel 2* definieras begreppen bolag med begränsat ansvar och fusion.

Artikel 3 innehåller vissa ytterligare bestämmelser om direktivets tillämpningsområde. Bland annat föreskrivs att medlemsstaterna får undanta kooperativa företag från direktivets tillämplighet.

Artikel 4 fastställer vissa grundläggande villkor för gränsöverskridande fusioner. Ett sådant villkor är att en gränsöverskridande fusion är möjlig endast mellan bolagsformer som får fusionera enligt berörda medlemsstaters nationella lagstiftning. Vidare föreskrivs att ett bolag som deltar i en gränsöverskridande fusion ska uppfylla de krav som uppställs i den nationella lagstiftningen. Om det i denna lagstiftning finns bestämmelser om att en myndighet har rätt att motsätta sig en fusion med hänsyn till allmänintresset, ska dessa bestämmelser tillämpas även på en gränsöverskridande fusion. Artikeln ger vidare medlemsstaterna möjlighet att utfärda särskilda bestämmelser till skydd för minoritetsdelägare som har motsatt sig fusionen.

I *artikel 5* föreskrivs att de deltagande bolagens lednings- eller förvaltningsorgan – varmed för svensk del avses styrelsen – ska upprätta en gemensam fusionsplan. Planen ska innehålla uppgift om bland annat de fusionerande bolagens form, namn och säte, utbytesförhållandet för värdepapper/andelar respektive eventuell kontant betalning, fusionens sannolika följder för sysselsättningen och bolagsordningen för det bolag som uppstår genom fusionen.

I *artikel 6* anges vilka uppgifter som ska offentliggöras för varje fusionerande bolag. Hit hör bland annat uppgift om form, namn och säte för varje fusionerande bolag samt den planerade formen, namnet och sätet för det bolag som ska uppstå genom fusionen. Vidare ska uppgift om hur borgenärer och i förekommande fall minoritetsaktieägare ska förfara för att utöva sina rättigheter offentliggöras.

Artikel 7 innehåller bestämmelser om att styrelserna i de deltagande bolagen ska upprätta en särskild rapport. I denna ska de rättsliga och ekonomiska aspekterna av fusionen förklaras. Rapporten ska hållas tillgänglig för bolagsmännen och de anställda eller dessas företrädare.

Enligt *artikel 8* ska oberoende sakkunniga, utsedda för varje fusionerande bolag, utarbeta ett yttrande över fusionsplanen. Alternativt får det utarbetas ett gemensamt yttrande riktat till samtliga delägare i de bolag som deltar i fusionen. Yttrandet ska finnas tillgängligt under minst en månad före den stämma som ska ta ställning till frågan om fusion.

I *artikel 9* stadgas att bolagsstämman i vart och ett av de fusionerande bolagen, efter att ha tagit del av de yttranden som avses i artikel 8, ska godkänna fusionsplanen. Under vissa förhållanden får en medlemsstat avstå från att kräva att det övertagande bolaget godkänner fusionsplanen.

I *artiklarna 10 och 11* finns bestämmelser om att medlemsstaterna ska utse behöriga myndigheter som ska kontrollera fusionens laglighet och utfärda intyg som bekräftar att alla formaliteter för fusionen är uppfyllda.

Enligt *artikel 12* ska medlemsstaterna fastställa den tidpunkt då den gränsöverskridande fusionen börjar gälla. Denna tidpunkt måste infalla efter det att alla kontroller av de fusionerande bolagen har genomförts.

Artikel 13 stadgar att fusionen ska offentliggöras i de fusionerande bolagens respektive hemstater.

Artikel 14 anger de rättsverkningar som inträder när den gränsöverskridande fusionen börjar gälla. Varje överlåtande bolags samtliga tillgångar och skulder överförs då till det övertagande bolaget. Delägarna i de överlåtande bolagen blir delägare i det övertagande bolaget och de överlåtande bolagen upphör att existera.

I *artikel 15* finns bestämmelser som syftar till att förenkla förfarandet vid en gränsöverskridande fusion där det övertagande bolaget redan innehar alla eller nästan alla aktier i det överlåtande bolaget.

Artikel 16 reglerar arbetstagarnas medverkan i de beslutsfattande organen i det nya bolag som uppstår genom en gränsöverskridande fusion.

Enligt *artikel 17* kan en gränsöverskridande fusion som trätt i kraft inte ogiltigförklaras.

Artiklarna 18–21 innehåller formella föreskrifter om genomförandet av direktivet. Det ska vara genomfört senast den 15 december 2007. Inom fem år därefter ska kommissionen göra en översyn av direktivet.

4.3 Särskilt om artiklarna 7 och 16

Artikel 7

Enligt artikel 7 ska lednings- eller förvaltningsorganet i vart och ett av de fusionerande bolagen utarbeta en rapport till bolagsmännen. Rapporten ska innehålla en förklaring av och motivering till de rättsliga och ekonomiska aspekterna av den gränsöverskridande fusionen. Den ska också innehålla en förklaring av den gränsöverskridande fusionens konsekvenser för bolagsmän, borgenärer och arbetstagare.

Rapporten ska göras tillgänglig för bolagsmännen och arbetstagarnas företrädare eller, om sådana företrädare saknas, för arbetstagarna själva minst en månad före dagen för den bolagsstämma som avses i direktivets artikel 9 (det vill säga den bolagsstämma som ska godkänna den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen).

Om lednings- eller förvaltningsorganet i något av de fusionerande bolagen inom skälig tid erhåller ett yttrande från arbetstagarnas företrädare ska detta yttrande bifogas rapporten.

Artikel 16.1–2

Artikel 16 reglerar arbetstagarnas medverkan i det fusionerade bolaget. I artikel 16.1 anges att det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen ska omfattas av eventuella gällande bestämmelser om arbetstagarnas medverkan i den medlemsstat där dess säte är beläget. Dock ska säteslandets bestämmelser enligt artikel 16.2 inte tillämpas om

– ett av de deltagande bolagen under de sex månader som föregår offentliggörandet av den gemensamma planen för fusionen har ett genomsnittligt antal arbetstagare som överstiger 500 arbetstagare och omfattas av regler om medverkan i den mening som avses i artikel 2 k i rådets direktiv 2001/86/EG av den 8 oktober 2001 (SE-direktivet),

– den nationella lagstiftningen i sätelandet föreskriver en lägre nivå för medverkan än den högsta nivån i något av de berörda bolagen, eller

– den nationella lagstiftningen i sätelandet inte föreskriver samma rätt till medverkan för arbetstagare i driftsenheter som är belägna i andra medlemsstater som för arbetstagarna i den medlemsstat där det bolag som uppstår har sitt säte.

Med medverkan avses enligt artikel 2 k i SE-direktivet det arbetstagarinflytande som utövas genom rätten att

a) välja eller utnämna några av ledamöterna i ett bolags tillsyns- eller förvaltningsorgan, eller

b) föreslå eller avvisa några eller alla ledamöter i ett bolags tillsyns- eller förvaltningsorgan.

Artikel 16.3

I de fall där sätelandets eventuella regler för arbetstagarnas medverkan inte ska tillämpas, enligt artikel 16.2, ska enligt artikel 16.3 om annat inte följer av artikel 16.4–16.7, stadgan för europabolag (SE-förordningen) artikel 12.2, 12.3 och 12.4 och ett antal uppräknade bestämmelser i SE-direktivet gälla i tillämpliga delar.

Av artikel 12.2 i SE-förordningen framgår att det, för att ett europabolag ska kunna registreras måste, vara klart vilket arbetstagarinflytande som ska gälla i bolaget. Arbetstagarinflytandet kan enligt SE-direktivet klargöras genom att

1) ett avtal om arbetstagarinflytande enligt artikel 4 i SE-direktivet träffats,

2) det särskilda förhandlingsorganet beslutat att avstå från arbetstagarinflytande, eller

3) referensbestämmelserna blir tillämpliga vilket blir följden om förhandlingsperioden löpt ut utan att det särskilda förhandlingsorganet och de deltagande bolagen ingått något avtal om arbetstagarinflytande och det särskilda förhandlingsorganet inte avstått från inflytande.

Artikel 16.3 a hänvisar till delar av artikel 3 i SE-direktivet. Av artikel 3.1 SE-direktivet följer att de deltagande bolagens lednings- eller förvaltningsorgan så snart som möjligt, när de utarbetar en plan eller ett utkast till villkor för bildandet av ett bolag, ska vidta nödvändiga åtgärder för att inleda förhandlingar med arbetstagarrepresentanterna om en ordning för arbetstagarinflytande i europabolaget. De ska bland annat ge information om namnen på de deltagande bolagen, dotterbolagen och driftsenheterna samt om antalet anställda i var och en av dessa enheter.

Enligt artikel 3.2 SE-direktivet ska ett särskilt förhandlingsorgan inrättas. Detta organ ska företräda arbetstagarna i förhandlingar för att få till stånd ett avtal om en ordning för arbetstagarinflytande. Arbetstagarna i medlemsstaterna ska tilldelas platser i förhandlingsorganet enligt detaljerade föreskrifter i direktivet.

Medlemsstaterna ska fastställa en metod för val eller utnämningar av ledamöter som ska väljas eller utnämnas till förhandlingsorganet inom statens territorium, artikel 3.2 b SE-direktivet. De ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att i så stor utsträckning som möjligt minst en av

dessas ledamöter ska representera varje deltagande bolag som har anställda i den staten.

Medlemsstaterna får föreskriva att fackföreningsrepresentanter som inte är anställda i deltagande bolag, berört dotterbolag eller berörd driftsenhet får ingå bland ledamöterna. Arbetstagare i bolag eller driftsenheter där det utan arbetstagarnas förskyllan inte finns några arbetstagarrepresentanter ska ha rätt att välja eller utnämna ledamöter.

Det särskilda förhandlingsorganet och de deltagande bolagens behöriga organ ska genom ett skriftligt avtal fastställa en ordning för arbetstagarinflytande i europabolaget, artikel 3.3 SE-direktivet.

För det särskilda förhandlingsorganet föreskrivs i artikel 3.4 SE-direktivet särskilda omröstningsregler. Huvudregeln är att förhandlingsorganet ska fatta beslut med absolut majoritet bland sina ledamöter, förutsatt att denna majoritet också representerar en absolut majoritet av arbetstagarna. Varje ledamot har en röst. Kvalificerad majoritet av förhandlingsorganet krävs då ett avtalsförslag innehåller en minskning av rätten till medverkan. Direktivet reglerar vad som avses med minskning. När kvalificerad majoritet föreskrivs, krävs rösterna från två tredjedelar av ledamöterna som representerar minst två tredjedelar av arbetstagarna, däribland rösterna från de ledamöter som representerar arbetstagarna i minst två medlemsstater.

I förhandlingar om ett avtal får det särskilda förhandlingsorganet biträdas av experter som det själv utser, artikel 3.5 SE-direktivet. Alla kostnader i samband med det särskilda förhandlingsorganets verksamhet ska bäras av de deltagande bolagen, artikel 3.7 SE-direktivet.

Artikel 16.3 b hänvisar till artikel 4.1, 4.2 a, 4.2 g, 4.2 h samt 4.3 i SE-direktivet. I dessa artiklar finns bestämmelser om avtalets innehåll. Där stadgas bland annat att i avtalet ska fastställas dess omfattning, huvudinnehållet i ordningen för medverkan, inklusive i förekommande fall uppgifter om det antal ledamöter i SE-bolagets förvaltnings- eller tillsynsorgan som arbetstagarna har rätt att välja, utnämna, föreslå eller avvisa, vilka förfaranden som ska användas när ledamöterna väljs, utnämns, föreslås eller avvisas av arbetstagarna och deras rättigheter. Dessutom ska avtalets ikraftträdandedag och löptid fastställas liksom de fall i vilka avtalet bör omförhandlas och omförhandlingsförfarandet.

Artikel 16.3 c hänvisar till SE-direktivets artikel 5. Där anges att förhandlingsperioden börjar löpa så snart det särskilda förhandlingsorganet är inrättat och får pågå under sex månader. Parterna får gemensamt besluta att förlänga förhandlingstiden så att den sammanlagt omfattar längst ett år.

Artikel 16.3 d hänvisar till artikel 6 i SE-direktivet. I den artikeln stadgas att förhandlingsförfarandet enligt artiklarna 3–5 i samma direktiv ska regleras av lagstiftningen i den medlemsstat där europabolaget ska ha sitt säte, om inte annat särskilt föreskrivs i direktivet.

Artikel 16.3 e hänvisar till delar av artikel 7 i SE-direktivet, dock med den justeringen att den i artikel 7.2 första stycket led b angivna procent-satsen ska höjas till 33 1/3 procent. Enligt artikel 7.1 SE-direktivet ska medlemsstaterna fastställa referensbestämmelser för arbetstagarinflytande som ska uppfylla de bestämmelser som anges i bilagan till det direktivet. Referensbestämmelserna i lagstiftningen i den medlemsstat

där europabolaget ska ha sitt säte ska gälla från dagen för registreringen av fusionen om antingen

- a) parterna är överens om detta, eller
- b) inget avtal har ingåtts inom tidsfristen, och
  - de deltagande bolagens behöriga organ beslutar att godta att referensbestämmelserna ska tillämpas i europabolaget och alltså fortsätter med registreringen av fusionen, och
  - det särskilda förhandlingsorganet inte beslutat att avstå från förhandlingar.

Vidare ska enligt SE-direktivets artikel 7.2 första stycket led b referensbestämmelserna för medverkan i den medlemsstat där europabolaget ska vara registrerat vara tillämpliga endast

- om regler om medverkan omfattade minst 25 procent (33 1/3 procent enligt direktivet om gränsöverskridande fusioner) av arbetstagarna i de deltagande bolagen, eller
- om regler om medverkan fanns i något deltagande bolag men omfattade en mindre andel än 25 procent av arbetstagarna i dessa bolag (33 1/3 procent enligt direktivet om gränsöverskridande fusioner) och förhandlingsdelegationen beslutar att rätt till medverkan ska finnas.

Vidare följer av artikel 7 andra stycket SE-direktivet att om det inom de olika deltagande bolagen fanns mer än en form för medverkan ska det särskilda förhandlingsorganet besluta vilken form som ska införas i europabolaget. Medlemsstaterna får fastställa bestämmelser som ska tillämpas om inget sådant beslut har fattats för ett europabolag som är registrerat inom statens territorium. Medlemsstaterna får enligt 7.3 SE-direktivet föreskriva att referensbestämmelserna i del 3 i bilagan inte ska tillämpas.

Artikel 16.3 f hänvisar till artiklarna 8, 10 och 12 i SE-direktivet. Dessa artiklar innehåller regler om sekretess, skydd för arbetstagarrepresentanter och om iakttagande av direktivet.

I artikel 8 SE-direktivet finns bestämmelser om sekretess. Enligt punkten 1 ska medlemsstaterna fastställa att ledamöter i det särskilda förhandlingsorganet eller i representationsorganet samt de experter som biträder dem inte ska ha rätt att röja någon information som de fått i förtroende. Förpliktelsen fortsätter att gälla även efter utgången av respektive mandatperiod. Enligt punkten 2 ska varje medlemsstat se till att tillsyns- eller förvaltningsorgan i bolag som är etablerat inom dess territorium inte ska vara förpliktat att lämna information, när detta utifrån objektiva kriterier allvarligt skulle skada eller vara till förfång för verksamheten. En medlemsstat får göra en sådan befrielse beroende av ett administrativt eller rättsligt förhandstillstånd. Enligt punkten 3 får medlemsstaterna fastställa särskilda bestämmelser för europabolag inom sitt territorium som huvudsakligen ägnar sig åt opinionsbildande verksamhet med avseende på information och meningyttringar, förutsatt att sådana bestämmelser redan finns i den nationella lagstiftningen. Enligt punkten 4 ska medlemsstaterna införa administrativa eller rättsliga förfaranden för överklagande av fall då bolagen kräver sekretess eller inte lämnar information enligt punkterna 1–3. Sådana förfaranden får omfattas av sekretesskydd.

I artikel 10 SE-direktivet föreskrivs att arbetstagarrepresentanter, som utför uppgifter enligt direktivet, ska ha rätt till samma skydd och garantier som arbetstagarrepresentanter har enligt nationell lagstiftning i det land där de är anställda. Detta gäller exempelvis rätten till lön för tid då de på grund av uppdrag enligt direktivet måste vara borta från arbetet.

Enligt artikel 12 punkten 1 SE-direktivet ska varje medlemsstat se till att arbetsgivare och arbetstagare verksamma i enheter inom statens territorium uppfyller sina skyldigheter enligt direktivet oavsett om europabolaget har sitt säte inom statens territorium eller inte. I punkten 2 sägs att medlemsstaterna ska föreskriva lämpliga åtgärder om direktivet inte följs. De ska säkerställa att det finns administrativa och rättsliga förfaranden för att se till att de skyldigheter uppfylls, som följer av direktivet.

Artikel 16.3 g hänvisar till SE-direktivets artikel 13.4. I artikel 13.4 SE-direktivet föreskrivs att medlemsstaterna, för att bevara i punkten 3 samma artikel närmare angivna rättigheter, får vidta nödvändiga åtgärder för att garantera att strukturen på arbetstagarrepresentationen i deltagande bolag som upphör att vara separata juridiska personer, bibehålls efter registreringen av ett europabolag.

Artikel 16.3 h hänvisar till del 3 led b i bilagan till SE-direktivet. Bilagan innehåller de referensbestämmelser som nämns i artikel 7 i SE-direktivet och som reglerar arbetstagarinflytandet när parterna inte kan eller vill träffa något avtal och det särskilda förhandlingsorganet inte fattat beslut att inte inleda eller avbryta pågående förhandlingar. Referensbestämmelserna i SE-direktivet består av tre delar. Del 1 innehåller referensbestämmelser om sammansättningen av arbetstagarnas representationsorgan och del 2 referensbestämmelser om information och samråd. Del 3 innehåller referensbestämmelser för medverkan. Del 3 led a tar sikte på situationer där europabolag bildas genom ombildning och del 3 led b på bildandet av europabolag i övriga fall.

I artikel 16.3 h görs alltså en hänvisning endast till bestämmelserna i del 3 led b i bilagan till SE-direktivet det vill säga till de bestämmelser för medverkan som tar sikte på fusionsfallen. Enligt dessa bestämmelser har arbetstagarna i europabolaget, dess dotterbolag och driftsenheter eller deras representationsorgan rätt att välja, utnämna, föreslå eller avvisa ett antal ledamöter i europabolagets förvaltnings- eller tillsynsorgan som är lika stor som den högsta andel som tillämpades för de deltagande bolagen före registreringen av europabolaget.

Representationsorganet ska besluta hur platser i förvaltnings- eller tillsynsorganet ska fördelas mellan ledamöter som företräder arbetstagare från olika länder eller om det sätt på vilket arbetstagarna i ett europabolag får föreslå eller avvisa ledamöter i dessa organ. Fördelningen ska ske i enlighet med den andel arbetstagare i europabolaget som är anställda i varje medlemsstat. Om arbetstagare från en eller flera medlemsstater inte omfattas av proportionalitetskriteriet, ska representationsorganet utnämna en av ledamöterna från en sådan medlemsstat, i första hand från den medlemsstat där europabolaget har sitt säte om det är lämpligt. Varje medlemsstat får fastställa hur de platser som tilldelats dess arbetstagare i förvaltnings- eller tillsynsorganet ska fördelas.

Alla ledamöter som väljs, utnämns eller föreslås av representationsorganet, eller i förekommande fall, av arbetstagarna till europabolagets

förvaltnings- eller tillsynsorgan ska vara fullvärdiga ledamöter av dessa organ med samma rättigheter och skyldigheter som de ledamöter som företräder aktieägarna. Prop. 2007/08:20

Artikel 16.4–16.7

Direktivet om gränsöverskridande fusioner innehåller utöver nyssnämnda hänvisningar till SE-direktivet vissa särregler.

Enligt artikel 16.4 a ska medlemsstaterna ge de relevanta organen i de fusionerande bolagen befogenhet att utan föregående förhandlingar välja att direkt omfattas av de referensbestämmelser för medverkan enligt lagstiftningen i den medlemsstat där det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen ska ha sitt säte och iakttä dessa bestämmelser från dagen för registreringen.

Härutöver ska medlemsstaterna enligt artikel 16.4 b ge det särskilda förhandlingsorganet rätt att, med två tredjedels majoritet som företräder minst två tredjedelar av arbetstagarna däribland rösterna från de ledamöter som representerar arbetstagare i minst två medlemsstater, besluta att inte inleda förhandlingar eller avsluta förhandlingar som redan inletts och att iakttä de gällande bestämmelser om medverkan i den medlemsstat där det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen ska ha sitt säte.

Vidare får medlemsstaterna enligt artikel 16.4 c, i de fall referensbestämmelserna för medverkan gäller efter föregående förhandlingar och utan hinder av dessa bestämmelser, besluta att begränsa andelen ledamöter som ska representera arbetstagarna i förvaltningsorganet i det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen. Om antalet ledamöter som representerar arbetstagarna i ett av de fusionerande bolagen utgjorde minst en tredjedel av förvaltnings- eller tillsynsorganet får begränsningen dock aldrig leda till en lägre andel ledamöter som företräder arbetstagarna i förvaltningsorganet än en tredjedel.

Enligt artikel 16.5 medför en utvidgning av rätten till medverkan till anställda i en annan medlemsstat inte någon skyldighet för de medlemsstater som väljer att göra detta att beakta dessa arbetstagare när de beräknar den tröskel för arbetsstyrkans storlek som ger rätt till medverkan enligt den nationella lagstiftningen.

I artikel 16.6 anges att om minst ett av de fusionerande bolagen omfattas av ett system för arbetstagares medverkan och det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen ska omfattas av ett sådant system ska bolaget ha en rättslig form som medger rätt till medverkan.

Slutligen stadgar artikel 16.7 att om det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen omfattas av ett system för arbetstagares medverkan så ska bolaget vidta åtgärder för att säkerställa att arbetstagarnas rätt till medverkan skyddas vid eventuella därpå följande inhemska fusioner inom tre år efter det att den gränsöverskridande fusionen har trätt i kraft genom att i tillämpliga delar tillämpa bestämmelserna i direktivets artikel 16.

Kommissionen har tillsatt en arbetsgrupp för att samordna EES-staternas genomförande av direktivet. Arbetsgruppen består av nationella experter från de olika staterna. Syftet med gruppen är att kartlägga uppkomna problem vid genomförandet av direktivet och att diskutera möjliga lösningar på problemen. Arbetsgruppen har enbart en rådgivande funktion.

Arbetsgruppen har hitintills sammanträffat vid ett möte den 13 november 2006. De handlingar som utgjort underlag för diskussioner i arbetsgruppen och protokoll från mötet finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (dnr A2007/436/ARM).

5 Information till arbetstagare

Regeringens bedömning: Den informationsskyldighet gentemot arbetstagare som direktivet föreskriver bör genomföras genom bestämmelser i olika associationsrättsliga lagar. Förslag om hur reglerna ska utformas bör lämnas i det ärende där förslag lämnas till hur de associationsrättsliga delarna av direktivet ska genomföras.

Det bör inte i medbestämmandelagen införas någon hänvisning till informationsskyldighet som regleras i annan författning.

Utredarens bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Arbetsmiljöverket* anför att det kan finnas fördelar med att samordna upprättandet av den rapport som ska göras enligt artikel 7 i direktivet med de riskbedömningar som ska göras enligt arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter. *Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation* framhåller att det i berörd associationsrättslig lag tydligt bör framgå vilken organisation som är att betrakta som företrädare för arbetstagarna. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* och *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* delar utredarens bedömning att den informationsskyldighet som direktivet föreskriver om den planerade fusionen bör föras in i den associationsrättsliga lagstiftningen och inte i MBL. *Arbetslivsinstitutet (ALI)*, *Sveriges akademikers centralorganisation (SACO)* och *Sveriges Advokatsamfund* anser att det i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (medbestämmandelagen) bör införas en hänvisning till den eller de associationsrättsliga bestämmelser genom vilka artikel 7 genomförs.

Skälen till regeringens förslag: Enligt artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar (direktivet om gränsöverskridande fusioner) ska lednings- eller förvaltningsorganet i vart och ett av de fusionerande bolagen utarbeta en rapport till bolagsmännen. Rapporten ska innehålla en förklaring av och motivering till de rättsliga och ekonomiska aspekterna av den gränsöverskridande fusionen. Den ska också innehålla en förklaring av konsekvenserna för bolagsmän, borgenärer och arbetstagare. Rapporten ska göras tillgänglig för bolagsmännen och arbetstagarnas företrädare eller, om sådana saknas, för arbetstagarna själva minst en månad före dagen för den bolagsstämma som avses i direktivets artikel 9

(det vill säga den bolagsstämma som ska godkänna den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen). Om lednings- eller förvaltningsorganet i något av de fusionerande bolagen inom skäligen tid erhåller ett yttrande från arbetstagarnas företrädare ska detta yttrande bifogas rapporten.

Regeringen instämmer i utredarens bedömning att den informations-skyldighet gentemot arbetstagare som följer av direktivet inte stämmer överens med systematiken i medbestämmandelagen. Informations-skyldigheten bör inte föras in i medbestämmandelagen. Den bör i stället genomföras genom bestämmelser i olika associationsrättsliga lagar. Förslag om hur reglerna ska utformas bör lämnas i det ärende där regeringen lämnar förslag till hur de associationsrättsliga delarna av direktivet ska genomföras, se propositionen Gränsöverskridande fusioner, m.m. (prop. 2007/08:15) avsnitt 5.7.1 och 5.7.2.

ALI, SACO och Sveriges Advokatsamfund anser att det i medbestämmandelagen bör föras in en hänvisning till de associationsrättsliga bestämmelser genom vilka artikel 7 genomförs.

Den informationsskyldighet som följer av direktivet om gränsöverskridande fusioner har ett annat syfte och delvis andra mottagare än den informationsskyldighet som följer av medbestämmandelagen. Även Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköpserbjudanden⁷ innehåller en informationsskyldighet som avviker från den som gäller enligt medbestämmandelagen, se prop. 2005/06:140 s. 52–55. Att i medbestämmandelagen föra in hänvisningar till de olika författningar som innehåller någon form av informationsskyldighet gentemot arbetstagare skulle bli otympligt. Det finns även risk att sådana hänvisningar skulle skapa mer oklarhet än klarhet. Regeringen anser därför att det i medbestämmandelagen inte bör föras in någon hänvisning till andra författningar som innehåller bestämmelser om informationsskyldighet gentemot arbetstagare.

6 Lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

6.1 Behov av lagstiftning

Regeringens förslag: Artikel 16 i direktivet om gränsöverskridande fusioner genomförs i Sverige genom en ny lag.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: *Hovrätten för Västra Sverige, Göteborgs tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Arbetsdomstolen (AD), Arbetslivsinstitutet, Juridiska fakultetsnämnden vid Lunds universitet, Arbetsmiljöverket, ILO-kommittén, Verket för näringslivsutveckling (NUTEK),*

⁷ EUT L 142, 30.4.2004, s. 12 (Celex 32004L0025).

Bolagsverket, Kooperationens Förhandlingsorganisation (KFO), Svenskt Näringsliv, Landsorganisationen i Sverige (LO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), Sveriges Kommuner och Landsting samt Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) tillstyrker huvudprinciperna i utredarens förslag eller har inte något att erinra mot dem. *Företagarna* anför att de föreslagna bestämmelserna medför en ökad administrativ börda. *Bankinstitutens Arbetsgivarorganisation (BAO)* och *Sveriges Advokatsamfund* anser att den föreslagna lagen är utformad så att den kan bli svår att tillämpa. *Övriga remissinstanser* har inte några synpunkter på förslaget som helhet eller avstår från att yttra sig.

Skälen för regeringens förslag

Vad direktivet kräver

Artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktivet 2005/56/EG om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar (direktivet om gränsöverskridande fusioner) anger hur arbetstagares rätt till medverkan ska regleras i företag som deltagit i eller etablerats genom en gränsöverskridande fusion. Svenska regler om arbetstagarnas rätt till medverkan återfinns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda (styrelserepresentationslagen).

När ett företag som deltagit i eller etablerats genom en gränsöverskridande fusion ska ha sitt säte i Sverige ska svenska regler för medverkan (styrelserepresentation) gälla, direktivet artikel 16.1. De nationella reglerna ska dock, enligt artikel 16.2, inte tillämpas om

- minst ett av de fusionerande bolagen under de sex månader som föregår offentliggörandet av den gemensamma planen för den gränsöverskridande fusionen har ett genomsnittligt antal arbetstagare som överstiger 500 och omfattas av bestämmelser för medverkan i den mening som avses i Rådets direktiv 2001/86/EG om komplettering av stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytande (SE-direktivet),

- den nationella lagstiftningen inte föreskriver åtminstone samma nivå för arbetstagarnas medverkan som den som gäller för de berörda fusionerande bolagen mätt genom andelen arbetstagarrepresentanter i förvaltningsorganet, tillsynsorganet eller dessas kommittéer eller ledningsgruppen som omfattar bolagets resultatenheter, eller

- den nationella lagstiftningen inte föreskriver samma rätt till medverkan för arbetstagare i det fusionerade bolagets driftsenheter i andra medlemsstater som för arbetstagare i Sverige.

Styrelserepresentationslagen uppfyller inte direktivets krav på hur arbetstagares rätt till medverkan (styrelserepresentation) ska vara utformad i företag som deltagit i eller etablerats genom en gränsöverskridande fusion när rätt till medverkan fanns i något av de fusionerade företagen. Innehållet i svensk lag måste alltså ändras i denna del.

För de fall där något av de fusionerande företagen är av sådan storlek att nationella regler utesluts på grund av vad som förskrivs i artikel 16.2 första ledet (första strecksatsen ovan) ska nationella regler utformas på det särskilda sätt som anges i artiklarna 16.3, 16.4 och 16.7. I artiklarna hänvisas till artikel 12.2, 12.3 och 12.4 i Rådets förordning (EG) nr

2157/2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen) samt ett antal artiklar i SE-direktivet med vissa modifierationer. För sådana företag måste alltså ”modifierade SE-regler” införas i svensk rätt.

Prop. 2007/08:20

För de företag som deltagit i eller etablerats genom en gränsöverskridande fusion men där inget av de fusionerande företagen uppfyller storlekskriteriet enligt ovan behöver inte de modifierade SE-reglerna införas i svensk rätt om vi väljer att ändra våra nationella regler så att de uppfyller kriterierna i artikel 16.2 a och b (andra och tredje strecksatserna ovan). Om vi väljer att inte ändra våra nationella regler så att de uppfyller kriterierna i artikel 16.2 a och b ska dock, enligt artikel 16.3, de modifierade SE-reglerna gälla även för sådana företag.

Ska samma reglering gälla för företag av olika storlek?

Direktivet kräver alltså att reglerna om arbetstagarnas rätt till styrelse-representation i sådana företag som deltagit i eller etablerats genom en gränsöverskridande fusion ändras.

När minst ett av de fusionerande bolagen har ett genomsnittligt antal arbetstagare som överstiger 500 och omfattas av bestämmelser för medverkan måste reglerna om styrelse-representation i det fusionerade företaget regleras enligt de principer som detaljerat preciseras i direktivet, artikel 16.3, 16.4 och 16.7 (i fortsättningen benämns dessa regler de modifierade SE-reglerna). Det finns alltså avseende dessa företag inte något alternativ till att föreslå att direktivet genomförs i överensstämmelse med de modifierade SE-reglerna.

För de fall där inget av de fusionerande företagen har ett genomsnittligt antal arbetstagare som överstiger 500 är det möjligt att genomföra direktivet på något annat sätt än genom de modifierade SE-reglerna. En sådan alternativ ordning för styrelse-representation måste dock uppfylla kriterierna i direktivets artikel 16.2 a och b. *SACO* betonar särskilt att det är olämpligt att införa trösklar och att direktivet bör genomföras på samma sätt för alla företag oavsett hur många anställda de har. Regeringen delar denna uppfattning. *Företagarna* anser att de föreslagna bestämmelserna medför en ökad administrativ börda. Enligt regeringens uppfattning kan regelbördan minimeras genom att, i enlighet med utredarens förslag, införa samma regelsystem för företag av olika storlek.

Ska reglerna genomföras genom en ny lag?

Regler om arbetstagares rätt till styrelse-representation eller medverkan finns för närvarande i styrelse-representationslagen, lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen (2006:477) om arbetstagarinflytande i europakooperativ. De regler som nu ska genomföras bygger i stora delar på samma system som de särskilda regler som gäller för arbetstagarinflytande i europabolag och europakooperativ. Reglerna överensstämmer dock inte helt. Vissa regler som gäller för inflytandet i de europeiska företagsformerna ska inte gälla för nationella företag enligt direktivet om gränsöverskridande fusioner, vissa regler har fått ett justerat innehåll i förhållande till de tidigare reglerna och vissa regler har tillkommit. *BAO* och *Sveriges advokatsamfund* anser att direktivets

detaljerade och komplexa regler återspeglas i den föreslagna lagen, vilket gör den mycket teknisk och svårtillämplig. Regeringen instämmer i att de regler som nu ska genomföras på samma sätt som reglerna om arbetstagarinflytande i europabolag och europakooperativ är detaljerade och relativt invecklade. För att genomföra direktivet på ett riktigt sätt bör dock alla nödvändiga detaljer i direktivet överföras till nationell rätt. För att i möjligaste mån underlätta för parterna bör reglerna genomföras i en särskild lag som i så stor utsträckning som möjligt följer samma mönster som finns i de båda tidigare nämna lagarna.

6.2 Lagens tillämpningsområde

6.2.1 Rättigheter utöver vad direktivet kräver

Regeringens bedömning: Rätt till medverkan för arbetstagare i andra EES-stater bör inte införas utöver vad direktivet kräver.

Utredarens bedömning: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: *Juridiska fakultetsnämnden vid Lunds universitet, Svenskt Näringsliv, LO, TCO, SACO* och *Företagarna* instämmer i utredarens bedömning att rätten till medverkan för arbetstagare i andra stater inte bör utvidgas utöver vad direktivet kräver. *Övriga remissinstanser* har inte berört frågan.

Skälen för regeringens bedömning: Om arbetstagarnas rätt till medverkan (eller styrelserepresentation) genomförs på det sätt som direktivet kräver och inga ytterligare ändringar genomförs av arbetstagarnas rättigheter i detta avseende, kan arbetstagare i företag med likartade företagsstrukturer komma att få olika rättigheter beroende på om företaget deltagit i eller etablerats genom en gränsöverskridande fusion eller inte. Ett skäl till detta är att direktivets särskilda sätt för hur arbetstagarnas rätt till medverkan ska regleras enbart behöver gälla i företag som deltagit i eller etablerats genom en gränsöverskridande fusion. Därtill kommer att direktivets särskilda regler för medverkan inte behöver fortsätta att gälla i ett företag som i och för sig etablerats eller deltagit i en gränsöverskridande fusion, om företaget sedan tre år förflutit efter den gränsöverskridande fusionen deltar i en inhemsk fusion. Den särskilda regleringen i direktivet ger rätt till medverkan till arbetstagare i de medlemsstater där ett företag driver verksamhet. Styrelserepresentationslagen gäller enbart för verksamhet i Sverige.

Genom direktivet om gränsöverskridande fusioner, men också reglerna om europabolag och europakooperativ, skapas nya former och ramar för medverkan vid sidan om vad som gäller enligt styrelserepresentationslagen. EU har i snabb takt antagit olika bolagsrättsliga regler som gäller i vissa särskilda situationer. Kommissionen har också aviserat att den inom kort kommer att presentera nya förslag till ytterligare bolagsrättsliga regler, bland annat ett nytt direktiv om flytt av företagsäte. Denna utveckling skapar en svårtillgänglig regelkarta. Dessa särregler skapar också skillnader nationellt som inte alltid är helt lätta att motivera.

Företag som bedriver verksamhet under liknande förutsättningar kan, som ovan nämnts, falla under olika regelverk. Antalet företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet ökar. Det är en omfattande och grannliga uppgift att skapa regler som ger rätt till medverkan till arbetstagare oberoende av om de är verksamma i den stat där företaget har sitt säte eller i någon annan stat. Mer likartade regler nationellt betyder samtidigt regler som kan skapa obalans i relation till andra länder, bland annat sett i ett konkurrensperspektiv. Ska en sådan reglering införas bör den därför som *SACO* påtalar utgå från EU-nivå. Regeringen anser därför att arbetstagarnas rätt att medverka genom styrelsrepresentation för närvarande inte bör ändras i andra avseenden än dem som är nödvändiga för att genomföra direktivet.

6.2.2 För vilka företag ska lagen gälla?

Regeringens förslag: Den föreslagna lagen ska gälla i företag som deltar i eller etableras genom

1. en gränsöverskridande fusion, om arbetstagarna i något av de deltagande företagen omfattas av bestämmelser om medverkan, eller
2. en inhemsk fusion som sker inom tre år från det att en gränsöverskridande fusion registrerats, om företag enligt 1 ingår i det övertagande företaget och arbetstagarnas medverkan sedan tidigare regleras enligt denna lag.

Lagen ska dock inte gälla om fusionen resulterar i att ett europabolag eller ett europakooperativ bildas.

Lagen ska inte gälla i det övertagande företaget efter att förhandlingsdelegationen fattat ett beslut om att avstå från förhandlingar eller när förhandlingsdelegationen under vissa förhållanden avstår från att fatta beslut om att lagen ska tillämpas på det övertagande företaget.

Utredarens förslag: Stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredarens förslag innehåller dock inte någon bestämmelse om att den nya lagen inte ska gälla på övertagande företag efter vissa beslut eller uteblivna beslut av förhandlingsdelegationen.

Remissinstanserna: *BAO* anser att området för lagens tillämplighet behöver förtydligas. *TCO* och *SACO* tillstyrker utredarens förslag.

Skälen för regeringens förslag

Gränsöverskridande fusioner

Direktivet om gränsöverskridande fusioner ska enligt artikel 1 tillämpas på fusioner av bolag med begränsat ansvar som har bildats i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen, under förutsättning att minst två av bolagen omfattas av lagstiftningen i olika medlemsstater. I direktivet benämns dessa fusioner ”gränsöverskridande fusioner”.

I propositionen Gränsöverskridande fusioner, m.m. (prop. 2007/08:15) föreslås att de associationsrättsliga delarna av direktivet delvis ska

genomföras genom ändringar i aktiebolagslagen (2005:551) och lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar (föreningslagen). I förslagen anges under vilka förutsättningar en gränsöverskridande fusion ska få genomföras. Förslag om hur direktivet ska genomföras med avseende på de finansiella företagen kommer att behandlas i ett senare sammanhang.

Enligt artikel 16.1 i direktivet om gränsöverskridande fusioner ska för det företag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen de nationella reglerna för medverkan (styrelserepresentation) gälla. I artikel 16.2 anges dock att nationella regler för medverkan inte ska tillämpas på det företag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen, om något av de fusionerande företagen är av en viss storlek mätt i antalet anställda. I samma artikel anges vidare att nationella regler inte heller ska tillämpas när antalet anställda är färre, om nationell rätt inte uppfyller vissa särskilda förutsättningar som preciseras i punkterna a och b. I avsnitt 6.1 har konstaterats att svensk lag inte uppfyller kriterierna i artikel 16.2 a och b. I samma avsnitt har regeringen gjort bedömningen att nationella regler inte bör ändras så att de uppfyller direktivets kriterier i detta avseende. Följden av detta blir att de modifierade SE-reglerna i artikel 16.3, 16.4 och 16.7 måste göras tillämpliga när det förekommer rätt till medverkan i något av de fusionerande företagen. Regeringen föreslår därför att den nya lagen ska vara tillämplig vid gränsöverskridande fusioner, om något av de fusionerande företagen omfattas av bestämmelser om medverkan.

BAO anser att det saknas en inledande portalbestämmelse som utförligt talar om när lagen är tillämplig. Regeringen instämmer i denna bedömning och föreslår att en av de inledande paragraferna utformas så att det klart framgår på vilka företag lagen är tillämplig.

Efterföljande nationella fusioner

Enligt artikel 16.7 i direktivet om gränsöverskridande fusioner ska det övertagande företaget, om det omfattas av ett system för arbetstagarnas medverkan, vidta åtgärder för att säkerställa att denna rätt till medverkan skyddas vid eventuella därpå följande inhemska fusioner inom tre år efter det att den gränsöverskridande fusionen har trätt i kraft. Det ska ske genom att företaget i tillämpliga delar tillämpar bestämmelserna i artikel 16.

Den aktuella artikeln avser att skydda den rätt till medverkan arbetstagare tillförsäkras vid en gränsöverskridande fusion, om en nationell fusion genomförs en kort tid efter den gränsöverskridande fusionen.

Regeringen föreslår att artikel 16.7 genomförs genom att den nya lagen görs tillämplig även vid eventuella efterföljande inhemska fusioner, som det övertagande företaget deltar i inom tre år efter att den gränsöverskridande fusionen har registrerats, i de fall där medverkan regleras enligt den nya lagen.

Europabolag och europakooperativ

Direktivet om gränsöverskridande fusioner är tillämpligt även på europabolag och europakooperativ under förutsättning att juridiska personer av

detta slag får delta i en gränsöverskridande fusion enligt nationell rätt. Ett europabolag eller ett europakooperativ med säte i Sverige ska kunna delta i en gränsöverskridande fusion enligt den reglering som föreslås genomföra de associationsrättsliga delarna av direktivet i svensk rätt (jämför prop. 2007/08:15, avsnitt 5.2).

Om europabolag eller europakooperativ deltar i en fusion där det övertagande företaget blir ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening bör den nya lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner bli tillämplig, förutsatt att rätt till medverkan finns i något av de deltagande företagen. Om däremot den gränsöverskridande fusionen resulterar i att ett europabolag eller ett europakooperativ bildas bör den nya lagen inte bli tillämplig. I dessa fall bör lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ eller styrelsrepresentationen även i fortsättningen vara tillämpliga när det gäller arbetstagarnas rätt till medverkan. Regeringen anser att det av lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner bör framgå att den inte ska tillämpas om den gränsöverskridande fusionen resulterar i att ett europabolag eller ett europakooperativ bildas.

När förhandlingsdelegationen beslutat avstå från att förhandla om medverkan

I avsnitt 6.7.2 förslås att förhandlingsdelegationen ska få besluta att inte inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget eller att avbryta pågående sådana förhandlingar. Av direktivet om gränsöverskridande fusioner, artikel 16.4 b, följer att dess särskilda regler om medverkan inte ska gälla i det övertagande företaget efter ett sådant beslut. En bestämmelse om att lagen inte ska tillämpas efter ett sådant beslut bör införas i lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner. Frågan om vad som i stället bör gälla behandlas i avsnitt 7.1.

När förhandlingsdelegationen inte fattat beslut om att medverkan enligt referensbestämmelserna ska gälla

När förhandlingsperioden gått till ända utan att parterna enats om ett avtal som uppfyller lagens formella krav och förhandlingsdelegationen inte beslutat avstå från dylikt inflytande ska, om minst en tredjedel av arbetstagarna i de deltagande företagen hade rätt till medverkan, referensbestämmelserna för medverkan gälla i det övertagande företaget (direktivet om gränsöverskridande fusioner artikel 16.3 e och SE-direktivet artikel 7.2 b).

I motsvarande situation där mindre än en tredjedel av arbetstagarna i de deltagande företagen hade rätt till medverkan krävs att förhandlingsdelegationen fattar beslut om att medverkan enligt direktivets regler ska gälla i det övertagande företaget för att referensbestämmelserna om medverkan ska bli tillämpliga (samma bestämmelser i direktiven). Om förhandlingsdelegationen inte fattar något beslut i en sådan situation ska medverkan alltså inte regleras enligt de särskilda reglerna om arbets-

tagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner. En bestämmelse om att lagen inte ska vara tillämplig på det övertagande företaget i sådana fall bör införas. Frågan om vad som i stället bör gälla behandlas i avsnitt 7.1.

6.2.3 När lagen ska tillämpas

Regeringens förslag: Bestämmelserna om hur ledamöter som företräder arbetstagare i Sverige utses ska gälla oavsett var det övertagande företaget ska ha eller har sitt säte. Övriga bestämmelser om förhandlingsdelegationen och förhandlingsförfarandet samt vad som gäller om avtal inte träffas ska endast gälla när det övertagande företaget ska ha eller har sitt säte i Sverige.

Utredarens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *SACO* och *TCO* tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 16.3 d i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar till artikel 6 i SE-direktivet. Där framgår att förhandlingsförfarandet enligt artiklarna 3–5 i sistnämnda direktiv ska regleras av sätelandets lagstiftningen om inte något annat sägs i direktivet.

Vid gränsöverskridande fusioner är det således lagstiftningen i det land där det övertagande företaget ska ha sitt säte som ska reglera förhandlingsförfarandet det vill säga inrättande av det särskilda förhandlingsorganet, avtalets innehåll och förhandlingarnas varaktighet.

I en bilaga till SE-direktivet finns referensbestämmelser. Av artikel 7 i SE-direktivet till vilken artikel 16.3 e i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar följer att när referensbestämmelserna ska tillämpas är det de motsvarande bestämmelserna i lagstiftningen i det land där det övertagande företaget ska ha sitt säte som ska tillämpas.

Artikel 3.2 b i SE-direktivet (en hänvisning till den artikeln finns i artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner) innehåller ett undantag från huvudregeln. Enligt denna artikel ska arbetstagarledamöterna till förhandlingsdelegationen utses enligt regleringen i det land där arbetsplatsen är belägen.

I lagen om arbetstagarinflytande i europabolag har dessa bestämmelser i SE-direktivet genomförts genom en särskild lagvalsregel. Regeringen delar utredarens bedömning att en sådan regel bör införas även i den lag som nu föreslås.

6.3 Definitioner

Regeringens förslag: I denna lag avses med

– *fusion*: en sammanslagning av två eller flera företag som innebär att ett företag övertar ett eller flera andra företags tillgångar och skulder och att det eller de sistnämnda företagen därvid upplöses utan likvidation,

– *företag*: ett sådant företag som avses i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar,

– *gränsöverskridande fusion*: en fusion mellan företag i olika stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),

– *EES-stater*: staterna i Europeiska unionen samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet,

– *övertagande företag*: det företag som blir resultatet av en fusion,

– *deltagande företag*: de företag som direkt deltar i en fusion,

– *dotterföretag*: ett företag som ett annat företag utövar ett bestämmande inflytande över i enlighet med vad som anges i 9–12 §§ lagen om europeiska företagsråd,

– *berörda dotterföretag eller berörda filialer*: dotterföretag eller filialer till ett deltagande företag som föreslås bli dotterföretag eller filialer till ett övertagande företag,

– *medverkan*: det arbetstagarinflytande som utövas genom rätten att

a) välja eller på annat sätt utse några av ledamöterna i ett företags styrelse, annat förvaltningsorgan eller tillsynsorgan, eller

b) föreslå eller avvisa några eller alla ledamöter i ett företags styrelse, annat förvaltningsorgan eller tillsynsorgan.

Utredarens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredarens förslag innehåller dock inte några definitioner av begreppen fusion och företag.

Remissinstanserna: Sveriges advokatsamfund anser att det behöver klargöras vad som utgör samma rätt till medverkan.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt

I den lag som föreslås bör vissa begrepp definieras. Flera av de begrepp som används härrör från SE-direktivet där de också definierats. En del av dessa definitioner återfinns i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. De för direktivet om gränsöverskridande fusioner relevanta definitionerna bör föras in också i den nya lagen. Vidare bör vissa definitioner som är speciella just för gränsöverskridande fusioner läggas till.

Direktivet om gränsöverskridande fusioner ska tillämpas på bolag med begränsat ansvar. För svensk del innebär det att den nya lagen ska vara tillämplig inte bara på aktiebolag utan även på ekonomiska föreningar och motsvarande finansiella företagsformer. Regeringen anser därför att

ordet företag generellt bör användas istället för bolag i definitionerna. Användandet av ordet företag ansluter till ordvalet i lagen om styrelse-representation.

Fusion

Lagrådet anför att författningstexten bör kompletteras med en definition av begreppet fusion. Regeringen föreslår därför att en sådan definition införs.

Företag

Lagrådet anför vidare att innebörden av begreppet gränsöverskridande fusion är av central betydelse för tillämpningen av lagen och att det för att klargöra innebörden av detta begrepp bör tillföras definitioner av begreppen företag och företag med begränsat ansvar.

I lagrådsremissen föreslogs att begreppet gränsöverskridande fusion skulle definieras i författningstexten som en fusion mellan företag med begränsat ansvar i olika stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Då innebörden av begreppet företag med begränsat ansvar inte är helt otvetydig och inte förekommer i övrigt i den föreslagna författningstexten, anser regeringen att benämningen företag bör användas i stället för företag med begränsat ansvar i definitionen av gränsöverskridande fusion. Som *Lagrådet* anført bör i författningstexten anges vad som avses med företag. Regeringen föreslår därför en sådan definition.

Gränsöverskridande fusion

I artikel 1 i direktivet om gränsöverskridande fusioner anges att direktivet ska tillämpas på fusioner av bolag med begränsat ansvar som har bildats i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen, under förutsättning att minst två av bolagen omfattas av lagstiftningen i olika medlemsstater.

I propositionen Gränsöverskridande fusioner, m.m., prop. 2007/08:15, avsnitt 5.1 görs bedömningen att direktivet, för svensk del, ska tillämpas på aktiebolag och andra kapitalassociationer. I anförd prop. (avsnitt 5.2) föreslås att de associationsrättsliga delarna av direktivet genomförs genom att tas in i de lagar som reglerar de associationsformer som direktivet är tillämpligt på.

För att klargöra tillämpningsområdet för den nya lag som föreslås i detta lagstiftningsärende är det nödvändigt att ange vad som avses med begreppet gränsöverskridande fusion. Regeringen föreslår därför att en definition av begreppet införs i lagen.

Enligt artikel 19 i direktivet om gränsöverskridande fusioner gäller dess reglering medlemsstaterna. Genom ett beslut av EEA Joint Committee den 22 september 2006 har direktivet blivit en del av EES-avtalet. Regleringen gäller alltså för hela det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). För att det av lagen ska framgå att den är tillämplig i hela EES-området och inte bara EU-staterna bör benämningarna EES-stater respektive EES-stat användas i lagen. I lagen bör anges att med EES-stater avses EU:s medlemsstater och de stater som utöver EU:s medlemsstater har ingått EES-avtalet.

Övertagande företag

I den svenska språkversionen av artikel 16 i direktivet om gränsöverskridande fusioner används formuleringen ”det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen”. Motsvarande formulering i den engelska språkversionen är ”company resulting from the cross-border merger”.

Den formulering som används i den svenska versionen av direktivet skulle kunna uppfattas som att bestämmelserna är avsedda att vara begränsade till fusion genom kombination det vill säga det fall då två eller flera företag bildar ett nytt företag. Det engelska formuleringen innehåller inte denna begränsning. Eftersom man måste utgå från att bestämmelserna är avsedda att gälla även för fusion genom absorption (ett eller flera företag går upp i ett befintligt företag) bör den formulering som används i direktivet undvikas och i stället bör ett begrepp som inrymmer båda dessa situationer väljas. I den tidigare nämnda propositionen Gränsöverskridande fusioner, m.m. (prop. 2007/08:15) föreslås att begreppet ”övertagande bolag” respektive ”övertagande förening” används. Motsvarande begrepp bör väljas även i den nya lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner. I lagen bör klargöras att med begreppet övertagande företag avses det företag som blir resultatet av en fusion.

Deltagande företag

I artikel 2 b i SE-direktivet finns en definition av begreppet deltagande bolag. Där anges att deltagande bolag är de bolag som direkt deltar i bildandet av ett europabolag. En definition med motsvarande innehåll finns även i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Vilka företag som får delta i en gränsöverskridande fusion framgår av artikel 1 i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Det gäller som tidigare nämnts bolag med begränsat ansvar som har bildats i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen under förutsättning att minst två av bolagen omfattas av lagstiftningen i olika medlemsstater.

Även ett europabolag eller ett europakooperativ kan vara ett deltagande bolag vid en gränsöverskridande fusion.

I den föreslagna regleringen är det av stor betydelse att de deltagande företagen, det vill säga de företag som direkt deltar i fusionen kan skiljas ut från dem som enbart är dotterföretag eller filialer till ett deltagande företag. En definition av begreppet deltagande företag motsvarande den som finns i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag bör därför införas.

Dotterföretag

I direktivet om gränsöverskridande fusioner nämns inte uttryckligen dotterbolag eller dotterföretag. Att dotterföretag omfattas får emellertid anses följa av de hänvisningar som direktivet gör till olika bestämmelser i SE-direktivet som gäller dotterbolag.

I SE-direktivet (artikel 2 c) definieras ”dotterbolag till ett bolag” som ett företag över vilket bolaget utövar ett bestämmande inflytande enligt artikel 3.2–3.7 i rådets direktiv 94/45/EG om inrättande av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare (direktivet om europeiskt företagsråd).

Vid genomförandet av SE-direktivet definierades begreppet dotterbolag som ett företag över vilket ett annat företag utövar ett bestämmande inflytande i enlighet med 9–12 §§ lagen (1996:359) om europeiska företagsråd, se prop. 2003/04:122 s. 31-32. En motsvarande definition bör införas även i den nya lagen.

Berörda dotterföretag eller berörda filialer

I artikel 2 d i SE-direktivet finns en definition av vad som ska anses som dotterbolag respektive driftsenheter. Dotterbolag eller driftsenheter är dotterbolag eller driftsenheter knutna till ett deltagande bolag som eventuellt ska bli dotterbolag eller driftsenheter till ett europabolag när detta bildas.

Begreppet driftsenhet förekommer på ett stort antal ställen i SE-direktivet. Begreppet i sig definieras dock inte. Direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar till många av de artiklar i SE-direktivet där begreppet driftsenhet förekommer. I den engelska versionen av såväl SE-direktivet som direktivet om gränsöverskridande fusioner används ordet ”establishment”.

Vid genomförandet av SE-direktivet konstaterades att begreppet driftsenhet var väl etablerat i svensk arbetsrätt men att det hade en något annan innebörd än den som synes avses med begreppet i SE-direktivet (prop. 2003/04:122 s. 32). Begreppet finns till exempel i 22 § anställningsskyddslagen och avser där i princip en sådan del av ett företag som är belägen inom en och samma byggnad eller inom ett och samma inhägnade område, det vill säga fabrik, butik, restaurang och så vidare (se prop. 1973:129 s. 260). Regeringen ansåg därför att ett annat ord borde väljas och att benämningen filial var bäst lämpad för att definiera det begrepp som avses i SE-direktivet, nämligen att utpeka ett företags samtliga driftsenheter eller verksamheter i ett och samma land som inte är bolagets sätesland. Denna term hade också valts i lagen om europeiska

företagsråd för att beteckna verksamheter i Sverige när gemenskapsföretagets säte inte finns i Sverige.

Ett deltagande företag eller ett övertagande företag kan ha en eller flera verksamheter belägna både i den EES-stat där det övertagande företaget ska ha eller har sitt säte och i andra EES-stater. I de fall verksamheterna är belägna i säteslandet ska, vid beräkning av antalet arbetstagare, arbetstagarna beräknas i samtliga dessa verksamheter tillsammans. Så snart verksamheterna är belägna i något annat land än säteslandet, ska arbetstagare i verksamheterna dock anses tillhöra arbetsstyrkan i det land där verksamheterna är belägna och inte där företaget har sitt säte. Vid beräkning av arbetsstyrkan i ett företags verksamheter i ett och samma land, finns det med direktivets utgångspunkter inte något skäl att beräkna arbetsstyrkan uppdelad på olika driftsenheter.

I lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. finns bestämmelser om formerna för näringsverksamhet som bedrivs i Sverige av utländska företag och utomlands bosatta svenska eller utländska medborgare. Där anges bland annat att företag ska bedriva sin verksamhet i Sverige genom ett avdelningskontor med självständig förvaltning (filial). Ett övertagande företag med säte i ett annat land än Sverige men med verksamhet i Sverige torde vara att betrakta som ett utländskt företag i filiallagens bemärkelse och filialen kommer således i princip att falla under den lagens tillämpningsområde.

För att i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag göra definitionen av begreppen dotterbolag och filialer tydligare tillfördes, efter mönster från andra språkversioner av SE-direktivet än den svenska, ordet ”berörda”. I prop. 2003/04:122 s. 33–34 anfördes därvid följande.

De begrepp som definieras i 2 d, har i den svenska versionen av direktivet givits en benämning som gör dem otydliga. Detta beror på att ordet berörda synes ha fallit bort ur benämningen. Ord vilka betyder berörda finns med i motsvarande benämning i andra språkversioner, se t.ex. i den engelska, danska eller franska versionen av direktivet. Syftet med definitionen är att införa begrepp genom vilka de dotterbolag eller driftsenheter (filialer) som skall bli dotterbolag eller driftsenheter (filialer) till europabolaget kan särskiljas från de dotterbolag eller driftsenheter (filialer) som inte skall bli dotterbolag eller driftsenheter (filialer) till europabolaget.

Regeringen föreslår att begreppen berörda dotterföretag eller berörda filialer införs i den nya lagen och definieras på motsvarande sätt som i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Medverkan

Arbetstagararnas eventuella rätt till inflytande i form av medverkan i företagens organ är beroende av hur företagen är organiserade. Hur företagen är organiserade beror i sin tur på den rättsliga regleringen i respektive stat.

I ett monistiskt system finns det utöver bolagsstämman ett bolagsorgan. I SE-regleringen benämns detta organ förvaltningsorgan. Det är förvaltningsorganet som utövar ledningen och förvaltningen av företaget. Förvaltningsorganets ledamöter tillsätts av stämman. Förvaltningsorganet kan sägas motsvara styrelsen i ett svenskt företag.

I den dualistiska modellen finns det två bolagsorgan. I SE-regleringen benämns dessa ledningsorgan och tillsynsorgan. Ledningsorganet svarar för företagets ledning och förvaltning, medan tillsynsorganet har till

uppgift att tillsätta och entlediga ledamöterna i ledningsorganet samt att kontrollera ledningsorganets förvaltning. Tillsynsorganet får inte för egen del ha några befogenheter att vidta förvaltningsåtgärder. Ledamöterna i tillsynsorganet väljs av stämman.

Arbetslagarnas eventuella rätt till inflytande i form av medverkan utövas i det monistiska systemet huvudsakligen i förvaltningsorganet och i det dualistiska systemet huvudsakligen i tillsynsorganet.

Artikel 16.2 i direktivet om gränsöverskridande fusioner innehåller i första ledet en hänvisning till medverkan i den mening som avses i artikel 2 k i SE-direktivet. I samma artikel punkt a ges begreppet medverkan en något vidare innebörd. Artikel 16.2 innehåller dock i huvudsak upplysningar om under vilka förutsättningar nationella regler för medverkan inte ska tillämpas. I avsnitt (6.1) gör regeringen bedömningen att nationell rätt inte bör ändras för att uppfylla kriterierna i artikel 16.2 och föreslår i stället att de modifierade SE-reglerna i artikel 16.3, 16.4 och 16.7 ska genomföras. Dessa regler innehåller inte någon direkt hänvisning till definitionen av medverkan i SE-direktivet. Däremot hänvisar de till andra bestämmelser i SE-direktivet som i sin tur hänvisar till definitionen i artikel 2 k eller utgår ifrån den för att kunna tillämpas. Som exempel kan nämnas att artikel 16.3 a, b respektive h i fusionsdirektivet hänvisar till artikel 3.4 andra stycket, artikel 4.2 g respektive bilagan 3 b i SE-direktivet. Artikel 3.4 andra stycket i sin tur hänvisar till definitionen i artikel 2 k medan de två senare bestämmelserna bygger på samma definition.

Regeringen anser att den utvidgade innebörden av begreppet medverkan enbart ska användas vid bedömningen av om nationell rätt är utformad i enlighet med förutsättningarna i artikel 16.2 direktivet om gränsöverskridande fusioner och att tolkning av de modifierade SE-reglerna bör bygga på den ursprungliga definitionen i SE-direktivet. Frågan om hur begreppet medverkan ska tolkas vid genomförande av direktivet om gränsöverskridande fusioner har diskuterats i den av kommissionen inrättade arbetsgruppen (se avsnitt 4.4). Vid dessa diskussioner anförde kommissionen att begreppet bör tolkas i enlighet med vad regeringen nu föreslår, ingen medlemsstat angav någon avvikande mening.

Sveriges advokatsamfund anser att det behöver klargöras vad som utgör samma rätt till medverkan enligt artikel 16.2 b i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Regeringen föreslår i avsnitt (6.1) att de modifierade SE-reglerna i artikel 16.3, 16.4 och 16.7 ska genomföras i svensk rätt genom en ny lag och att denna ska göras tillämplig i de situationer som direktivet kräver. Eftersom det mot denna bakgrund inte finns något behov av att i svensk rätt införa regler som uppfyller kriterierna i artikel 16.2 a eller b finns inte heller behov av att närmare klargöra dessa kriteriers innebörd.

Regeringen anser att en definition av begreppet medverkan bör införas i den nya lagen. Begreppets innebörd bör motsvara definitionen i SE-direktivet. Den språkliga utformningen av bestämmelsen bör dock utformas så att det klart framgår att medverkan kan utövas i en styrelse, eftersom det är där som medverkan kommer att utövas när det övertagande företags ska ha sitt säte i Sverige.

Regeringens förslag: Det införs en bestämmelse som mycket kort sammanfattar hur lagen ska tillämpas.

Utredaren: Inget uttalande gjordes i detta avseende.

Remissinstanserna: *BAO* anser att en kortfattad sammanfattning bör tillföras i lagtexten.

Skälen för regeringens förslag: *BAO* anser att en kort sammanfattning, efter det mönster som finns i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, bör tillföras för att underlätta läsförståelsen. Regeringen instämmer i denna bedömning och föreslår en sådan bestämmelse.

6.5 Inrättande av en förhandlingsdelegation

6.5.1 Åtgärder som ska vidtas av de deltagande företagen

Regeringens förslag: De deltagande företagen ska så snart som möjligt, sedan fusionsplanen offentliggjorts, vidta nödvändiga åtgärder för att en förhandlingsdelegation för arbetstagarerna ska kunna inrättas.

De deltagande företagen ska lämna uppgift om namnen på de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna samt uppgift om antalet anställda i dessa. De ska även lämna uppgift om namnen på övriga dotterföretag och filialer i EES-staterna. Informationen ska lämnas till arbetstagarernas representanter i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna.

Om företagen avser att utan föregående förhandlingar direkt tillämpa referensbestämmelserna för medverkan ska informationen innehålla även en upplysning om denna avsikt.

Utredarens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *SACO* och *TCO* tillstyrker föreslaget.

Skälen för regeringens förslag

Direktivet

Artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar till artikel 3.1 i SE-direktivet. Enligt den senare bestämmelsen ska de deltagande bolagens lednings- eller förvaltningsorgan vid en fusion så snart som möjligt vidta nödvändiga åtgärder, bland annat ge information om namnen på de deltagande bolagen, dotterbolagen och driftsenheterna samt antalet anställda, för att inleda förhandlingar med arbetstagarrepresentanter om en ordning för arbetstagarinflytandet i europabolaget.

Artikel 16.4 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner ger de fusionerande bolagen möjlighet att utan föregående förhandlingar, med arbetstagarernas representanter, välja att direkt omfattas av de så kallade referensbestämmelserna för medverkan. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i SE-direktivet.

De deltagande företagen bör i enlighet med vad som föreskrivs i SE-direktivet åläggas en skyldighet att vidta nödvändiga åtgärder för att en förhandlingsdelegation ska kunna inrättas. En av de viktigaste åtgärderna som behöver vidtas är som framgår av direktivet att lämna information om aktuella företag och antalet anställda. Direktivets utformning klargör inte med säkerhet huruvida informationskravet omfattar information om de deltagande företagens samtliga dotterföretag och filialer eller enbart de berörda.

Den information som de deltagande företagen ska lämna bör enligt regeringens bedömning vara de uppgifter som behövs för att ett förhandlingsorgan eller en förhandlingsdelegation ska kunna inrättas. Namnen på de deltagande företagen bör anges. Eftersom planerna på vilka dotterföretag eller filialer som ska bli dotterföretag eller filialer till det övertagande företaget kan ändras över tiden, förefaller det rimligt att namnen på samtliga dotterföretag och filialer redovisas. Det bör dock tydligt anges vilka av dotterföretagen och filialerna som avses bli dotterbolag och filialer till det övertagande företaget. Vidare bör informationen innehålla uppgifter om antalet arbetstagare i deltagande företag, berörda dotterföretag och berörda filialer. Informationen om antalet anställda bör lämnas så att det framgår hur många arbetstagare som är anställda i varje land och vidare i varje företag och filial i landet. Skälet därtill är att dessa uppgifter utgör grunden för hur den geografiska fördelningen av platserna i förhandlingsdelegationen ska ske.

I de fall företagen avser att utnyttja möjligheten enligt artikel 16.4 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner att utan föregående förhandlingar direkt tillämpa referensbestämmelserna (se avsnitt 6.7.2) bör, som utredaren föreslagit, den information som företagen lämnar även innehålla en upplysning om detta. Att företagets informationsskyldighet i dessa fall även omfattar nämnda upplysning bör framgå av lagen.

Till vem informationen ska lämnas

Den information som ska lämnas, ska till att börja med ges för att en förhandlingsdelegation ska kunna inrättas. Av SE-direktivet framgår inte till vem informationen ska ges. De arbetstagare, som har behov av information för att kunna fullgöra uppgiften att inrätta en förhandlingsdelegation, är de som kan komma att få rätt till medverkan i det övertagande företagens styrelse. Informationen bör alltså lämnas till representanter för arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna.

När åtgärderna ska vidtas

I fråga om den närmare tidpunkten vid vilken skyldigheten att vidta nödvändiga åtgärder inträder anges i den engelska språkversionen av SE-direktivet att de nödvändiga åtgärderna ska vidtas så snart som möjligt ”after publishing the draft terms of merger”. Den svenska versionen av direktivet är oklar i denna del genom att ordet ”har offentliggjorts” synes

ha fallit bort. Vid genomförandet av SE-direktivet gjordes bedömningen att vid fusion uppkommer skyldigheten när förslaget om att bilda europabolaget offentliggjorts. Det ansågs vidare tillräckligt att slå fast att informationen ska lämnas så snart som möjligt efter det att informations-skyldigheten uppkommit (prop. 2003/04:122 s. 37–39). Regeringen finner ingen anledning att göra någon annan bedömning i detta lagstiftningsärende.

6.5.2 En förhandlingsdelegation ska inrättas

Regeringens förslag: En förhandlingsdelegation för arbetstagarna ska inrättas. Ledamöterna till förhandlingsdelegationen ska väljas eller utses inom tio veckor från det att de deltagande företagen vidtagit nödvändiga åtgärder för att en delegation ska kunna inrättas.

Förhandlingsdelegationen företräder arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i förhandlingar med de deltagande företagen om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget. Om referensbestämmelserna ska tillämpas fullgör förhandlingsdelegationen vissa ytterligare uppgifter.

Om tidsfristen för att välja eller utse ledamöter överskrids på grund av omständigheter som arbetstagarna ansvarar för ska förhandlingsperioden anses börja löpa när fristen överskrids.

Utredarens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *LO*, *TCO* och *SACO* tillstyrker förslaget att en förhandlingsdelegation ska inrättas även i de fall när de deltagande företagen beslutat att referensbestämmelserna ska tillämpas utan föregående förhandlingar. *SACO* anser att nationell reglering inte bör införas för att reglera vad som händer om arbetstagarna inte utser några ledamöter.

Skälen för regeringens förslag

Särskild förhandlingsdelegation

Artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar bland annat till artikel 3.2 i SE-direktivet. Av den bestämmelsen, överförd till det nu aktuella direktivet, följer att ett särskilt förhandlingsorgan ska inrättas genom att platser fördelas mellan arbetstagarna enligt ett särskilt system och att ledamöter till dessa platser utses. Organet ska företräda arbetstagarna i deltagande företag och i berörda dotterföretag och berörda driftsenheter i förhandlingar om medverkan i det övertagande företaget.

Det organ som ska företräda arbetstagarna har i direktivet, liksom i direktivet om europeiskt företagsråd, i den engelska versionen givits benämningen ”a special negotiating body” och i den svenska ”det särskilda förhandlingsorganet”.

Regeringen anser att detta organ, på samma sätt som i lagen om europeiska företagsråd, lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ, bör benämnas arbetstagarnas förhandlingsdelegation alternativt förhandlingsdelegation

för arbetstagarna. Skälen till detta är dels att dessa uttryck passar bättre in i det svenska språkbruket, dels att uttrycken redan är etablerade i de tidigare lagarna.

Skyldigheten att inrätta en förhandlingsdelegation

Den särskilda form för medverkan som ska genomföras enligt direktivet om gränsöverskridande fusioner ska enligt artikel 16.3 i tillämpliga delar och om inte annat följer av artikel 16.4–7 regleras enligt de förfaranden och de principer som anges i artikel 12.2, 12.3 och 12.4 i SE-förordningen och uppräknade regler i SE-direktivet.

I den engelska språkversionen av direktivet om gränsöverskridande fusioner används uttrycket ”mutatis mutandis” för orden ”i tillämpliga delar”. Med ”mutatis mutandis” menas ”efter vederbörliga (och självklara) ändringar”.

Genom hänvisningen till artikel 12.2 i SE-förordningen följer att det måste vara klart vilket arbetstagarinflytande i form av medverkan som ska gälla i det övertagande företaget för att det ska få registreras. Detta kan fastställas på fyra olika sätt.

1) Ett avtal om medverkan kan ingås mellan förhandlingsdelegationen och de deltagande företagen, artikel 4 i SE-direktivet.

2) Förhandlingsdelegationen kan fatta beslut om att avstå från gränsöverskridande medverkan och istället låta nationella regler för medverkan (styrelserepresentation) gälla, direktivet om gränsöverskridande fusioner artikel 16.4 b.

3) De deltagande företagen kan besluta att referensbestämmelserna om medverkan ska tillämpas, direktivet om gränsöverskridande fusioner artikel 16.4 a.

4) Om förhandlingsperioden löper ut utan att förhandlingsdelegationen och de deltagande företagen ingått något avtal om medverkan, och förhandlingsdelegationen inte avstått från gränsöverskridande medverkan (punkt 2 ovan), ska referensbestämmelserna tillämpas (artikel 7 i SE-direktivet till vilken artikel 16.3 e i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar).

Enligt artikel 16.4 c får medlemsstaterna besluta att begränsa andelen arbetstagarledamöter i förvaltningsorganet (styrelsen) när referensbestämmelserna ska tillämpas efter föregående förhandlingar (punkt 4 ovan). Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.10.2.

Förhandlingsperioden om 6–12 månader inleds så snart förhandlingsdelegationen har inrättats (SE-direktivet artikel 5). För att fastställa medverkan enligt punkterna 1, 2 eller 4 ovan måste en förhandlingsdelegation inrättas.

Det finns situationer där det i praktiken inte är troligt att de deltagande företagen beslutar om tillämpning av referensbestämmelserna utan föregående förhandlingar (punkt 3 ovan). Detta skulle nämligen beroende på vilka företag som deltar i fusionen kunna leda till orimligt hög andel arbetstagarledamöter i styrelsen.

En förhandlingsdelegation måste alltså många gånger inrättas för att medverkan ska kunna fastställas på en lämplig nivå. Varken i SE-direktivet eller i direktivet om gränsöverskridande fusioner finns någon artikel

som säger något om hur man löser de problem som kan uppstå om ingen förhandlingsdelegation skulle inrättas. SACO anser att det är olyckligt att denna brist ännu inte fått någon lösning på EU-nivå och att de brister i fusionsdirektivet som rör förutsättningarna att genomföra en gränsöverskridande situation bör lösas på EU-nivå och inte nationellt. De argument som SACO anför framfördes i förhandlingarna om direktivet om gränsöverskridande fusioner.

Regeringen gör följande bedömning. I samband med förhandlingarna om det direktiv som nu ska genomföras framkom att flera medlemsstater och kommissionen ansåg att nationell rätt bör reglera frågan hur registrering ska bli möjlig om arbetstagarna inte utser några ledamöter till förhandlingsdelegationen. Direktivet om gränsöverskridande fusioner innehåller därför i ingressen (skäl 13) ett uttalande som är avsett för den situationen. Där sägs att för att inte i onödan försena fusioner kan medlemsstaterna i enlighet med artikel 3.2 b i SE-direktivet se till att förhandlingar som avses i artikel 16 i direktivet inleds skyndsamt. En gemensam reglering på EU-nivå av vilka åtgärder som bör vidtas om arbetstagarna underlåter att välja eller utse ledamöter till förhandlingsdelegationen kan alltså inte förväntas. Frågan bör därför regleras genom nationell rätt. Regeringen föreslår att en tidsfrist införs under vilken arbetstagarna är skyldiga att välja eller utse ledamöter till förhandlingsdelegationen. I detta avseende förefaller det lämpligt att föreslå samma tidsfrist som gäller i motsvarande situation enligt lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, nämligen tio veckor.

Uppgifter utöver att förhandla om ett avtal

Förhandlingsdelegationens uppgift är i första hand att träffa avtal om medverkan med de företag som deltar i en gränsöverskridande fusion. Det kan därför tyckas att förhandlingsdelegationen inte skulle fylla någon funktion om företagen väljer att inte förhandla utan istället att omfattas av säteslandets referensbestämmelser.

Emellertid har vissa situationer lämnats oreglerade i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Referensbestämmelserna, som återfinns i en bilaga till SE-direktivet, är uppdelade i tre delar. Del 1 innehåller regler om sammansättningen av arbetstagarnas representationsorgan och del 2 bestämmelser om information och samråd. I del 3 finns bestämmelser om medverkan. Direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar endast till del 3 i bilagan. Där anges, förutom i vilken omfattning medverkan ska finnas i det övertagande företaget, även hur platserna i förvaltnings- och tillsynsorganet ska fördelas mellan ledamöter som företräder arbetstagare från olika länder. Uppgiften att fördela platserna ligger enligt referensbestämmelserna i del 3 på det representationsorgan som ska inrättas enligt del 1 e i bilagan, det vill säga en bestämmelse som direktivet om gränsöverskridande fusioner inte hänvisar till.

Då något representationsorgan inte ska inrättas enligt bestämmelserna i direktivet om gränsöverskridande fusioner måste uppgiften, som detta organ har när referensbestämmelserna ska tillämpas, läggas på någon annan för att regelsystemet ska gå ihop. Det är önskvärt att frågan om vem denna uppgift ska läggas på får en enhetlig lösning i medlems-

staterna. Olika alternativ för att lösa frågan har diskuterats i kommissionens arbetsgrupp. Arbetsgruppen har dock inte enats om någon gemensam lösning.

Utredaren har föreslagit att förhandlingsdelegationen ska fullgöra de uppgifter som enligt direktivet ska fullgöras av representationsorganet. Enligt utredaren bör förhandlingsdelegationen vara väl skickad för dessa uppgifter eftersom de båda organen enligt SE-reglerna ska inrättas på i huvudsak samma sätt. Regeringen instämmer i denna bedömning.

Om ett förhandlingsförfarande har föregått tillämpningen av referensbestämmelserna finns förhandlingsdelegationen redan inrättad. Möjligheten för företagen att välja att gå direkt på referensbestämmelserna innebär dock att en förhandlingsdelegation inte behöver inrättas för att förhandla om ett avtal om medverkan. Ett motsvarande organ behövs även i dessa fall. Utredaren har därför föreslagit att vid tillämpning av den nya lagen ska en förhandlingsdelegation alltid inrättas. Regeringen delar utredarens uppfattning och föreslår en sådan regel.

Med tanke på de utvidgade uppgifterna kan det ifrågasättas om förhandlingsdelegation alltså är en lämplig benämning på detta organ. Regeringen anser dock att det skulle skapa mer förvirring än klarhet att föra in ytterligare ett begrepp i detta sammanhang. Benämningen förhandlingsdelegation bör därför användas i den nya lagen även om delegationen har flera uppgifter än vad motsvarande organ har i till exempel lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

6.6 Sammansättningen av en förhandlingsdelegation

Direktivet

Hänvisningen i artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner omfattar artikel 3.2 i SE-direktivet. Den artikeln reglerar bland annat hur platser i en förhandlingsdelegation ska fördelas och hur kandidater ska utses. Först ska ett antal ”ordinarie platser” fördelas mellan arbetstagarna i olika stater. Därefter ska ledamöter utses till dessa platser. Huvudprincipen är att minst en ledamot ska utses som representerar arbetstagarna i varje deltagande företag som har anställda i staten, om detta är möjligt. Därefter ska eventuellt ett antal extraplatser fördelas mellan arbetstagarna i olika stater. Detta blir aktuellt om det i någon stat finns deltagande företag som ska upphöra att vara självständig juridisk person och dess arbetstagare inte företräds av någon av ledamöterna. När extraplatserna fördelats mellan arbetstagarna i de olika staterna ska ledamöter utses även till dessa platser. För att SE-direktivets regler om omröstningar, vid förhandlingar om hur medverkan ska regleras, ska kunna tillämpas måste det även fastställas hur många arbetstagare som var och en av de utsedda ledamöterna representerar. Den geografiska fördelningen av platserna i förhandlingsdelegationen mellan arbetstagarna i de olika staterna, ska göras enligt lagen i det land där det övertagande företaget ska ha sitt säte, SE-direktivet artikel 6.

Val och utnämningar av ledamöter till förhandlingsdelegationen ska ske i enlighet med lagen i det land inom vars territorium deltagande företag, berörda dotterföretag och berörda driftsenheter (filialer) är be-

lägna, SE-direktivet artikel 3.2 b. Frågan om hur många arbetstagare var och en av de utsedda ledamöterna ska representera, ska bestämmas enligt samma lag.

Prop. 2007/08:20

6.6.1 Geografisk fördelning av ordinarie platser

Regeringens förslag: Arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i varje EES-stat ska tilldelas en ordinarie plats i förhandlingsdelegationen för varje hel eller påbörjad tiondel som de tillsammans utgör av samtliga arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i samtliga EES-stater.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har särskilt berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Av SE-direktivets artikel 3.2 a, till vilken artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar, följer att arbetstagarna i deltagande företag, berörda dotterföretag och berörda driftsenheter (filialer) i ett och samma land ska tilldelas en plats i förhandlingsdelegationen för varje tiondel eller andel därav som dessa arbetstagare representerar av det totala antalet anställda i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i samtliga stater inom EES.

Som framhålls i propositionen till lagen om arbetstagarinflytande i europabolag (prop. 2003/04:122 s. 42) är direktivets regel klar och något utrymme finns inte för avvikande reglering. Direktivets bestämmelse har genomförts genom 8 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

En motsvarande bestämmelse bör införas i den nya lagen. Den ska tillämpas vid fördelning av ordinarie platser i förhandlingsdelegationen mellan arbetstagare i olika stater. Arbetstagarna räknas till det land där den enhet till vilken de är knutna är belägen. Om till exempel ett tyskt företag är deltagande företag och har en filial i Sverige och arbetstagarna i filialen således är arbetstagare i det tyska företaget, räknas alltså arbetstagarna vid denna filial som arbetstagare från Sverige och behandlas som sådana vid den geografiska fördelningen av platser i förhandlingsdelegationen.

6.6.2 Geografisk fördelning av extraplats

Regeringens förslag: Arbetstagarna i de olika staterna ska tilldelas extraplats i förhandlingsdelegationen, om det behövs för att minst en representant ska utses för arbetstagarna i varje deltagande företag som föreslås upphöra i och med den gränsöverskridande fusionen.

De extraplats som tilldelas arbetstagarna får dock inte överstiga 20 procent av de ordinarie plats som sammanlagt tilldelats arbetstagarna i de olika staterna. Om hela behovet av extraplats med hänsyn till detta inte kan täckas, ska de tillgängliga platserna tilldelas arbetstagarna i deltagande företag i olika EES-stater i fallande ordning efter antalet arbetstagare i de företag som föreslås upphöra i och med fusionen.

Tilldelningen av extraplats får inte medföra att någon arbetstagare blir representerad av mer än en ledamot.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har särskilt berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Hänvisningen i artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner till artikel 3.2 a i SE-direktivet, innebär även att arbetstagarna i varje stat ska tilldelas ytterligare så många plats i förhandlingsdelegationen som behövs för att det i förhandlingsdelegationen ska ingå minst en representant för varje deltagande företag som är registrerat i landet och som föreslås upphöra som separat juridisk person. Antalet extraplats får dock inte överstiga 20 procent av de ordinarie platserna. Tilldelningen får inte heller innebära att de berörda arbetstagarna får dubbel representation.

Om inte extraplatserna, med beaktande av tjugoprocentsregeln, räcker för att ge arbetstagarna i alla företag, som är i behov därav, en extraplats ska tillgängliga platser fördelas mellan arbetstagarna i företag i EES-staterna i fallande ordning efter antalet arbetstagare som är anställda i respektive företag. Detta gäller dock endast under förutsättning att arbetstagarna inte redan är representerade indirekt genom att en ledamot på ordinarie plats representerar även dem. Det skulle nämligen innebära att arbetstagarna blev dubbelt representerade, vilket inte är tillåtet.

SE-direktivets reglering i denna del är komplicerad, men ger inte något utrymme för nationella avvikelser. Bestämmelsen har införts i 9 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. En motsvarande bestämmelse bör införas i den nya lagen.

I propositionen som ligger till grund för lagen om arbetstagarinflytande i europabolag förklaras fördelningsproceduren närmare genom ett räkneexempel, se prop. 2003/04:122 s. 43–45.

6.6.3 Hur platserna fördelas mellan arbetstagare i olika företag och filialer i Sverige

Regeringens förslag: De ordinarie platser i förhandlingsdelegationen som tilldelas arbetstagare i Sverige, ska fördelas mellan arbetstagarna i de deltagande företagen i Sverige i fallande ordning efter antalet arbetstagare i företagen. Arbetstagarna i varje företag tilldelas högst en plats per företag.

Om det efter fördelningen återstår ordinarie platser att fördela, fördelas dessa mellan arbetstagarna i berörda dotterföretag och berörda filialer i fallande ordning efter antalet arbetstagare i respektive dotterföretag eller filial. Arbetstagarna i varje dotterföretag eller filial tilldelas högst en plats per företag respektive filial.

Om det därefter återstår ordinarie platser att fördela, fördelas dessa mellan arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna med en plats vardera i fallande ordning efter antalet arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen, eller berörda filialerna. Fördelningen upprepas till dess inga ordinarie platser återstår att fördela.

Om de lokala arbetstagarorganisationer som ska utse ledamöter från Sverige enas om en annan fördelning av de ordinarie platserna, ska den fördelningen gälla. En överenskommelse bör dock så långt det är möjligt säkerställa att arbetstagarna vid varje deltagande företag tilldelas en plats.

De extraplatsen i förhandlingsdelegationen som kan komma att tilldelas arbetstagare i Sverige fördelas mellan arbetstagare i svenska företag som föreslås upphöra i och med fusionen i fallande ordning efter antalet anställda i företagen. Fördelningen sker enbart mellan arbetstagare i företag som inte har fått någon ordinarie plats.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har särskilt berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Av hänvisningen i artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner till artikel 3.2 b i SE-direktivet följer att varje medlemsstat ska fastställa den metod som ska tillämpas för val och utnämningar av ledamöter till de platser i förhandlingsdelegationen som tilldelats arbetstagare i det egna landet. Det förutsätts därvid att arbetstagarna i deltagande företag i så stor utsträckning som möjligt blir direkt representerade i förhandlingsdelegationen. För att tillgodose detta framhölls det i förarbetena till lagen om arbetstagarinflytande i europabolag att systemet för hur ledamöterna ska väljas borde kombineras med en metod för fördelning av tillgängliga platser mellan arbetstagarna i bolag och filialer i Sverige (prop. 2003/04:122 s. 45–46).

Den modell som gäller enligt 11 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag för fördelning av ”ordinarie platser” innebär följande. I första hand tilldelas arbetstagarna i de deltagande företagen i fallande ordning efter antalet anställda i företagen en plats per företag. Om det finns platser kvar efter det att arbetstagarna i de deltagande företagen har

fått en plats per företag, tilldelas därefter arbetstagarna i de berörda dotterföretagen och berörda filialerna en plats per enhet i fallande ordning efter antalet anställda i respektive företag eller filial. Om det finns platser kvar även efter denna andra fördelningsomgång, fördelas platserna mellan arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i fallande ordning efter antalet anställda i de olika enheterna. Fördelningen enligt detta tredje led får i förekommande fall ske upprepade gånger till dess att det inte finns flera platser att fördela.

Bestämmelserna i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag innebär vidare att fördelningen av ordinarie platser mellan arbetstagare i företag och filialer är dispositiv i förhållande till arbetstagarorganisationerna (12 §). Avsikten med det är att befintliga strukturer för arbetstagarnas koncernrepresentation ska kunna bevaras när arbetstagarorganisationerna finner det lämpligt. Även en sådan överenskommelse ska dock uppfylla direktivets krav om att arbetstagarna i de deltagande företagen i så stor utsträckning som möjligt ska bli direkt representerade.

Slutligen följer av lagen om arbetstagarinflytande i europabolag (13 §) att de extraplatsen som kan komma att tilldelas arbetstagare i Sverige fördelas mellan arbetstagare i svenska företag som föreslås upphöra i och med fusionen i fallande ordning efter antalet anställda i företagen. Fördelningen sker enbart mellan arbetstagare i företag som inte fått någon ordinarie plats.

Den nu beskrivna ordningen för europabolag för fördelning av platserna mellan arbetstagare i olika företag och filialer i Sverige bör gälla också enligt den nya lagen. Regeringen föreslår därför, i likhet med utredaren, att bestämmelser med denna innebörd införs i den nya lagen.

6.6.4 Hur ledamöterna för arbetstagare i företag och filialer i Sverige ska utses

Regeringens förslag: Ledamöter från Sverige i förhandlingsdelegationen utses i första hand av den eller de lokala arbetstagarorganisationer i Sverige som är bundna av kollektivavtal i förhållande till de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna i Sverige.

Om det finns flera kollektivavtalsbundna lokala arbetstagarorganisationer och dessa inte kommer överens om annat införs en ordning för att utse en eller flera ledamöter.

Om inget av de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna i Sverige är bundet av kollektivavtal i förhållande till någon arbetstagarorganisation, ska ledamöterna utses av den lokala arbetstagarorganisation som företräder flest arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i Sverige. Detta gäller om de lokala arbetstagarorganisationerna inte kommer överens om annat.

Lokala arbetstagarorganisationer som tillhör samma huvudorganisation ska anses som en organisation.

Finns inga fackligt anslutna arbetstagare, utses ledamöterna i förhandlingsdelegationen av arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i Sverige.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: LO och TCO har särskilt betonat att det är viktigt att arbetstagarnas inflytande kanaliseras via de fackliga organisationerna. Jämställhetsombudsmannen (JämO) anser att lagtexten bör innehålla ett krav på jämn könsfördelning i förhandlingsdelegationen. Sveriges advokatsamfund anser att betydelsen av begreppet huvudorganisation behöver analyseras.

Skälen för regeringens förslag

Vem som ska välja ledamöter till förhandlingsdelegationen

Regeringen anser att det är viktigt att upprätthålla det system för arbetstagarrepresentation som etablerats på den svenska arbetsmarknaden. Det föreslås därför att man vid valet av hur de svenska ledamöterna i förhandlingsdelegationen ska utses i första hand knyter an till de kollektivavtalsbärande fackliga organisationerna. Regleringen bör därför utformas med 16–18 §§ lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, 16 § lagen om europeiska företagsråd och 18–20 §§ lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ som förebild. Dessa regleringar har i sin tur utformats efter förebild från styrelserepresentationslagen, som för sin tillämpning förutsätter att kollektivavtal gäller på arbetsplatsen. Om det finns kollektivavtal vid något eller några av de svenska företagen eller filialerna, föreslås därför att de kollektivavtalsbärande organisationerna utser

samtliga ledamöter för arbetstagarna i Sverige. Om endast en ledamot ska utses föreslås att den kollektivavtalsbundna organisation som har flest medlemmar ska utse ledamoten.

I styrelserepresentationslagen, lagen om europeiska företagsråd, lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ finns regler om hur rätten att utse flera ledamöter ska fördelas mellan olika arbetstagarorganisationer för det fall organisationerna inte enas om något annat. Regeringen föreslår att styrelserepresentationslagens regler ska tillämpas om organisationerna inte enas om något annat. Detta innebär att det är de lokala arbetstagarorganisationerna som ska välja ledamöter. Lokala arbetstagarorganisationer som tillhör samma huvudorganisation ska anses som en organisation. *Sveriges advokatsamfund* anser att betydelsen av begreppet huvudorganisation behöver analyseras. Begreppet huvudorganisation ska i detta sammanhang inte likställas med begreppet central organisation som exempelvis förekommer i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (medbestämmandelagen). Med huvudorganisation avses i styrelserepresentationslagen, som anförs i prop. 1987/88:10 s. 59, de organisationer på den svenska arbetsmarknaden som företräder de centrala organisationerna. Med huvudorganisation avses alltså i detta sammanhang, till exempel LO och PTK (Privattjänstemannakartellen). Fördelningen mellan de olika organisationerna ska ske med hänsyn till hur många arbetstagare de sysselsätter totalt i de svenska företagen och filialerna. Vid beräkning av de olika organisationernas andel av det totala antalet arbetstagare i företagsgruppen ska alltså en sammanläggning göras av arbetstagare inom samma huvudorganisation. Vilken fördelning som ska göras mellan olika förbund har inte tidigare lagreglerats och samma lösning bör väljas även här.

När det finns flera företag och filialer i Sverige ska de platser i förhandlingsdelegationen som tilldelats arbetstagare i Sverige fördelas mellan arbetstagare i dessa företag och filialer. Förslag till hur detta bör göras behandlas i avsnitt 6.6.3. Frågan vilken organisation som ska utse ledamöter för arbetstagarna i respektive företag och filial bör inte regleras i lag. I samband med att organisationerna fördelar antalet platser mellan sig, bör de alltså även bestämma vem av dem som ska utse ledamöter för arbetstagarna i de företag och filialer vars arbetstagare tilldelats de aktuella platserna.

Om en fristående arbetstagarorganisation saknar uppbyggnaden med lokala och centrala organ, träder den in i de uppgifter som i nu bestämt avseende tilldelats den lokala nivån.

Om ingen av de deltagande juridiska personerna, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna i Sverige är bunden av något kollektivavtal måste det finnas något annat sätt att utse ledamöter till förhandlingsdelegationen. Med tanke på den höga organisationsgraden hos arbetstagarna och traditionerna på den svenska arbetsmarknaden faller det sig mest naturligt att låta de fackliga organisationerna utse ledamöterna, även om det saknas kollektivavtal. Det är här fråga om kollektiva rättigheter som ska tillvaratas. Sådana rättigheter bör, om inte något absolut hinder föreligger tillvaratas av de fackliga organisationerna. Om inte organisationerna enas om hur de ska fördela rätten att utse leda-

möter, bör den organisation som har flest medlemmar bland de anställda i Sverige utse samtliga ledamöter.

Direktivet föreskriver att arbetstagare som är anställda i företag eller driftsställen (filialer) där det utan deras förskyllan inte finns några arbetstagarrepresentanter, ska ha rätt att själva välja eller utnämna ledamöter till det särskilda förhandlingsorganet (förhandlingsdelegationen), SE-direktivet artikel 3.2 b tredje stycket. Det finns i några länders rättsordningar tröskelregler eller regler om krav på arbetsgivarens godkännande för en fackföreningsrepresentation i företaget. Detta kan leda till att arbetstagarna kan komma att sakna facklig representation utan egen förskyllan. Sådana regler finns inte i Sverige, varför någon åtgärd inte behöver vidtas med anledning av denna bestämmelse.

Om ingen arbetstagarorganisation i företag eller filialer i Sverige är fackligt organiserad

Om enbart fackliga organisationer ges möjlighet att utse ledamöter till förhandlingsdelegationen, kan inga ledamöter utses för arbetstagare i Sverige i de fall det varken finns kollektivavtal eller någon arbetstagarorganisation som är fackligt organiserad vid något av företagen eller filialerna i Sverige. I Sverige är en mycket stor del av arbetstagarna fackligt anslutna. Detta hindrar dock inte att det skulle kunna förekomma att ingen av arbetstagarna i företagen eller filialerna i Sverige är fackligt organiserad.

Arbetstagarnas kollektiva rättigheter tillvaratas i svensk arbetsrätt av de fackliga organisationerna. I en situation där en förhandlingsdelegation måste kunna inrättas, för att det övertagande företaget senare ska få registreras, är det dock inte enbart tillvaratagandet av arbetstagarnas kollektiva intressen som förutsätter att en förhandlingsdelegation ska kunna inrättas.

I de situationer där den nya lagen föreslås bli tillämplig måste det vara klart vilket arbetstagarinflytande i form av medverkan som ska gälla i det övertagande företaget för att detta ska få registreras. Som framgår av avsnitt 6.5.2 kan den rätt till medverkan arbetstagarna ska ha i det övertagande företaget fastställas på fyra olika sätt. Tre av dessa olika sätt att fastställa arbetstagarnas rätt förutsätter att en förhandlingsdelegation kan inrättas. För dessa tre situationer har tidigare bedömningen gjorts att de deltagande företagens intresse av att kunna genomföra en fusion måste respekteras. Det har därför ansetts lämpligt att låta arbetstagarna direkt utse ledamöter till förhandlingsdelegationen om varken kollektivavtal eller någon fackligt organiserad arbetstagarorganisation finns i företag eller filialer i Sverige (se prop. 2003/04:122 s. 49–50). Regeringen ser inget skäl att göra någon annan bedömning i detta lagstiftningsärende.

I de fall där de deltagande företagen, utan föregående förhandlingar med förhandlingsdelegationen, beslutar att arbetstagarnas rätt till medverkan ska regleras enligt referensbestämmelserna är däremot inte bildandet av en förhandlingsdelegation en förutsättning för att det övertagande företaget ska få registreras. Frågan uppkommer då om det även i denna situation är lämpligt att låta arbetstagarna direkt utse ledamöter till förhandlingsdelegationen när varken kollektivavtal eller organiserade arbetstagarorganisationer finns i något av företagen eller filialerna i Sverige. För att

låta arbetstagarna direkt utse ledamöter även i denna situation talar att de redan förhållandevis invecklade reglerna blir ännu otympligare om olika regler för val av ledamöter från Sverige ska gälla beroende på för vilket ändamål förhandlingsdelegationen ska inrättas.

Om vi trots detta väljer att ha olika regler för vilka som ska få utse ledamöter till förhandlingsdelegationen beroende på för vilket ändamål delegationen inrättas, är en rimlig konsekvens av detta att en förhandlingsdelegation där ledamöter för de svenska arbetstagarna utsetts av arbetstagarna direkt, sedan det blivit fastställt hur rätten till medverkan ska regleras i det övertagande företaget, inte ska vara behörig att utföra de övriga uppgifter som enligt regeringens förslag (se avsnitt 6.5.2) ska läggas på detta organ. Detta skulle leda till att sammansättningen av förhandlingsdelegationen, efter att det fastställts vilken rätt till medverkan som ska gälla i företaget, ska justeras så att representanterna för arbetstagarna från Sverige inte längre får ingå i delegation. Regeringen anser inte att detta är någon tilltalande lösning och föreslår därför att ledamöter för arbetstagare i Sverige i förhandlingsdelegationen ska utses av arbetstagarna direkt, om inget kollektivavtal finns och ingen av arbetstagarna i Sverige är fackligt organiserad och att detta ska gälla oberoende av vilka uppgifter som förhandlingsdelegationen ska utföra.

Vilka som är valbara till förhandlingsdelegationen

Medlemsstaterna får enligt direktivet föreskriva att fackliga representanter som inte är anställda i de deltagande företagen eller berörda dotterföretagen eller filialerna får ingå i det särskilda förhandlingsorganet (förhandlingsdelegationen), SE-direktivet artikel 3.2 b andra stycket till vilken bestämmelse artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar. Direktivet ställer dock inte något generellt krav på att förhandlingsdelegationens ledamöter i övrigt ska vara anställda i de deltagande företagen eller berörda dotterföretagen eller filialerna. De fackliga organisationer som ska utse ledamöterna torde vara bäst skickade att bedöma vilka som är lämpligast för uppdragen. Det finns därför inte något skäl att genom lagstiftning reglera vilka som ska vara valbara. Inte heller för de undantagsfall då det föreslås att arbetstagarna direkt ska välja sina ledamöter finns något skäl att reglera frågan om vilka som ska vara valbara.

Bör reglering om könskvotering av ledamöterna införas?

JämO anser att den nya lagen bör säkerställa en jämn könsfördelning i förhandlingsdelegationen. JämO föreslår därför att det ska lagregleras att platserna ska fördelas jämnt mellan könen.

I de svenska jämställdhetssträvandena ligger naturligtvis att en så jämn könsfördelning som möjligt ska gälla mellan de ledamöter som representerar svenska arbetstagare. Regeringen utgår ifrån att de organisationer som ska utse ledamöter beaktar denna jämställdhetssträvan.

Regeringen anser däremot inte att det i lagen bör anges att platserna i förhandlingsdelegationen ska fördelas jämnt mellan könen. Det finns i dag inte någon sådan reglering såvitt avser arbetstagarledamöter i

svenska företags styrelser eller för andra ledamöter i svenska företagsstyrelser. Det finns en risk för att en tvingande regel i detta avseende skulle göra förfarandet allt för stelbent. I vissa företag kan verksamhetens inriktning vara sådan att det stora flertalet arbetstagare är antingen män eller kvinnor. Om lämpliga ledamöter för de svenska arbetstagarna i ett sådant fall alltid måste utses med lika delar män och kvinnor, skulle detta i vissa fall kunna försvåra att en förhandlingsdelegation kan inrättas. Svensk lag kan inte heller reglera hur ledamöter från övriga EES-länder utses till förhandlingsdelegationen.

6.6.5 Vilka arbetstagare företräder ledamöterna från Sverige?

Regeringens förslag: En ledamot som utses till en ordinarie plats företräder arbetstagarna i det företag eller den filial vars arbetstagare tilldelats platsen.

Om flera ledamöter utses till ordinarie platser för arbetstagarna i ett företag eller en filial företräder de, om möjligt, lika många arbetstagare var.

En ledamot som utses till en ordinarie plats företräder även arbetstagare i företag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats i förhandlingsdelegationen. Antalet arbetstagare i de företag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats ska fördelas så jämnt som möjligt mellan de ledamöter som företräder andra arbetstagare.

En ledamot som utses till en extraplats företräder enbart arbetstagarna vid det företag som föreslås upphöra i och med fusionen.

Reglerna om vilka arbetstagare ledamöter från Sverige företräder ska inte tillämpas när förhandlingsdelegationen enbart ska fullgöra sådana uppgifter som inte åligger delegationen enligt SE-direktivet.

En språklig omformulering görs av motsvarande bestämmelser i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

Utredarens förslag: Stämmer i huvudsak överens med regeringens. Utredarens förslag hade dock i viss del en annan språklig utformning och undantog inte vissa situationer från tillämpningsområdet.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Stockholm* anser att uttrycket representativitet bör undvikas.

Skälen för regeringens förslag: Av SE-direktivets system för omröstningsförfarande i förhandlingsdelegationen följer att det nationella valsystemet måste konstrueras så att alla arbetstagare i alla företag och filialer i Sverige blir företrädda i delegationen. Vid omröstningar måste det nämligen stå klart hur många arbetstagare var och en av ledamöterna representerar. Valsystemet måste även säkerställa att varje arbetstagare blir representerad av enbart en ledamot. Detta följer av artikel 16.3 a och artikel 16.4 b i direktivet om gränsöverskridande fusioner samt artikel 3.2 a ii andra strecksatsen och artikel 3.4 första stycket i SE-direktivet. Om antalet deltagande företag samt berörda dotterbolag och filialer i Sverige är flera än det antal platser som arbetstagare i Sverige tilldelas i förhandlingsdelegationen, kan inte alla arbetstagare företräddas genom direkt representation.

En bokstavstolkning av direktivets omröstningsregler kan leda till att ledamöternas representativitet skulle behöva fastställas inför varje omröstning i förhandlingsdelegationen. Vid genomförandet av SE-direktivet gjordes dock bedömningen att ledamöternas representativitet skulle fastställas i anslutning till att förhandlingsdelegationen inrättas och gälla under hela mandatperioden om inte förhandlingsdelegationens sammansättning justerades. Om förhandlingsdelegationens sammansättning justerades skulle dock ledamöternas representativitet fastställas på nytt. Regeringen ser inget skäl att föreslå några avvikande regler om representativitet för ledamöterna i förhandlingsdelegationen där delegationens beslutområde omfattas av reglerna i SE-direktivet. Regeringen föreslår därför för dessa fall en regel efter samma mönster som finns i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

I avsnitt 6.5.2 föreslår regeringen att förhandlingsdelegationen ska fullgöra vissa uppgifter som enligt SE-direktivet ska fullgöras av representationsorganet. I avsnitt 6.8 föreslår regeringen att förhandlingsdelegationen själv ska bestämma sin beslutsordning när det gäller sådana beslut som enligt SE-direktivet ligger på representationsorganet. Frågan om hur många arbetstagare varje ledamot företräder saknar alltså betydelse när en förhandlingsdelegation inrättas efter att de deltagande företagen beslutat att utan föregående förhandlingar tillämpa referensbestämmelserna. Samma sak gäller om förhandlingsdelegationens sammansättning justeras när enbart arbetsuppgifter som inte åläggs organet enligt SE-direktivet återstår och när en förhandlingsdelegation inrättas på nytt för att enbart utföra sådana uppgifter. De fall där det saknar betydelse hur många arbetstagare varje ledamot företräder bör undantas från tillämpningsområdet för reglerna om representativitet för ledamöterna. Regeringen föreslår att en regel med ett sådant undantag införs i lagen.

Kammarrätten i Stockholm anser att uttrycket representativitet bör undvikas i lagen och att rubriken till den aktuella bestämmelsen därför bör utformas på ett annat sätt. Regeringen anser att den språkliga formuleringen "Vilka arbetstagare företräder ledamöterna från Sverige?" är tydligare och föreslår därför att rubriken formuleras på sådant sätt.

Eftersom det ligger ett värde i att så långt som möjligt använda samma formuleringar i den nu föreslagna lagen, lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ, bör motsvarande rubriker omformuleras även i dessa två lagar. I lagen om arbetstagarinflytande i europabolag bör även skrivfel i 19 och 41 §§ rättas. Regeringen föreslår därför sådana ändringar.

6.6.6 Justering av sammansättningen av förhandlingsdelegationen

Regeringens förslag: Om antalet anställda förändras under den tid förhandlingsdelegationen verkar och förändringen är av sådan omfattning att den påverkar fördelningen av antalet platser mellan arbetstagarna i olika stater, ska fördelningen mellan arbetstagarna i de olika staterna göras om. När så sker ska även fördelningen mellan arbetstagarna i de svenska enheterna göras om.

Om arbetstagarna i ett deltagande företag, berört dotterföretag eller berörd filial i Sverige tilldelats en plats i förhandlingsdelegationen och företaget eller filialen upphör att vara deltagande eller berört, ska platsen omfördelas även om fördelningen av platserna i förhandlingsdelegationen inte ska omfördelas mellan arbetstagare i de olika staterna.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Det finns inte någon bestämmelse i direktivet som föreskriver att förhandlingsdelegationens sammansättning ska justeras under förhandlingsperioden till följd av strukturella förändringar inom företag och filialer eller andra förändringar som medför förändringar i arbetsstyrkans storlek. Omröstningar som ska genomföras i förhandlingsdelegationen, när en ordning för medverkan ska fastställas, förutsätter emellertid uppgifter om hur många arbetstagare varje ledamot företräder.

Antalet arbetstagare och deras fördelning på olika företag och filialer kan förändras efter att det inledningsvis slagits fast hur många arbetstagare varje ledamot företräder. Det kan därför ifrågasättas om det ska finnas möjlighet att ombilda förhandlingsdelegationen. Härvid måste beaktas att förhandlingsdelegationen bör vara representativ samtidigt som den behöver vara någorlunda stabil för att kunna fullgöra sina uppgifter. Vid genomförandet av SE-direktivet bedömdes det ändamålsenligt att i vart fall beakta förändringar som påverkar fördelningen mellan arbetstagare från olika stater. Detta för att inte undergräva syftet med de majoritetskrav som finns i omröstningsreglerna för förhandlingsdelegationen. En regel med denna innebörd infördes därför i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag (10 §).

När det gäller sådana förändringar i Sverige som inte påverkar fördelningen av platser mellan arbetstagare i olika stater ska, enligt bestämmelserna i 15 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, en justering ske om ett företag eller en filial i Sverige vars arbetstagare tilldelats en plats i förhandlingsdelegationen, efter en strukturförändring inte längre är deltagande eller berörd i bildandeprocessen. Platsen ska i så fall tilldelas arbetstagare vid den enhet som vid den föregående fördelningen stod näst i tur att få en plats. Övriga förändringar inom svenska företag och filialer som inte påverkar den geografiska fördelningen av platser mellan arbetstagare i olika stater ska, enligt lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, inte påverka förhandlingsdelegationens sammansättning.

Regeringen föreslår att regler om justering av förhandlingsdelegationen införs i den nya lagen efter samma mönster som finns i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

6.7 Förhandlingar m.m.

6.7.1 Förhandlingsperiod

Regeringens förslag: Förhandlingarna mellan de deltagande företagen och arbetstagarinflytandens förhandlingsdelegation om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget ska inledas så snart förhandlingsdelegationen har inrättats och får pågå i högst sex månader efter inrättandet.

Parterna får gemensamt besluta att förlänga förhandlingsperioden till sammanlagt högst ett år.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: TCO och SACO tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 16.3 a och c i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar till artikel 3.3 och artikel 5 i SE-direktivet. Av dessa följer att det särskilda förhandlingsorganet och behöriga företrädare för de deltagande företagen genom ett avtal ska fastställa en ordning för arbetstagarinflytande i det övertagande företaget. Det arbetstagarinflytande som är aktuellt vid genomförandet av direktivet om gränsöverskridande fusioner är arbetstagarinflytande i form av medverkan. Förhandlingar om ett avtal ska inledas så snart förhandlingsdelegationen har inrättats och får pågå under sex månader. Parterna får gemensamt besluta att förlänga förhandlingsperioden till sammanlagt ett år.

En bestämmelse med motsvarande innehåll bör införas i den nya lagen.

6.7.2 Avstående från förhandlingar

Regeringens förslag: Förhandlingsdelegationen får besluta att inte inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget eller att avbryta pågående sådana förhandlingar.

De deltagande företagen får besluta att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: TCO och SACO tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Förhandlingsdelegationen får avstå från förhandlingar

Enligt artikel 16.4 b i direktivet om gränsöverskridande fusioner ska medlemsstaterna ge förhandlingsdelegationen rätt att besluta att inte inleda förhandlingar eller att avsluta förhandlingar som redan inletts och

iakta de gällande bestämmelserna om medverkan i den medlemsstat där det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen ska ha sitt säte. Ett beslut av detta slag kräver enligt artikeln kvalificerad majoritet, se avsnitt 6.8.

Av direktivet följer alltså att förhandlingsdelegationen ska få besluta att inte inleda förhandlingar om vilken rätt till medverkan arbetstagarna ska ha i det övertagande företaget eller att avbryta sådana förhandlingar som redan inletts. En bestämmelse i enlighet med vad direktivet föreskriver i detta avseende bör införas i nationell rätt. Regeringen föreslår därför att en bestämmelse införas enligt vilken förhandlingsdelegationen får avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget eller att avbryta pågående sådana förhandlingar. Vad som ska gälla om förhandlingsdelegationen fattar ett sådant beslut behandlas i avsnitten 6.2.2 och 7.1.

De deltagande företagen får avstå från förhandlingar

Av artikel 16.4 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner framgår att de relevanta organen i de fusionerande företagen ska ges befogenhet att utan föregående förhandlingar välja att direkt omfattas av referensbestämmelserna i del 3 led b i bilagan till SE-direktivet. De referensbestämmelser i bilagan som avses är bestämmelserna om medverkan som tar sikte på fusioner.

Syftet med artikel 16.4 a i direktivet är att det ska vara möjligt för de deltagande företagen att avstå från invecklade och tidskrävande förhandlingar utan att arbetstagarna för den skull förlorar rätten till medverkan eller får medverkan på en lägre nivå. Enligt referensbestämmelserna ska nämligen arbetstagares medverkan gälla med lika stor andel ledamöter som de hade rätt till i det av de deltagande företagen som hade störst andel medverkan.

En bestämmelse om att de deltagande företagen får avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget bör införas i den nya lagen.

6.7.3 Information från de deltagande företagen

Regeringens förslag: De deltagande företagen ska informera förhandlingsdelegationen om förekomsten och omfattningen av medverkan i de deltagande företagen samt om planerna för den gränsöverskridande fusionen och om hur genomförandet av fusionen fortskrider fram till dess att fusionen registrerats.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: I SE-direktivets artikel 3.3, vartill artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar, stadgas att de deltagande bolagen ska informera förhandlingsdelegationen om planen för bildandet av europabolaget och om hur detta förfarande fortskrider fram till dess att europabolaget har registrerats.

För att förhandlingsdelegationen ska ha rätt beslutsunderlag inför förhandlingarna om medverkan måste den ha klart för sig i vilken utsträckning medverkan förekommer i de deltagande företagen.

I 22 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag stadgas att de deltagande bolagen ska informera förhandlingsdelegationen om förekomsten och omfattningen av arbetstagarinflytande i form av medverkan i de deltagande bolagen samt om planerna för bildandet av europabolaget och om hur processen med att bilda europabolaget fortskrider fram till dess att bolaget har registrerats.

En motsvarande bestämmelse bör införas i den nya lagen.

Informationsskyldigheten bör gälla även i de fall de deltagande företagen väljer att direkt omfattas av referensbestämmelserna för medverkan.

6.7.4 Experter

Regeringens förslag: Förhandlingsdelegationen får biträdas av experter som den själv utser. Experterna får på förhandlingsdelegationens begäran närvara vid förhandlingarna med de deltagande företagen när detta är lämpligt för att främja enhetlighet och konsekvens på europeisk nivå.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar till artikel 3.5 i SE-direktivet. Enligt den senare artikeln får förhandlingsdelegationen biträdas av experter som den själv utser. Experterna får närvara i egenskap av rådgivare vid förhandlingarna när detta är lämpligt för att främja enhetlighet och konsekvens på europeisk nivå. Genom dessa bestämmelser görs det möjligt för förhandlingsdelegationen att i förhandlingsarbetet få hjälp av företrädare från de europeiska fackliga organisationerna. Dessa brukar förordna nationella experter till sådana uppdrag.

Bestämmelser om experter bör införas i svensk lag.

Därutöver framgår av direktivet att förhandlingsdelegationen får besluta att meddela representanterna för lämpliga externa organisationer, däribland arbetstagarorganisationer, när förhandlingarna börjar. En sådan rätt behöver inte lagfästas.

6.8 Omröstningsregler

Regeringens förslag: Som förhandlingsdelegationens beslut gäller den mening som stöds av mer än hälften av förhandlingsdelegationens ledamöter om dessa representerar mer än hälften av samtliga arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna.

För bifall till ett förslag krävs dock viss kvalificerad majoritet om det innebär

- att, i vissa fall, andelen ledamöter som omfattas av rätt till medverkan i det övertagande företaget blir mindre än vad som tidigare gällt för arbetstagarna i det av de deltagande företagen med högst andel medverkan, eller

- att förhandlingar om ett avtal om medverkan inte inleds eller att sådana förhandlingar avbryts.

När förhandlingsdelegationen fattar beslut i frågor som representationsorganet ansvarar för enligt SE-direktivet gäller dock den ordning som förhandlingsdelegationen själv bestämmer.

Utredarens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *SACO* och *TCO* tillstyrker förslagen. De understryker särskilt att det är bra att förhandlingsdelegationen själv ska besluta om beslutsordningen i frågor som representationsorganet ansvarar för enligt SE-direktivet. *Kammarrätten i Stockholm* ställer sig tveksam till förslaget att förhandlingsdelegationen själv ska besluta om beslutsordningen i frågor som representationsorganet ansvarar för enligt SE-direktivet.

Skälen för regeringens förslag

Förhandlingsdelegationens beslutsområde enligt SE-direktivet

Artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar till artikel 3.4 första stycket första strecksatsen och andra stycket i SE-direktivet som behandlar de omröstningsregler som ska gälla i förhandlingsdelegationen. Direktivet medger inte någon avvikande reglering i detta avseende.

I den nya lagen föreslås därför, efter modell av lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, bestämmelser som innebär att vid omröstningar i förhandlingsdelegationen ska som huvudregel gälla absolut majoritet bland ledamöterna kombinerad med absolut majoritet bland de arbetstagare som är företrädde.

Ett krav på kvalificerad majoritet föreslås gälla för bifall till ett förslag till avtal som innebär en minskning av rätten till medverkan i det tilltänkta övertagande företaget i förhållande till vad arbetstagarna har rätt till i något av de deltagande företagen. Kvalificerad majoritet föreslås innebära ett krav på röster från två tredjedelar av de ledamöter som representerar minst två tredjedelar av arbetstagarna, däribland röster från

ledamöter som representerar arbetstagare från minst två EES-stater. Denna majoritet krävs dock enbart om medverkan omfattar minst 25 procent av arbetstagarna i de deltagande företagen. Det är enbart andelen arbetstagare som omfattas av medverkan i de deltagande företagen, som är avgörande för vilken majoritet som krävs i dessa fall. Hur det förhåller sig med medverkan i berörda dotterföretag och filialer påverkar inte frågan.

En minskning av rätten till medverkan föreligger om arbetstagarna skulle få rätt att välja, utse, föreslå eller avvisa en mindre andel av ledamöterna i det övertagande företaget jämfört med den högsta andel medverkan som före fusionen gäller i något av de deltagande företagens organ (se artikel 3.4 sista stycket SE-direktivet).

Samma kvalificerade majoritet föreslås även gälla, i enlighet med artikel 16.4 b i direktivet om gränsöverskridande fusioner, för bifall till ett beslut att inte inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget eller till ett beslut att avbryta pågående sådana förhandlingar.

Skälet till de särskilda beslutsreglerna med krav på kvalificerad majoritet är den så kallade före- och efterprincipen. Denna princip är en grundläggande tanke bakom såväl SE-direktivet som direktivet om gränsöverskridande fusioner. Principen går ut på att så långt som möjligt bevara och överföra den grad av medverkan som gäller i de deltagande företagen till det övertagande företaget.

Representationsorganets beslutsområde enligt SE-direktivet

Representationsorganet i SE-direktivet, eller arbetstagarrådet i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, är det organ som enligt SE-reglerna ska företräda arbetstagarna i frågor om information och samråd. Frågor om information och samråd regleras inte i direktivet om gränsöverskridande fusioner och något representationsorgan ska inte heller inrättas enligt direktivet.

Artikel 16.3 h i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar till del 3 led b i bilagan till SE-direktivet. I den senare bestämmelsen uttalas bland annat att representationsorganet ska besluta om hur platser i förvaltnings- eller tillsynsorganet ska fördelas mellan ledamöter som företräder arbetstagare från olika länder eller om det sätt på vilket arbetstagarna i ett SE-bolag får föreslå eller avvisa ledamöter i dessa organ. I avsnitt (6.5.2) föreslår regeringen att förhandlingsdelegationen ska utföra de uppgifter som enligt del 3 led b i bilagan till SE-direktivet ska utföras av representationsorganet.

I till exempel de danska, engelska, franska och tyska språkversionerna av SE-direktivet anges i bilagan del 1 led d att representationsorganet själv fastställer sin arbetsordning. I den svenska språkversionen tycks bestämmelsen felaktigt ha kommit att gälla utskottet i stället för representationsorganet. För representationsorganet finns i SE-direktivet således inte några omröstningsregler.

Eftersom olika beslutsordningar enligt SE-direktivet gäller för förhandlingsorganet och representationsorganet uppkommer frågan vilken

beslutsordning som i den nya lagen bör gälla för de frågor som enligt direktivet ska beslutas av representationsorganet.

De särskilda omröstningsregler som enligt direktivet gäller för förhandlingsdelegationen kan motiveras med att de ger ett visst skydd för arbetstagare mot förlust av rättigheter. Motsvarande behov av skydd gör sig inte gällande för de beslut som enligt direktivet ska fattas av representationsorganet och några omröstningsregler finns inte heller för dessa beslut.

De särskilda majoritetskrav, som enligt SE-direktivet ska vara uppfyllda för att förhandlingsdelegationen ska få fatta olika beslut, kan leda till att förhandlingsdelegationen i vissa fall inte kan fatta något beslut. För de aktuella fallen finns dock enligt direktivet föreskrifter om vad som ska gälla om förhandlingsdelegationen inte kan eller vill fatta något beslut. Om till exempel förhandlingsdelegationen inte bifaller en omröstning om ett avtal med ett visst innehåll kommer arbetstagarinflytandet att regleras i enlighet med referensbestämmelserna när förhandlingsperioden löpt ut och parterna inte ensats om något avtal.

För de beslut som enligt SE-direktivet ska fattas av representationsorganet erbjuder inte direktivet någon lösning om beslut inte kan fattas. Något behov av sådana regler har inte funnits eftersom representationsorganet ska fastställa sin egen beslutsordning. Att för de aktuella besluten införa en beslutsordning som i vissa fall leder till att beslut inte kan fattas bör inte komma i fråga. Om SE-direktivets omröstningsregler för förhandlingsdelegationen skulle göras tillämpliga för även de beslut som enligt det direktivet ska fattas av representationsorganet skulle detta i vissa fall kunna leda till att arbetstagarnas platser i en styrelse inte kan fördelas mellan arbetstagare från olika EES-stater. Om arbetstagare från någon eller några stater väljer att inte utse ledamöter till en förhandlingsdelegation eller att inte delta i omröstningar bör inte detta få till konsekvens att inte arbetstagare från andra stater kan utöva sin rätt till medverkan.

Kammarrätten i Stockholm ställer sig tveksam till förslaget att förhandlingsdelegationen själv ska besluta om beslutsordningen i frågor som representationsorganet ansvarar för enligt SE-direktivet. Kammarrätten anför att tveksamhet skulle kunna uppkomma om vilka omröstningsregler som ska gälla när förhandlingsdelegationen ska fastställa vilka omröstningsregler som den framgent ska tillämpa. Utredaren har föreslagit att förhandlingsdelegationen själv ska få bestämma sin beslutsordning när det gäller frågor som enligt SE-direktivet ska beslutas av representationsorganet. Enligt SE-direktivet ska representationsorganet själv fastställa sin arbetsordning. Den av utredaren föreslagna ordningen framstår mot denna bakgrund som väl förenlig med vad som ska gälla enligt direktivet och är enligt regeringens uppfattning en lämplig lösning. Regeringen föreslår därför att förhandlingsdelegationen själv ska bestämma sin beslutsordning när det gäller frågor som enligt SE-direktivet ska beslutas av representationsorganet.

6.9 Avtal om medverkan

Regeringens förslag: Ett avtal om medverkan ska vara skriftligt.

Avtalet ska behandla

1. avtalets omfattning,
2. det huvudsakliga innehållet i en ordning för medverkan, inklusive uppgifter om antalet ledamöter som arbetstagarna har rätt att välja, utse, föreslå eller avvisa,
3. vilka förfaranden som ska användas när ledamöterna väljs, utses, föreslås eller avvisas,
4. ledamöternas rättigheter, och
5. avtalets löptid, i vilka fall det bör omförhandlas, hur en omförhandling ska genomföras och vad som ska gälla för det fall omförhandlingar inte leder till något nytt avtal.

Utredarens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Direktivet om gränsöverskridande fusioner, artikel 16.3 a och 16.3 b, hänvisar till SE-direktivet artikel 3.3, 4.1, 4.2 a, 4.2 g, 4.2 h och 4.3. Enligt artikel 3.3 i SE-direktivet ska ett avtal vara skriftligt. I artikel 4.2 samma direktiv anges ett antal frågor som ska fastställas i ett avtal om arbetstagarinflytande. Inledningsvis i artikel 4.2 sägs dock att parternas självbestämmanderätt inte ska påverkas.

Enligt artikel 4.2 a ska avtalets omfattning fastställas. Enligt artikel 4.2 g ska huvudinnehållet i ordningen för medverkan inklusive (i förekommande fall) uppgifter om det antal ledamöter i förvaltnings- eller tillsynsorganet som arbetstagarna har rätt att välja, utnämna, föreslå eller avvisa, vilka förfaranden som ska användas när ledamöterna väljs, utnämns, föreslås eller avvisas av arbetstagarna och deras rättigheter fastställas. Enligt artikel 4.2 h ska avtalets ikraftträdandedag och löptid, fall i vilka avtalet bör omförhandlas samt omförhandlingsförfarande fastställas. I artikel 4.3 anges att såvida inte annat bestäms i avtalet så ska avtalet inte omfattas av referensbestämmelserna i bilagan.

Vid genomförandet av SE-direktivet berördes frågan hur den i artikel 4.2. angivna avtalsfriheten ska tolkas mot bakgrund av att det samtidigt anges ett antal punkter som ska fastställas i avtalet. Där gjordes bedömningen att ett avtal om arbetstagarinflytande måste innefatta parternas ställningstagande i var och en av de frågor som omnämns under de olika punkterna. Vidare ansågs att det inte generellt kunde anges huruvida ett avtal i vilket parterna lämnat någon av punkterna oreglerad ska anses ogiltigt eller genom tolkning fyllas med innehåll. Om parterna är ense om att ett avtal är så ofullständigt att inget avtal föreligger ska referensbestämmelserna bli tillämpliga. I annat fall har de möjlighet att hänskjuta frågan huruvida ett avtal som uppfyller lagens krav finns till domstol (se prop. 2003/04:122 s. 62). Det finns inte skäl att göra någon annan bedömning vid genomförandet av detta direktiv.

I den nya lagen bör införas en bestämmelse som slår fast att avtalet ska vara skriftligt och som därutöver överensstämmer med innehållet i artiklarna 4.2 a, 4.2 g och 4.2 h. Regeringen föreslår därför en sådan bestämmelse.

6.10 Vad som gäller om avtal inte träffas

6.10.1 När referensbestämmelserna ska tillämpas

Regeringens förslag: Särskilda bestämmelser om medverkan ska tillämpas om parterna är överens om det.

De ska också tillämpas om ett avtal som uppfyller lagens formella krav inte har träffats när förhandlingsperioden löpt ut och

– minst en tredjedel av arbetstagarna i de deltagande företagen hade rätt till medverkan, eller

– arbetstagarna i något av de deltagande företagen, även om de utgjorde en mindre andel än en tredjedel av arbetstagarna i dessa företag, hade rätt till medverkan och förhandlingsdelegationen beslutar att arbetstagarna ska ha rätt till medverkan i det övertagande företaget.

Vidare ska de tillämpas om de deltagande företagen beslutat att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal.

Om det i de deltagande företagen finns mer än en form för medverkan, får förhandlingsdelegationen besluta vilken form som ska införas i det övertagande företaget. Om förhandlingsdelegationen fattar ett sådant beslut, ska den informera de deltagande företagen om beslutet. Om förhandlingsdelegationen inte fattar något sådant beslut, får de deltagande företagen besluta vilken form för medverkan som ska införas i det övertagande företaget. Om de deltagande företagen fattar ett sådant beslut, ska de i förekommande fall informera förhandlingsdelegationen om beslutet.

Utredarens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredarens förslag innehåller dock inte någon informationskyldighet för de fall där mer än en form för medverkan finns bland de deltagande företagen och beslut fattas om vilken form som ska införas i det övertagande företaget.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har berört frågan.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om referensbestämmelsernas tillämplighet

Artikel 16.3 e och 16.3 h i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar till artikel 7.1, delar av artikel 7.2 och artikel 7.3 i SE-direktivet samt till del 3 led b i bilagan till samma direktiv.

Enligt artikel 7.1 och 7.2 är medlemsstaterna skyldiga att införa referensbestämmelser för arbetstagarinflytande som uppfyller de bestämmelser som anges i bilagan.

I en bilaga till SE-direktivet finns särskilda regler som utgör grunden för de referensbestämmelser som staterna är skyldiga att införa. Dessa regler är indelade i tre delar; del 1 innehåller regler om hur representationsorganet ska sammansättas, del 2 innehåller bestämmelser om information och samråd samt del 3 innehåller regler för medverkan. Direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar endast till del 3 i bilagan, närmare bestämt del 3 b som innehåller regler om medverkan vid fusion.

Det följer också av SE-direktivet artikel 7.1 och 7.2 i vilka fall dessa bestämmelser ska gälla. Parterna kan enas om att referensbestämmelserna ska gälla. Referensbestämmelserna ska också bli tillämpliga när förhandlingsperioden gått ut utan att parterna enats om ett avtal om arbetstagarinflytande och förhandlingsdelegationen inte beslutat att avstå från dylikt inflytande (enligt artikel 16.4 b direktivet om gränsöverskridande fusioner). Enligt artikel 7.2 b i SE-direktivet ska referensbestämmelserna för medverkan endast vara tillämpliga, om rätt till medverkan omfattade minst 25 procent av arbetstagarna i de deltagande företagen eller om rätt till medverkan fanns i något deltagande företag men omfattade en mindre andel än 25 procent av arbetstagarna i de deltagande företagen och förhandlingsdelegationen beslutar att rätt till medverkan ska finnas. I direktivet om gränsöverskridande fusioner har procentsatsen höjts från 25 procent till 33 1/3 procent (artikel 16.3 e).

Härutöver innehåller direktivet om gränsöverskridande fusioner en bestämmelse som inte har någon motsvarighet i SE-direktivet. Enligt artikel 16.4 a ska de relevanta organen i de fusionerande bolagen ges befogenhet att utan föregående förhandlingar välja att direkt omfattas av referensbestämmelserna för medverkan i del 3 led b i bilagan till SE-direktivet.

Av artikel 16.3 och 16.4 direktivet om gränsöverskridande fusioner följer således att referensbestämmelserna om medverkan bör införas i lagen och bli tillämpliga i tre fall.

Det första är när parterna enas om att bestämmelserna ska gälla.

Det andra är när förhandlingsperioden har gått till ända utan att parterna enats om ett avtal som uppfyller lagens formella krav och förhandlingsdelegationen inte beslutat avstå från dylikt inflytande. En förutsättning för referensbestämmelsernas tillämplighet i detta fall är att minst en tredjedel av arbetstagarna i de deltagande företagen hade rätt till medverkan, eller att arbetstagarna i något av de deltagande företagen, även om de utgjorde en mindre andel än en tredjedel av arbetstagarna i dessa företag, hade rätt till medverkan och förhandlingsdelegationen beslutar att arbetstagarna ska ha rätt till medverkan i det övertagande företaget (artikel 7.2. b i SE-direktivet och artikel 16.3 e i direktivet om gränsöverskridande fusioner). Konsekvenserna, om den senare situationen föreligger men förhandlingsdelegationen inte beslutar att referensbestämmelserna ska gälla i det övertagande företaget, behandlas i avsnitten 6.2.2 och 7.1.

Det tredje fallet är när de deltagande företagen i enlighet med artikel 16.4 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner väljer att utan föregående förhandlingar direkt omfattas av sätelandets referensbestämmelser från och med dagen för registrering.

En särskild fråga i detta hänseende är om de nyssnämnda förutsättningarna för tillämpning av referensbestämmelserna (artikel 7.2 b i SE-

direktivet jämte justeringen av procentsatsen i artikel 16.3 e i direktivet om gränsöverskridande fusioner) gäller även när de deltagande företagen valt att gå direkt på referensbestämmelserna. Direktivet ger inte något svar på frågan.

En möjlig tolkning är att de förutsättningar som uppställs i artikel 7.2 b alltså ska gälla då direktiv om gränsöverskridande fusioner inte gör något undantag från vad som sägs i den artikeln. Utredaren har ansett att en mera rimlig tolkning är att om företagen väljer att direkt omfattas av referensbestämmelserna så ska man bortse från huruvida förutsättningarna i artikel 7.2 b i SE-direktivet är uppfyllda eller inte. Regeringen anser att det framstår som rimligt att de deltagande företagen kan välja att acceptera referensbestämmelserna oberoende av om vissa förutsättningar är uppfyllda eller inte. Frågan har diskuterats i kommissionens arbetsgrupp. Dessa diskussioner har gett stöd för uppfattningen att, när företagen väljer att utan föregående förhandlingar tillämpa referensbestämmelserna, så ska också dessa bestämmelser gälla oberoende av hur stor andel av arbetstagarna som hade rätt till medverkan före fusionen.

Regeringen föreslår att en regel införs i den nya lagen, enligt vilken referensbestämmelserna blir tillämpliga i de tre ovan nämnda situationerna.

Vad som gäller om det i de deltagande företagen finns olika former för medverkan

Om det bland de deltagande bolagen förekommer mer än en form för medverkan ska, enligt artikel 7.2 andra stycket SE-direktivet till vilken artikel 16.3. e direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar, förhandlingsdelegationen besluta vilken form som ska införas i det övertagande företaget. Varje EES-stat får, enligt SE-direktivet artikel 7.2 andra stycket, fastställa bestämmelser som ska tillämpas för övertagande företag registrerat inom dess territorium om förhandlingsdelegationen inte fattar något beslut därom.

Regeringens uppfattning är att denna möjlighet bör utnyttjas, eftersom det framstår som mindre lämpligt att inget beslut fattas. Det är lämpligt att parterna i de pågående förhandlingarna om ett avtal får disponera över denna fråga. För det fall förhandlingsdelegationen inte fattar ett sådant beslut, bör därför de deltagande företagen få besluta vilket system som ska tillämpas. Detta kan även vara ett påtryckningsmedel för att förmå förhandlingsdelegationen att fatta ett beslut i frågan. Regeringen föreslår därför att de deltagande företagen ska ges rätt att besluta vilken form av medverkan som ska gälla i det övertagande företaget om förhandlingsdelegationen inte fattat något sådant beslut.

Lagrådet förordar att den informationsskyldighet för det särskilda förhandlingsorganet i förhållande till de deltagande företagen som direktivet föreskriver ska överföras till svensk lag. Lagrådet anför vidare att det kan ifrågasättas om det inte bör föreskrivas motsvarande informationsskyldighet för de deltagande företagen för de fall då dessa fattar beslut om vilken form för medverkan som ska gälla i det övertagande företaget. Regeringen anser att förhandlingsdelegationen bör åläggas en informationsskyldighet i enlighet med vad Lagrådet förordar. Mot-

6.10.2 Omfattning av medverkan

Regeringens förslag: Arbetstagarnas rätt att välja, utse, föreslå eller avvisa ett antal ledamöter i det övertagande företags styrelse ska, enligt huvudregeln, motsvara den högsta andel medverkan som gällde för något av de deltagande företagen före registreringen.

När referensbestämmelserna ska tillämpas på grund av att parterna är ense om det eller för att förhandlingsperioden löpt ut utan att parterna ingått något avtal om medverkan, har arbetstagarna rätt att välja eller på annat sätt utse en tredjedel av antalet ledamöter i styrelsen, om de enligt första stycket skulle ha rätt till en större andel ledamöter. Om en tredjedel inte utgör ett helt tal ska arbetstagarna ha rätt till det antal ledamöter som motsvarar närmast högre tal.

Utredarens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: LO anser att den begränsning av antalet arbetsledamöter i styrelsen som föreslås är motiverad.

Skälen för regeringens förslag: Av hänvisningen i artikel 16.3 h direktivet om gränsöverskridande fusioner till del 3 led b i bilagan till SE-direktivet följer att huvudregeln är att arbetstagarna i det övertagande företaget, dess dotterföretag och filialer ska ha rätt att välja, utnämna, föreslå eller avvisa ett antal ledamöter i det övertagande företags förvaltningsorgan som är lika stort som den högsta andel som tillämpades för de deltagande företagens förvaltnings- eller tillsynsorgan före fusionen. En bestämmelse med detta innehåll bör införas i den nya lagen.

Artikel 16.4 c i direktivet om gränsöverskridande fusioner ger emellertid medlemsstaterna en möjlighet att göra ett undantag från den föreskrivna huvudregeln. Enligt direktivet får medlemsstaterna i de fall referensbestämmelserna för medverkan gäller efter föregående förhandlingar och utan hinder av dessa bestämmelser, besluta att begränsa andelen ledamöter som representerar arbetstagarna i förvaltningsorganet i det övertagande företaget. Om antalet ledamöter som representerar arbetstagarna i ett av de fusionerande företagen utgjorde minst en tredjedel av ledamöterna i förvaltnings- eller tillsynsorganet, får begränsningen dock aldrig leda till en lägre andel ledamöter som företräder arbetstagarna i förvaltningsorganet än en tredjedel.

Regeringen anser att möjligheten att begränsa arbetstagarnas rätt till medverkan bör utnyttjas i den omfattning som direktivet medger. Det kan nämligen antas vara negativt för svenskt företagande om vi väljer att inte utnyttja denna möjlighet. Det finns skäl att anta att i de fall ett svenskt företag fusionerar med ett utländskt företag i vilket arbetstagarnas rätt till medverkan uppgår till 40, 50 eller 100 procent, företaget skulle välja att placera sitt säte i något annat land än Sverige om vi valde att inte utnyttja begränsningsregeln. Medverkan i sådan omfattning i ett företags styrelse kan inte antas vara önskvärdt för vare sig arbetstagare eller för företag. Regeringen föreslår därför att en begränsningsregel i detta avseende införs i den nya lagen.

6.10.3 Hur arbetstagarledamöter för medverkan fördelas mellan arbetstagare från olika stater

Prop. 2007/08:20

Regeringens förslag: Förhandlingsdelegationen ska besluta hur platser i det övertagande företags styrelse ska fördelas mellan ledamöter som företräder arbetstagare från olika EES-stater. Fördelningen ska ske proportionellt i förhållande till den andel arbetstagare i det övertagande företaget, dess dotterföretag och filialer som är anställda i varje EES-stat. Om inte arbetstagarna i samtliga stater blir representerade vid en proportionell fördelning, ska en plats undantas från sådan fördelning och fördelas på visst sätt.

Utredarens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har särskilt berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Av SE-direktivet, bilagan del 3 b tredje stycket till vilket artikel 16.3 h direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar, framgår följande. Representationsorganet ska besluta hur platser i förvaltnings- eller tillsynsorganet ska fördelas mellan ledamöter som företräder arbetstagare från olika länder. Fördelningen ska ske i enlighet med den andel arbetstagare i europabolaget (det övertagande företaget) som är anställda i varje EES-stat. Om arbetstagarna från en eller flera stater inte tilldelats någon plats efter en proportionell fördelning, ska representationsorganet utnämna en av ledamöterna från en sådan stat om det är lämpligt. Platsen bör ges till arbetstagare i europabolagets (det övertagande företags) sätesland om inte dessa redan fått en plats.

Enligt ordalydelsen i SE-direktivet ska fördelningen av arbetstagarledamöter till aktuellt bolagsorgan ske proportionellt med utgångspunkt i hur många arbetstagare europabolaget (det övertagande företaget) har i de olika EES-staterna. Ett europabolag (övertagande företag) kan dock inte ha anställda i flera länder, såvida inte även dess filialer beaktas. Vid genomförandet av SE-direktivet har man dock utgått ifrån att anställda i filialer och dotterbolag, ska beaktas vid den proportionella fördelningen. En regel utformad med denna utgångspunkt finns i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Regeringen föreslår att förhandlingsdelegationen ska fördela arbetstagarplatser i styrelsen mellan arbetstagare från olika stater och att fördelningen ska ske efter samma mönster som gäller i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

6.10.4 Hur arbetstagarledamöter för medverkan utses

Regeringens förslag: Förhandlingsdelegationen ska utse ledamöter till de platser i styrelsen som fördelats mellan arbetstagarerna i olika stater. Om en EES-stat har en nationell ordning för val av arbetstagarledamöter till förvaltningsorgan, tillsynsorgan eller motsvarande organ ska i stället den ordningen tillämpas för val av ledamöter som tilldelats arbetstagarerna från den staten.

Ledamöter till de platser i ett företagsorgan som tilldelas arbetstagarerna i Sverige utses av de lokala arbetstagarorganisationerna i Sverige på samma sätt som när de utser ledamöter till förhandlingsdelegationen. Organisationerna får enas om att överlåta sin rätt att utse ledamöter till förhandlingsdelegationen.

Den som utser arbetstagarledamöterna ska också bestämma mandatperiodens längd. Mandatperioden får dock inte vara längre än fyra räkenskapsår. Den ska bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av en ordinarie stämma på vilken styrelseval förrättas.

Utredarens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: LO och TCO tillstyrker förslaget. De understryker vikten av att arbetstagarernas inflytande kanaliseras genom de fackliga organisationerna.

Skälen för regeringens förslag: Varje stat får fastställa hur platser som tilldelats dess arbetstagar ska fördelas, se bilagan del 3 b tredje stycket sista meningen i SE-direktivet till vilken bestämmelse artikel 16 h i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar. Genom denna reglering ges staterna möjlighet att i den nationella regleringen fördela de platser som tilldelats arbetstagarerna inom dess territorium mellan de olika enheterna i landet. Liksom vid genomförandet av SE-direktivet anser regeringen att denna fråga bör hanteras av dem som utser ledamöterna till de platser som tilldelats arbetstagarerna i svenska enheter. Det finns därför inte något behov av lagreglering i den delen.

Sedan förhandlingsdelegationen fördelat platserna mellan arbetstagarerna i de olika staterna ska ledamöter utses. SE-direktivet reglerar inte frågan om vem som ska välja dessa ledamöter eller vilka personer som är valbara till uppdragen. De allmänna reglerna för ledamöter i motsvarande organ gäller dock även för de arbetstagarrepresentanter som utses till dessa uppdrag. Till exempel gäller den associationsrättsliga regleringen av obehörighetsgrunder.

I kommissionens arbetsgrupp framkom vid genomförande av SE-direktivet att vissa länder avsåg att låta representationsorganet (arbetstagarrådet) utse ledamöter, medan andra avsåg att införa nationella regler för val av de ledamöter som tilldelats arbetstagarerna från enheter inom deras territorium. Mot bakgrund av dessa förhållanden, som torde vara aktuella även vid genomförandet av direktivet om gränsöverskridande fusioner, torde varje stat i vart fall behöva införa regler som gäller i de fall ledamöter ska utses från stater som inte har nationella regler för hur val ska ske. I avsnitt 6.5.2 föreslår regeringen att förhandlingsdelegationen ska utföra de uppgifter som enligt SE-direktivet ska utföras

av representationsorganet och som, i avsaknad av sådant organ enligt direktivet om gränsöverskridande fusioner, måste fullgöras av någon annan. Regeringen föreslår därför att förhandlingsdelegationen ska ges rätt att utse ledamöter från de stater som inte har nationella regler om att val ska företas i någon annan ordning. Förhandlingsdelegationen måste naturligtvis vid dessa val utgå från den nationella fördelning av tillgängliga platser som tidigare skett.

Regeringen har i avsnitt 6.6.4 föreslagit att ledamöter för arbetstagare i Sverige i förhandlingsdelegationen ska utses av arbetstagarna direkt, om inget kollektivavtal finns och ingen av arbetstagarna i Sverige är fackligt organiserad och att detta ska gälla oberoende av vilka uppgifter som förhandlingsdelegationen ska utföra.

Arbetstagarledamöter, som utsetts av oorganiserade arbetstagare, kan alltså komma att ingå i en förhandlingsdelegation och företräda arbetstagarna vid svenska enheter, när förhandlingsdelegationen ska fördela platser i ett företags styrelse mellan arbetstagare i olika EES-stater och utse ledamöter från de stater, som inte har nationella regler om att val ska företas i någon annan ordning.

När det gäller val av de ledamöter som ska representera arbetstagare i Sverige i ett företags styrelse eller något företagsorgan i någon annan EES-stat finns, till skillnad mot vad som är fallet när det gäller utseende av ledamöter till förhandlingsdelegationen, inga intressen utom arbetstagarnas kollektiva rättigheter som ska tillvaratas via ledamöterna. Med tanke på den höga organisationsgraden hos arbetstagare i Sverige, anser regeringen att det i detta fall inte bör göras något avsteg från den etablerade uppfattningen att kollektiva rättigheter bör tillvaratas av de fackliga organisationerna. Arbetstagarledamöter, som företräder arbetstagare i Sverige i ett företags styrelse eller något företagsorgan i någon annan EES-stat, bör alltså enbart kunna utses när det finns kollektivavtal eller någon arbetstagare som är medlem i någon arbetstagarorganisation.

Regeringen anser att de svenska lokala arbetstagarorganisationerna bör få disponera över dessa platser om de anser att detta är lämpligt. Det föreslås därför att de lokala arbetstagarorganisationerna i första hand ska enas om vem av dem som ska välja ledamöterna. De ska även kunna enas om att överlåta valproceduren till förhandlingsdelegationen eller motsvarande organ i en annan EES-stat. För det fall organisationerna inte blir eniga, anser regeringen att samma fördelning mellan dem som föreslås för val av ledamöter för arbetstagare från de svenska enheterna till förhandlingsdelegationen bör bli tillämplig.

För stämموvalda styrelserepresentanter regleras mandattiden i associationsrättsliga lagar eller på annat sätt, se till exempel 8 kap. 13 § aktieföretagslagen och 6 kap. 1 § föreningslagen. För arbetstagarrepresentanter som utses enligt styrelserepresentationslagen bestäms, enligt 10 § den lagen, mandattiden av den fackliga organisation som utsett vederbörande. Regeringen föreslår att mandatperioden för de arbetstagarrepresentanter, som utses enligt den nu föreslagna lagen, bestäms av det organ som har utsett dem, det vill säga antingen förhandlingsdelegationen eller den lokala arbetstagarorganisationen i Sverige. Mandatperioden bör inte få vara längre än fyra räkenskapsår. Den bör bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av en ordinarie stämma på vilken styrelseval förrättas.

Regeringens förslag: När arbetstagarnas medverkan består i en rätt att föreslå eller avvisa ledamöter till styrelsen, bestämmer förhandlingsdelegationen vilka kandidater som ska föreslås eller avvisas.

Utredarens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har särskilt berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 16.3 h i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar till bilagan del 3 b tredje stycket i SE-direktivet av vilket följer att representationsorganet även ska besluta om det sätt på vilket arbetstagarna ska föreslå eller avvisa ledamöter i företagets förvaltnings- eller tillsynsorgan, i de fall denna form av medverkan ska gälla i det övertagande företaget. Även detta bör enligt direktivet ske med hänsyn till andelen arbetstagare i varje EES-stat.

Med hänsyn till att förhandlingsdelegationen som sådan ska vara sammansatt med utgångspunkt i hur många arbetstagare det övertagande företaget, dess filialer och dotterföretag har i olika EES-stater, bör proportionalitetskriteriet anses uppfyllt om förhandlingsdelegationen ges befogenhet att fatta beslut om vilka kandidater som ska föreslås eller avvisas. Regeringen anser därför att förhandlingsdelegationen bör föreslå kandidater eller framföra invändningar mot befintliga kandidater inför de val och utnämningar som därefter ska ske i annan ordning.

6.10.6 Ledamöternas rättigheter och skyldigheter vid medverkan

Regeringens förslag: Arbetstagarrepresentanter i styrelsen ska ha samma rättigheter och skyldigheter som de ledamöter som har utsetts av aktieägarna eller föreningsmedlemmarna.

Arbetstagarrepresentanterna får dock inte delta i behandlingen av frågor som rör kollektivavtal eller stridsåtgärder eller av andra frågor där en arbetstagarorganisation har ett väsentligt intresse som kan strida mot det övertagande företaget.

Om ett företags verksamhet är av sådan natur eller har ett sådant ändamål som avses i 2 § medbestämmandelagen, har arbetstagarrepresentanterna inte heller rätt att delta i ett beslut som gäller verksamhetens mål eller inriktning.

En av arbetstagarrepresentanterna får närvara och delta i överläggningarna när ett ärende, som senare ska avgöras i det övertagande företagets styrelse, förbereds av därtill särskilt utsedda ledamöter i styrelsen eller befattningshavare i företaget.

Utredarens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredarens förslag har dock en annan lagteknisk utformning.

Remissinstanserna: SACO och TCO tillstyrker förslaget att arbetstagarrepresentanterna inte ska ha rätt att delta i ett beslut som gäller verksamhetens mål och inriktning, om ett företags verksamhet är av sådan natur eller har ett sådant ändamål som avses i 2 § medbestämmandelagen.

Rättigheter och skyldigheter

Arbetstagarrepresentanterna i styrelsen ska vara fullvärdiga ledamöter med samma rättigheter och skyldigheter som de ledamöter som företräder aktieägarna (se bilagan del 3 b sista stycket i SE-direktivet till vilket artikel 16.3 h direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar). En bestämmelse med denna innebörd har införts i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och bör införas också i den nya lagen. Direktivet om gränsöverskridande fusioner gäller företag med begränsat ansvar och hit hör också till exempel ekonomiska föreningar vars ägare inte är aktieägare utan föreningsmedlemmar. Lagbestämmelsen bör därför utformas med hänsyn till att den ska gälla både i bolag och föreningar.

Jäv

I 8 kap. 23 § aktiebolagslagen finns allmänna regler om jäv för styrelseledamöter. Motsvarande regler finns i 6 kap. 10 § föreningslagen liksom i den lagstiftning som gäller de finansiella företagen.

Tanken bakom reglerna om jäv är att en ledamot inte ska få delta i styrelsens arbete och beslut i de fall ledamoten har ett väsentligt intresse som kan strida mot företagets intresse.

Arbetstagarrepresentanter måste anses ha ett väsentligt intresse som kan strida mot företagets i frågor som gäller att ingå eller säga upp kollektivavtal mellan parterna. De måste även anses jäviga i frågor som rör upplägget av kommande löneförhandlingar i företaget och i frågor om stridsåtgärder. Samma förhållande anses gälla rättstvister som har sin grund i kollektivavtal, arbetsrättslig lagstiftning eller andra rättsförhållanden med anknytning till förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. I 14 § första stycket styrelserepresentationslagen finns särskild jävsreglering för arbetstagarrepresentanter enligt den lagen. Vid styrelserepresentationslagstiftningens tillkomst gjorde lagstiftaren den bedömningen att arbetstagarledamöterna många gånger inte kan anses ha ett sådant individuellt intresse i de omnämnda frågorna att de är förhindrade att delta i handläggningen på grund av associationsrättsliga jävsregler. Skäl ansågs därför föreligga att införa särskilda jävsregler för arbetstagarledamöter.

I lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ infördes en särskild jävsreglering efter detta mönster för arbetstagarledamöter i europabolagens respektive europakooperativens organ. En motsvarande regel bör införas även i den nya lagen.

Begränsning i arbetstagarledamöternas rätt att delta i beslut

Av hänvisningen i artikel 16.3 f direktivet om gränsöverskridande fusioner till artikel 8.3 i SE-direktivet följer att varje medlemsstat får fastställa särskilda bestämmelser för övertagande företag inom sitt territorium som direkt eller huvudsakligen ägnar sig åt opinionsbildande verksamhet med

avseende på information och meningsyttringar om sådana bestämmelser redan ingår i den nationella lagstiftningen.

I lagen om arbetstagarinflytande i europabolag (3 §) finns ett undantag som utformats i överensstämmelse med 2 § medbestämmandelagen. I sistnämnda paragraf sägs att arbetsgivares verksamhet som är av religiös, vetenskaplig, konstnärlig eller annan ideell natur eller som har kooperativt, fackligt, politiskt eller annat opinionsbildande ändamål undantas från lagens tillämpningsområde i fråga om verksamhetens mål och inriktning.

Lagen om arbetstagarinflytande i europabolag omfattar emellertid både information, samråd och medverkan medan den nu föreslagna lagen endast reglerar medverkan. Den svenska nationella lagstiftningen på medverkansområdet är styrelserepresentationslagen. I den lagen (14 § andra stycket) sägs att om ett företags verksamhet är av sådan natur eller har ett sådant ändamål som avses i 2 § medbestämmandelagen, har arbetstagarrepresentanterna inte rätt att delta i ett beslut som gäller verksamhetens mål och inriktning.

Möjligheten att införa ett undantag för sådan verksamhet som anges i SE-direktivet bör utnyttjas även i den nya lagen. I likhet med motsvarande bestämmelse i styrelserepresentationslagen bör undantaget endast avse själva beslutet. Regeringen föreslår därför att ett sådant undantag införs i den nu föreslagna lagen och att det utformas efter samma mönster som i styrelserepresentationslagen.

Beredning av ett ärende

Enligt styrelserepresentationslagen får en av arbetstagarrepresentanterna närvara och delta i överläggningarna när ett ärende som senare ska avgöras av styrelsen förbereds av därtill särskilt utsedda styrelseledamöter eller befattningshavare i företaget. I lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och i lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ har införts en bestämmelser med denna innebörd. En sådan bestämmelse bör införas även i den lag som nu föreslås.

6.11 Kostnader

Regeringens förslag: Alla kostnader för förhandlingsdelegationens förhandlingsverksamhet och verksamhet i övrigt ska bäras av de deltagande företagen eller det övertagande företaget i den utsträckning som krävs för att förhandlingsdelegationen ska kunna utföra sina uppgifter på lämpligt sätt.

Utredarens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Sveriges advokatsamfund anser att förslaget bör ange hur kostnaderna ska fördelas mellan företagen.

Skälen för regeringens förslag: Regler om kostnader finns i artikel 3.7 i SE-direktivet till vilken en hänvisning görs i artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Enligt artikelns första stycke ska alla kostnader i samband med förhandlingsdelegationens verksamhet och

allmänt i samband med förhandlingar bäras av de deltagande bolagen så att förhandlingsdelegationen kan utföra sina uppgifter på ett lämpligt sätt. Enligt andra stycket är det möjligt att i den nationella lagstiftningen införa särskilda bestämmelser för finansieringen av förhandlingsdelegationens verksamhet.

I SE-direktivet (bilagan del 2 h) finns motsvarande regler beträffande representationsorganets kostnader. Direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar inte till denna artikel men självfallet ska förhandlingsdelegationen, även när den hanterar de frågor som enligt SE-direktivet ligger på representationsorganet, förses med ekonomiska resurser så att den ska kunna utföra sina uppgifter på ett lämpligt sätt. Eftersom förhandlingsdelegationens kostnader således även kan uppstå efter registreringen av den gränsöverskridande fusionen, bör av den bestämmelse som införs framgå, att även det övertagande företaget ska bära förhandlingsdelegationens kostnader.

Kostnadsregler för förhandlingsdelegationens verksamhet bör införas i den nya lagen.

Den nationella lagstiftningen får särskilt begränsa finansieringen till att enbart gälla för en expert. I många fall kan det vara skäligt med endast en expert. Det kan dock finnas situationer där kostnader för flera experter kan vara skäliga, till exempel om förhandlingsdelegationen behöver företrädas av olika experter i olika delfrågor. Regering anser därför inte att någon särskild begränsningsregel bör införas.

Sveriges advokatsamfund anser att förslaget bör ange hur kostnaderna ska fördelas mellan företagen. Regeringen föreslog i lagrådsremissen inför förslaget till lagen om arbetstagarinflytande i europabolag att de deltagande bolagen solidariskt skulle åläggas att bära förhandlingsdelegationens kostnader i den utsträckning kostnaderna är skäliga. Lagrådet anförde i sitt yttrande i det lagstiftningsärendet att bestämmelsen i stället borde utformas på ett sätt som motsvarar artikel 3.7 första stycket i direktivet eftersom direktivets text och innehåll synes väl avvägd och smidigare från tillämpningssynpunkt. Bestämmelsen i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag kom att utformas i enlighet med Lagrådets förslag. Regeringen anser att den kostnadsregel som nu ska införas, så långt det är möjligt, bör utformas efter samma mönster.

6.12 Förhandlingsdelegationen – en juridisk person

Regeringens förslag: Förhandlingsdelegationen kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

Förhandlingsdelegationen upphör när den har slutfört sina uppgifter.

När arbetstagararna ska välja, utse, föreslå eller avvisa nya ledamöter till styrelsen ska en förhandlingsdelegation inrättas på nytt om det inte är obehövligt.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Stockholm* påtalar att författningsförslaget inte innehåller anvisningar om vem ska ta initiativ när en förhandlingsdelegation ska inrättas på nytt.

Skälen för regeringens förslag: När en förhandlingsdelegation har inrättats ska denna hantera de frågor som regleringen ger upphov till. Förhandlingsdelegationen bör därför ha rättskapacitet. Att ge ett organ av detta slag rättskapacitet är också den lösning som har valts vid genomförandet av direktivet om europeiska företagsråd, SE-direktivet och direktivet om europakooperativ. I propositionen, som låg till grund för lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, framhöll regeringen bland annat att en bestämmelse av detta slag var nödvändig och att syftet med bestämmelsen var att klargöra att förhandlingsdelegationen och arbetstagarrådet ska kunna ikläda sig rättigheter och skyldigheter samt föra talan inom ramen för de uppdrag som dessa organ ges enligt lagen. Avsikten var inte att tillskapa någon självständig associationsform i mera vidsträckt bemärkelse (prop. 2003/04:122 s. 82). Regeringen finner inte skäl att göra någon annan bedömning i detta lagstiftningsärende och föreslår därför att förhandlingsdelegationen ska ha rättskapacitet.

I avsnitt 6.5.2 föreslår regeringen att förhandlingsdelegationen ska fullgöra de uppgifter som enligt referensbestämmelserna i bilagan till SE-direktivet del 3 led b tredje stycket åvilar representationsorganet. Förhandlingsdelegationens primära uppgift är att förhandla med de deltagande företagen om ett avtal för medverkan. Om referensbestämmelserna blir tillämpliga har förhandlingsdelegationen vissa ytterligare uppgifter. När fusionsprocessen är genomförd och sedan de platser i styrelsen som tillkommer arbetstagarna fördelats mellan arbetstagare i olika ESS-stater samt ledamöter till dessa platser har utsetts, eller när kandidater till platser i styrelsen har föreslagits eller avvisats, har förhandlingsdelegationen normalt fullgjort sina åligganden och bör då upplösas. Det bör av den nya lagen framgå att förhandlingsdelegationen upphör när den utfört sina uppgifter enligt lagen.

Emellertid kan det finnas behov att utse nya ledamöter i det övertagande företags styrelse då tidigare utsedda representanters mandattid löpt ut. Det kan även förekomma att ett uppdrag som arbetstagarledamot i styrelsen upphör i förtid och att arbetstagarna av detta skäl behöver utse en styrelseledamot. Regeringen instämmer i utredarens bedömning att en förhandlingsdelegation i en sådan situation bör inrättas på nytt, om det inte är obehövligt.

Kammarrätten i Stockholm påtalar att författningsförslaget inte innehåller anvisningar om vem som ska ta initiativ när en förhandlingsdelegation ska inrättas på nytt. Regeringen utgår ifrån att företrädare för de arbetstagare vilka har rätt till medverkan enligt lagen själva bevakar att de kan utöva sina rättigheter och tar de initiativ som är nödvändiga för att en förhandlingsdelegation ska inrättas på nytt när behov av en sådan uppstår. Regeringen anser inte att det finns behov av lagreglering i denna del.

Regeringens förslag: Bestämmelserna i 3 § första stycket, 4 § och 6–8 §§ förtroendemannalagen ska gälla på motsvarande sätt för arbetstagarrepresentanter som vanligtvis utför sitt arbete i Sverige och utför uppgifter enligt den föreslagna lagen.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Stockholm* anför att skyldigheten att skydda arbetsrepresentanter enligt direktivet synes omfatta även arbetstagarrepresentanter som vanligtvis utför sitt arbete i andra EES-stater.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 16.3 f i direktivet om gränsöverskridande fusioner och dess hänvisning till artikel 10 i SE-direktivet ska de arbetstagarrepresentanter som är verksamma enligt lagen vara tillförsäkrade samma skydd och garantier som arbetstagarrepresentanter har enligt nationell lagstiftning eller praxis som är i kraft i det land där de är anställda.

I svensk lagstiftning finns ett antal regler som kan bli tillämpliga i detta sammanhang. Medbestämmandelagen innehåller i 7–9 §§ regler om föreningsrätt. De som verkar som arbetstagarrepresentanter enligt den nu föreslagna lagen är huvudsakligen medlemmar i fackliga organisationer, vilket innebär att de nämnda bestämmelserna gäller för dem.

Vidare finns det ett skydd mot uppsägning och avskedande på grund av verksamheten som arbetstagarrepresentant i lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Det finns dock skäl att i denna lag införa skyddsregler efter samma mönster som finns i 37 § lagen om europeiska företagsråd, 65 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och 70 § lagen om arbetstagarinflytande i europakoooperativ. Regeringen föreslår därför att skyddsregler införs genom en hänvisning till vissa delar av lagen (1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen (förtroendemannalagen). Det gäller regeln i 3 § första stycket om att arbetsgivaren inte får hindra en förtroendeman att fullgöra sitt uppdrag, rätten till bibehållna anställningsvillkor och det så kallade efterskyddet i 4 §, reglerna om rätt till ledighet och betalning under ledigheten i 6 och 7 §§ och företrädesrätten till fortsatt anställning i 8 §. Dessa regler ska tillämpas även för det fall arbetstagarrepresentantens uppdrag utförs i ett annat företag än det han är anställd i, till exempel som ledamot i en förhandlingsdelegation i ett moderföretag till arbetsgivarföretaget.

Det bör här, som i motiven till de tidigare nämnda lagarna, särskilt understrykas att regeln i 3 § första stycket förtroendemannalagen innebär en förpliktelse för arbetsgivaren att i skälig omfattning positivt söka underlätta utförandet av uppdraget.

Regleringen i artikel 10 i SE-direktivet, om att lagstiftningen i det land där arbetstagarrepresentanten är anställd ska tillämpas, bör med utgångspunkt i Romkonventionen tolkas så att det är det land där arbetstagarrepresentanten vanligtvis utför sitt arbete som avses.

Kammarrätten i Stockholm anför att skyldigheten att skydda arbetsrepresentanter enligt direktivet synes omfatta även arbetstagarrepresen-

tanter som vanligtvis utför sitt arbete i andra EES-stater. Regeringen instämmer i att bestämmelsen i direktivet omfattar en skyldighet att ge arbetstagarrepresentanter i alla EES-stater det skydd som de har i det land där de vanligtvis utför sitt arbete. Svensk lag kan dock enbart reglera frågan när det gäller arbetstagare som vanligtvis utför sitt arbete i Sverige. Motsvarande skydd för arbetstagare som vanligtvis utför sitt arbete i övriga EES-stater får däremot införas i dessa staters nationella rätt i samband med att de olika staterna genomför direktivets bestämmelser.

6.14 Tystnadsplikt

Regeringens förslag: Det införs regler om rätt för de deltagande företagen och det övertagande företaget att besluta om tystnadsplikt för ledamöter i förhandlingsdelegationen samt för de experter som biträder detta organ, om det är nödvändigt med hänsyn till företagets bästa.

Den, som under tystnadsplikt har fått information, får trots tystnadsplikten föra informationen vidare i vissa fall.

Tystnadsplikten ska fortsätta att gälla även efter det att uppdraget som ledamot eller expert har upphört.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 16.3 f i direktivet om gränsöverskridande fusioner hänvisar till artikel 8 i SE-direktivet. Av denna följer att varje medlemsstat har skyldighet att föreskriva om tystnadsplikt för förtrolig information, som lämnats till förhandlingsdelegationen, representationsorganet eller till experter som biträder dessa. Förpliktelsen ska fortsätta att gälla även efter utgången av mandatperioden för de personer som avses oavsett var dessa befinner sig (artikel 8.1).

Den tystnadsplikt staterna till följd av direktivets bestämmelser är skyldiga att införa, kan inte vara avsedd att omfatta den information som arbetstagarledamöter i ett övertagande företags förvaltningsorgan får i denna sin egenskap. Av SE-direktivet, bilagan del 3 b sista stycket, följer nämligen att dessa ledamöter ska ha samma rättigheter och skyldigheter som de ledamöter som företräder aktieägarna/medlemmarna.

En reglering om tystnadsplikt bör införas. Den bör på samma sätt som i lagen om europeiska företagsråd, lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och i lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ utformas restriktivt för att tillgodose arbetstagarnas intresse av största möjliga öppenhet (se till exempel 66 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, prop. 2003/04:122 s. 85 och 71 § lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ, prop. 2005/06:170 s. 90).

Tystnadsplikt bör få förekomma endast i fall då det är nödvändigt med hänsyn till företagets bästa. Information som erhållits med förbehåll för tystnadsplikt bör få föras vidare till andra ledamöter och experter inom samma förhandlingsdelegation under förutsättning att mottagaren underlättas om tystnadsplikten. En sådan regel föreslås därför. En motsvarande

rätt att föra vidare information till en begränsad krets finns i nyssnämnda bestämmelser i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ. Enligt dessa bestämmelser gäller vidare att tystnadsplikt ska fortsätta att gälla efter det att uppdraget som ledamot eller expert upphört. Motsvarande bör gälla även enligt den nu föreslagna lagen.

Enligt SE-direktivet, artikel 8.2, ska medlemsstaterna se till att företagen i särskilda fall inte ska behöva lämna information då detta allvarligt skulle skada eller vara till förfång för verksamheten. Att låta företagen ensidigt besluta att inte lämna ut viss information förefaller vara ett sätt att undergräva den rätt till information och förhandling som arbetstagarna enligt tradition har i svensk rätt. Enligt artikel 8.2 ges emellertid staterna möjlighet att låta företagens befrielse från informationsskyldighet vara beroende av ett administrativt eller rättsligt förhandstillstånd. Varken i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag eller i lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ infördes någon bestämmelse av motsvarande innebörd, trots att en artikel med samma innehåll finns i de bakomliggande direktiven. Som skäl till detta anfördes i de lagstiftningsärendena att det enligt svensk rätt redan finns en möjlighet att i särpräglade situationer underlåta att informera och förhandla. Det ansågs därför inte behövas någon särskild reglering i denna fråga. Regeringen finner inte skäl att göra någon annan bedömning nu och föreslår därför inte någon reglering med anledning av innehållet i artikel 8.2.

6.15 Skadestånd

Regeringens förslag: Den som bryter mot den föreslagna lagens regler ska betala allmänt och ekonomiskt skadestånd.

En arbetstagare eller en arbetstagarorganisation kan dock inte med stöd av lagen kräva skadestånd av en annan arbetstagare eller arbetstagarorganisation.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: *Hovrätten för Västra Sverige* anser att en särskild kortare preskriptionstid kan vara motiverad i fråga om arbetstagarrepresentanters skadeståndsansvar gentemot de företag som deltar i fusionen.

Skälen för regeringens förslag: För att lagens bestämmelser ska bli effektiva, måste brott mot dem kunna beivras. Det mest ändamålsenliga är enligt regeringens uppfattning att ansluta till det existerande systemet inom svensk arbetsrätt med verkningsfulla skadestånd. Skadestånd bör alltså användas som påföljd för brott mot lagen och de avtal som ingås i enlighet med lagen.

Skadeståndsregleringen bör lämpligen ske, på samma sätt som i lagen om europeiska företagsråd, lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ genom en hänvisning till motsvarande reglering i medbestämmandelagen. Förslaget innebär alltså rätt till både ekonomiskt och allmänt skadestånd.

Svensk kollektiv arbetsrätt reglerar normalt inte arbetsgivares eller arbetstagares interna förhållanden. Sådan lag ger alltså inte någon rätt att kräva skadestånd av medpart eller del av den egna organisationen, om den senare inte uppfyller sin del av gemensamma skyldigheter. Exempel på detta finns i medbestämmandelagen. I lagens 1 § anges nämligen att lagen enbart gäller i förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. Ett annat exempel finns i styrelserepresentationslagen. I den lagens 15 § andra stycke sägs att en arbetstagarorganisation inte med stöd av lagen kan kräva skadestånd av en annan arbetstagarorganisation.

Regeringen anser därför inte att det finns skäl att i svensk lag införa reglering om skadeståndsrätt i förhållandet mellan olika grupper av arbetstagare. En regel som undantar sådana interna tvister från skadeståndsrätt bör därför införas.

Hovrätten för Västra Sverige anser att en särskild kortare preskriptionstid kan vara motiverad i fråga om arbetstagarrepresentanters skadeståndsansvar gentemot de företag som deltar i fusionen. Hovrätten anser att en kortare preskriptionstid skulle göra det lättare för en person som överväger att acceptera ett uppdrag som ledamot i en förhandlingsdelegation att överblicka vilka risker som är förknippade med ett sådant uppdrag. Den skadeståndsreglering som föreslås i den nya lagen bygger på hänvisningar till motsvarande regler i medbestämmandelagen. Detta innebär till exempel att eventuellt skadeståndsansvar läggs på förhandlingsdelegationen om en företrädare för denna vid utövandet av sitt uppdrag bryter mot reglerna. Något personligt skadeståndsansvar kommer i sådana fall inte i fråga. Regeringen anser inte att det finns skäl att införa några särskilda regler som avviker från vad som i övrigt gäller inom svensk kollektiv arbetsrätt.

6.16 Rättegången

Regeringens förslag: Mål om tillämpningen av den föreslagna lagen ska handläggas enligt arbetstvistlagen.

Tvist enligt lagen ska handläggas av Arbetsdomstolen som första domstol.

Mål om tillåtligheten av tystnadsplikt ska handläggas skyndsamt.

När någon vill yrka skadestånd enligt lagen, gäller i tillämpliga delar 64, 65 och 68 §§ medbestämmandelagen om förhandling och preskription. Den tid enligt 65 § inom vilken talan senast ska väckas, ska dock vara åtta månader.

Utredarens förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: *Sveriges advokatsamfund* anser att det behöver klarläggas hur jämställandet av ett avtal enligt lagen med kollektivavtal, av deltagande företag eller ett övertagande företag med en arbetsgivare och av en förhandlingsdelegation med en arbetstagarorganisation ska tillämpas.

Skälen för regeringens förslag: *Sveriges advokatsamfund* anser att det behöver klarläggas hur jämställandet av ett avtal enligt lagen med kollektivavtal, av deltagande företag eller ett övertagande företag med en

arbetsgivare och av en förhandlingsdelegation med en arbetstagarorganisation ska tillämpas. Enligt regeringens uppfattning finns det behov av att vid tillämpning av lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister (arbetstvistlagen) överföra vad som i den lagen sägs om kollektivavtal, arbetsgivare respektive arbetstagarorganisation på de avtal och organ som kan förekomma vid tillämpning av den föreslagna nya lagen. Detta för att den föreslagna regleringen på bästa sätt ska passa in i det svenska arbetsrättsliga systemet. Hur detta ska tillämpas i enskilda fall bör dock avgöras vid den praktiska tillämpningen av reglerna.

Den bestämmelse som föreslås är formulerad på så sätt att de flesta tvister enligt lagen kommer att uppfylla förutsättningarna i 2 kap. 1 § arbetstvistlagen och således ska handläggas av Arbetsdomstolen som första domstol. Det kan dock förekomma situationer då förutsättningarna i 2 kap. 1 § arbetstvistlagen inte är uppfyllda. Detsamma torde kunna vara fallet även för tvister om tillämpningen av lagen om europeiska företagsråd, lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ. I de lagstiftningsärendena bedömdes det lämpligt att förordna att alla tvister enligt de respektive lagarna skulle handläggas av Arbetsdomstolen som första instans. Utgångspunkten vid dessa överväganden får dock förmodas ha varit att enbart tvister i förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare eller deras organisationer skulle komma att bli aktuella i anledning av tillämpningen de aktuella lagarna.

I ett vid Arbetsdomstolen pågående mål har dock ett tyskt företag i en internationell koncern väckt talan mot ett svenskt företag i samma koncern och gjort gällande att svarandebolaget enligt 13 § lagen om europeiska företagsråd är skyldigt att lämna ut viss information. Fråga har därvid uppkommit hur man ska se på forumbestämmelsen i 40 § den lagen, i vilken det utan reservation anges att sådana tvister ska handläggas enligt arbetstvistlagen. Arbetsdomstolen har i beslut den 25 april 2007, AD 2007 nr 41 slagit fast att tvisten ska handläggas i domstolen som första instans. I en bakomliggande tvist har en tysk domstol bifallit företagsrådets begäran om utlämnande av viss information. Det företag som enligt den tyska domstolens avgörande är skyldigt att lämna ut informationen har vänt sig till moderföretaget, som dock inte har tillhandahållit informationen. Dotterföretaget har i den i Arbetsdomstolen pågående tvisten väckt talan för att kunna fullgöra sin förpliktelse i den bakomliggande tvisten. Sakfrågan som ska prövas är alltså, som Arbetsdomstolen anført, inte främmande för dess verksamhet.

Regeringen ser för närvarande inte behov av att införa någon särskild forumbestämmelse för det fall en motsvarande tvist som inte är en arbetstvist, i någon undantagssituation, skulle kunna uppkomma enligt den nu föreslagna lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner. Regeringen anser att frågan om forumbestämmelsernas utformning i detta avseende kan behöva övervägas i ett annat sammanhang. En sådan översyn bör innefatta även bestämmelserna i de ovan nämnda lagarna.

Att arbetstvistlagen ska tillämpas innebär, i en arbetstvist, att parterna måste förhandla innan Arbetsdomstolen kan ta upp tvisten till prövning. Detta följer av att förhandlingskravet i 4 kap. 7 § arbetstvistlagen gäller om förhandling kan påkallas enligt medbestämmandelagen. På samma

sätt som i de andra lagarna bör en sådan förhandlingsskyldighet införas genom en hänvisning till 64 och 65 §§ medbestämmandelagen. Det bör uttryckligen anges att det ska anses föreligga en förhandlingsskyldighet enligt 10 § medbestämmandelagen i de situationer som rättegångsbestämmelserna avser.

Med hänsyn till att förhandlingsdelegationen består av ledamöter från flera olika länder bör preskriptionsfristen här, liksom i de andra lagarna på detta område bestämmas till åtta månader. I tvister där det övertagande företaget eller de deltagande företagen ålagt arbetstagarföreträdare tystnadsplikt och arbetstagarerna anser att det inte finns behov av tystnadsplikt bör handläggningen vara skyndsam. Det föreslås därför en bestämmelse i den nya lagen om skyndsam handläggning i mål om tillåtligheten av tystnadsplikt.

Regeringen föreslår alltså sammanfattningsvis att rättegångsreglerna ska utformas efter samma mönster som gäller i lagen om europeiska företagsråd, lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

7 Förhållandet till andra bestämmelser

7.1 Styrelserepresentationslagen

7.1.1 Undantag från lagens tillämplighet

Regeringens förslag: Styrelserepresentationslagen ska inte tillämpas på företag som blir resultatet av en fusion, om lagen om arbetstagarers medverkan vid gränsöverskridande fusioner gäller i företaget.

Utredarens förslag: Stämmer i huvudsak överens med regeringens.

Remissinstanserna: *Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)* och *Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO)* tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 16.1 i direktivet om gränsöverskridande fusioner ska det företag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen omfattas av eventuella gällande bestämmelser om arbetstagarernas medverkan i den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där dess säte är beläget.

Enligt artikel 16.2 ska dock nationella regler inte tillämpas när det finns rätt till medverkan i något av de fusionerande företagen och dessa har ett visst antal anställda. Nationella regler ska inte heller tillämpas när företag har färre anställda om det i något av företagen finns rätt till medverkan och nationell rätt inte uppfyller vissa särskilt angivna kriterier (artikel 16.2 a och b). I avsnitt 6.1 har konstaterats att svensk lag – lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda (styrelserepresentationslagen) – inte uppfyller dessa kriterier och att styrelserepresentationslagen inte bör ändras i detta avseende. Regeringen har därför i avsnitt 6.2.2 föreslagit att en ny lag ska införas och tillämpas på övertagande företag när något av de deltagande företagen vid en gränsöverskridande fusion omfattas av regler för medverkan. Regeringen har

vidare föreslagit att den nya lagen ska gälla vid eventuella efterföljande nationella fusioner inom tre år från den gränsöverskridande fusionen.

Eftersom de nationella regler som genomför direktivets särskilda regler ska gälla framför andra nationella regler om styrelserepresentation, föreslår regeringen, att det i styrelserepresentationslagen införs en bestämmelse enligt vilken den lagen inte ska tillämpas på ett övertagande företag om lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner gäller i företaget.

7.1.2 Företag där arbetstagarna väljer att inte omfattas av lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

Regeringens bedömning: Ingen ytterligare bestämmelse behöver införas för att styrelserepresentationslagen ska vara tillämplig när lagen om arbetstagares rätt till medverkan vid gränsöverskridande fusioner inte ska gälla i det övertagande företaget.

Utredarens förslag: Innehåller en uttrycklig bestämmelse om att styrelserepresentationslagen ska tillämpas efter beslut av förhandlingsdelegationen om att avstå från förhandlingar om ett avtal om medverkan enligt lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

Remissinstanserna: *TCO* och *SACO* tillstyrker förslaget om i vilka situationer de olika lagarna ska gälla men har inte haft några synpunkter på hur detta lagtekniskt ska lösas.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 16.4 b i direktivet om gränsöverskridande fusioner ska medlemsstaterna ge förhandlingsdelegationen rätt att besluta att inte inleda förhandlingar eller avsluta förhandlingar som redan inletts och i stället omfattats av nationella regler för medverkan i den medlemsstat där det övertagande företaget ska ha sitt säte. Regeringen föreslår i avsnitt 6.1 och 6.2.2 att lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner inte ska gälla i det övertagande företaget efter att förhandlingsdelegationen fattat beslut om att avstå från att inleda förhandlingar eller avsluta förhandlingar som redan inletts. Regeringen föreslår i avsnitt 7.1.1 att styrelserepresentationslagen inte ska tillämpas på ett övertagande företag, om lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner gäller i företaget. Någon särskild bestämmelse behöver då inte införas för att göra styrelserepresentationslagen tillämplig i en situation där lagen om arbetstagare medverkan vid gränsöverskridande fusioner inte gäller.

I avsnitt 6.2.2 föreslås vidare att lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner inte ska gälla i ett övertagande företag, om förhandlingsdelegationen avstått från att fatta beslut om att medverkan ska gälla enligt den lagen och ett sådant beslut är en förutsättning för att den aktuella regleringen ska gälla. Om förhandlingsdelegationen avstått från att fatta ett sådant beslut, kommer styrelserepresentationslagen att vara tillämplig på det övertagande företaget av samma skäl som anförts ovan. Någon ytterligare reglering bör alltså inte införas.

Regeringens förslag: Om styrelserepresentationslagen inte längre ska tillämpas på ett övertagande företag upphör mandatperioden för uppdrag som bestämts med stöd av lagen senast när fusionen registrerats.

Utredarens förslag: Inget förslag lämnades i detta avseende.

Remissinstanserna: *Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation (BAO)* anser att det bör belysas hur styrelserepresentanter enligt styrelserepresentationslagen ska hanteras när den nya lagen blir tillämplig på ett företag.

Skälen för regeringens förslag: Uppdrag som styrelseledamot upphör i och med att ett överlåtande företag upplöses. Det finns inget behov av lagreglering i detta avseende. Regeringen har i avsnitt 6.2.2 föreslagit att den nya lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner ska vara exklusivt tillämplig under vissa särskilt angivna förhållanden. Det kan vid fusion genom absorption sedan tidigare finnas arbetstagarledamöter i det övertagande företags styrelse som är utsedda enligt styrelserepresentationslagen. I styrelserepresentationslagen bör därför införas en bestämmelse om att sådant uppdrag, om den nya lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusion ska gälla i det övertagande företaget, upphör senast när fusionen registrerats.

7.2 Aktiebolagslagen och föreningslagen

Regeringens förslag: Vissa följdändringar genomförs i aktiebolagslagen och i föreningslagen.

Utredarens: Lämnade inte något förslag i denna del.

Remissinstanserna: *Bolagsverket* anser att vissa följdändringar bör göras i aktiebolagslagen och föreningslagen.

Skälen för regeringens förslag: I aktiebolagslagen (2005:551), 8 kapitlet, respektive lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar (föreningslagen), 6 kapitlet, finns bestämmelser om bolagets respektive föreningens ledning. Av dessa bestämmelser framgår att de ska tillämpas på arbetstagarledamöter på samma sätt som på ledamöter som utses av stämman om inte annat särskilt framgår av någon bestämmelse i aktiebolagslagen, föreningslagen eller styrelserepresentationslagen. Det framgår vidare att för registrering ska anmälas bland annat vem som utsetts till styrelseledamot och att det därvid särskilt ska anges om ledamoten utsetts enligt styrelserepresentationslagen. Eftersom förslagen till lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner medför att arbetstagarledamöter till företagets styrelser i fortsättningen kommer att kunna utses även enligt den lagen, bör följdändringar i nu nämnda avseenden införas i aktiebolagslagen och föreningslagen. Regeringen föreslår därför sådana ändringar.

Regeringens bedömning: Följdändringar i viss reglering för de finansiella företagen bör övervägas i ett senare sammanhang.

Utredaren: Gjorde inget uttalande i denna del.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* har påtalat att särskilda regler för styrelseledamöter finns i de finansiella lagarna och att även dessa kan komma att bli tillämpliga för arbetstagarledamöter som utses enligt den nu föreslagna nya lagen.

Skälen för regeringens bedömning: Arbetstagarrepresentanter i styrelsen ska vara fullvärdiga ledamöter med samma rättigheter och skyldigheter som de ledamöter som företräder aktieägarna eller medlemmarna. Både i styrelserepresentationslagen och i förslaget till den nya lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner förekommer dock vissa särskilda regler för arbetstagarledamöter i de avseenden som behandlas i avsnitt 6.10.6.

Som *Finansinspektionen* har påtalat finns regler för styrelseledamöter i de finansiella lagarna som kan komma att bli tillämpliga för arbetstagarledamöter som utses enligt den nu föreslagna nya lagen. I de finansiella lagarna finns även hänvisningar till styrelserepresentationslagen och bestämmelser om att det vid tillämpning av vissa regler kan ha betydelse om styrelseledamöten har utsetts enligt den lagen, se till exempel i 3 kap. 1, 2 och 3 §§ sparbankslagen (1987:619). Det kan finnas skäl att i de finansiella lagarna till exempel införa hänvisningar till lagen om medverkan för arbetstagare vid gränsöverskridande fusioner jämte de hänvisningar som för närvarande finns till styrelserepresentationslagen. Hur och i vilka avseenden detta ska göras, bör dock övervägas i det senare sammanhang då ställningstagande görs i frågan om hur direktivet ska genomföras för de finansiella företagen.

8 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Den nya lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner liksom de övriga föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 15 februari 2008.

Utredarens förslag: Utredaren föreslår att lagbestämmelserna ska träda i kraft den 15 december 2007.

Remissinstanserna: *Företagarna* anför att förslaget inte bör genomföras tidigare än vad direktivet föreskriver.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 19 i Europaparlamentets och rådets direktivet 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar ska medlemsstaterna sätta i kraft de författningar som är nödvändiga för att följa direktivet senast den 15 december 2007. Ett tidigare ikraftträdande än den 15 februari 2008 bedöms dock inte vara möjligt. De nya svenska bestämmelserna bör alltså träda i kraft den dagen.

Förslaget avser genomförandet av artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar.

Förslaget innebär att särskilda former för medverkan för arbetstagare (eller styrelserepresentation) ska gälla i övertagande företag efter en gränsöverskridande fusion. De särskilda reglerna för medverkan ska föras vidare vid eventuella inhemska fusioner som sker inom tre år från den gränsöverskridande fusionen.

Kostnaderna för att inrätta och utöva medverkan ska finansieras av de berörda företagen och kan inte väntas påverka samhället i övrigt. De speciella informationsinsatser som kan komma att behövas torde tillhandahållas av bransch- eller arbetsgivarorganisationer. Kontrollen av efterlevnaden av reglerna kommer huvudsakligen att skötas av berörda arbetstagare och företagsledning.

Sanktionen för brott mot reglerna är skadestånd. Detta överensstämmer med principerna i svensk arbetsrätt. Eventuella tvister som kan uppkomma vid tillämpningen av den föreslagna nya lagen ska handläggas vid Arbetsdomstolen. Det kan dock inte förväntas få någon betydande inverkan på domstolens arbetsbelastning.

Direktivet om gränsöverskridande fusioner tar i högre grad än vad som gäller reglerna om europabolag eller reglerna om europakooperativ sikte på små eller medelstora företag. I vilken utsträckning småföretag kommer att använda sig av möjligheten att genomföra gränsöverskridande fusioner är emellertid svårt att förutsäga. Om småföretag ska genomföra en gränsöverskridande fusion behöver företagen känna till den föreslagna regleringen och lämna föreskriven information till arbetstagarna. Detta kan medföra behov av experthjälp. Förslaget ställer inte krav på någon omfattande uppgiftsskyldighet eller några kapitalkrävande investeringar. Inte heller påverkas småföretagens produktionsmöjligheter. Kostnaderna måste bedömas som mycket små och antas inte påverka småföretagens likviditet. Någon konkurrensnedvridning kan inte heller väntas bli följden av förslaget.

Den information som företagen ska lämna till arbetstagarna är sådan information som behövs för att den föreslagna nya lagen ska kunna tillämpas. Informationsskyldigheten följer av direktivet. Om företagen avser att tillämpa referensbestämmelserna om medverkan utan att inleda förhandlingar med arbetstagarna, ska information lämnas om denna avsikt. Dessutom ska information lämnas för att klarlägga i vilken omfattning och på vilket sätt medverkan ska gälla i det övertagande företaget samt om planerna för att genomföra fusionen och hur denna fortskrider fram till dess att det övertagande företaget registrerats.

Förslaget kan innebära viss påverkan på den administrativa hanteringen. Regleringen måste emellertid genomföras för att uppfylla ett EG-direktiv och något lämpligt alternativ till lagstiftning har inte framkommit. Direktivets bestämmelser om hur arbetstagares rätt till medverkan ska utformas i de fall där den nya lagen, enligt förslaget, ska vara tillämplig är i huvudsak tvingade. Vi kan alltså inte välja någon mindre komplicerad modell. Vi får dock, enligt direktivet, välja huruvida an-

delen arbetstagarledamöter i vissa fall ska begränsas till en tredjedel av antalet ledamöter i ett företags styrelse. Förslaget bygger på att vi utnyttjar begränsningsmöjligheten så långt som direktivet tillåter.

Förslaget kan inte antas få några konsekvenser för den brottsförebyggande verksamheten eller för miljön. Det kan inte heller antas få några regionalpolitiska konsekvenser.

Förslagen om hur ledamöter från Sverige ska utses till förhandlingsdelegationen och hur ledamöter för arbetstagare i Sverige ska utses till styrelsen eller motsvarande organ är utformade efter samma principer som sedan tidigare gäller enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda, lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag och lagen (2006:477) om arbetstagarinflytande i europa-köoperativ. Förslagen kan därför inte förväntas förändra något avseende jämställdheten mellan kvinnor och män.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

Lagens innehåll och tillämpningsområde

1 §

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.4. *Första stycket* anger lagens huvudsakliga innehåll.

I *andra stycket* ges en allmän beskrivning av hur arbetstagarnas medverkan kan fastställas när lagen ska tillämpas. Det har ingen självständig juridisk betydelse. Stycket har formulerats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Parterna kan efter förhandlingar enas om hur arbetstagarnas medverkan ska regleras i det övertagande företaget. De kan träffa ett avtal om medverkan enligt 29 §. De kan enligt 30 § första punkten, oberoende av hur stor andel av arbetstagarna i de deltagande företagen som hade rätt till medverkan, enas om att referensbestämmelserna i 32–40 §§ ska tillämpas i det övertagande företaget. Om parterna efter förhandlingar inte ingår något avtal om hur medverkan ska regleras i det övertagande företaget, ska referensbestämmelserna tillämpas under de föreutsättningar som anges 30 § andra punkten. Referensbestämmelserna för medverkan kan enligt 30 § tredje punkten bli tillämpliga även genom att de deltagande företagen fattat beslut om att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget.

2 §

Paragrafen bygger på artikel 16.3 inledningen, 16.3 e, 16.4 b och 16.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar (direktivet om gränsöverskridande fusioner). Den del som genomför artikel 16.3 e bygger på artikel 7.2 b andra strecksatsen i rådets direktiv 2001/86/EG om komplettering av stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytande (SE-direktivet). Paragrafen behandlas i avsnitt 6.2.2.

Av *första stycket* framgår att lagen gäller i företag som deltar i eller etableras genom en gränsöverskridande fusion när arbetstagarna i något av de deltagande företagen omfattas av bestämmelser om medverkan. En definition av medverkan finns i 4 § nionde strecksatsen. Att arbetstagarna omfattas av regler för medverkan innebär att de har rätt till denna typ av inflytande vare sig rättigheten vid den aktuella tidpunkten rent faktiskt utövas eller inte. En rätt till medverkan kan grundas på författning eller avtal. Om lagen ska gälla i det övertagande företaget efter en gränsöver-

skridande fusion, ska den föras vidare vid eventuella efterföljande nationella fusioner inom tre år från det att den gränsöverskridande fusionen registrerades. Lagens tillämplighet kan alltså föras vidare genom flera nationella efterföljande fusioner för det fall sådana förekommer inom tre år. Direktivets skrivning är inte klar när det gäller frågan hur treårsfristen ska beräknas. Tidsperioden börjar enligt direktivet löpa när den gränsöverskridande fusionen trätt i kraft alltså när den registrerats. I vilket stadium en efterföljande fusion ska vara för att beaktas framgår däremot inte av direktivets ordalydelse. En rimlig tolkning kan dock vara att om en efterföljande fusion initieras genom att en fusionsplan upprättas inom treårsfristen så ska arbetstagarnas rätt till medverkan föras vidare i den senare fusionen.

Vid en efterföljande fusion inom tre år är en förutsättning för att lagens regler ska föras vidare att dess regler gäller sedan tidigare. Om lagens regler av skäl som anges i tredje stycket inte gäller efter den tidigare fusionen, finns ingen medverkan enligt lagen att föra vidare vid en senare fusion.

Av *andra stycket* framgår att lagen inte gäller om fusionen resulterar i att ett europabolag eller ett europakooperativ bildas. För dessa båda företagsformer finns särskild reglering i lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag respektive lagen (2006:477) om arbetstagarinflytande i europakooperativ.

Av *tredje stycket* framgår att lagen inte ska gälla i det övertagande företaget efter att förhandlingsdelegationen fattat beslut om att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget eller att avbryta pågående sådana förhandlingar. Den ska inte heller gälla i det övertagande företaget om förhandlingsdelegationen avstått från att fatta beslut om att bestämmelserna i 32–40 §§ ska tillämpas i det övertagande företaget när ett sådant beslut är en förutsättning för att lagens regler ska gälla i det övertagande företaget. I dessa båda fall ska alltså lagen tillämpas i de deltagande företagen fram till den tidpunkt när förhandlingsdelegationen fattar respektive avstår från att fatta de aktuella besluten.

Varken direktivet om gränsöverskridande fusioner eller SE-direktivet ger något klart besked om vid vilken tidpunkt en förhandlingsdelegation senast har möjlighet att fatta ett sådant beslut som avses i lagens 30 § 2 b. Frågan om arbetsarbetstagarna ska ha rätt till medverkan måste dock vara avgjord innan fusionen registreras. Ett sådant avgörande är nämligen en förutsättning för att den gränsöverskridande fusionen ska kunna registreras. Jämför direktivet om gränsöverskridande fusioner artikel 16.3 första ledet och SE-förordningen artikel 12.2. Förslag till genomförande i den delen lämnas i prop. 2007/08:15 avsnitt 5.11.2. Se även förslagen till 12 kap. 38 § föreningslagen och 23 kap. 48 § aktiebolagslagen i anförd prop.

3 §

Bestämmelsen genomför artikel 16.3 d samt del av 16.3 a och 16.3 e i direktivet om gränsöverskridande fusioner. De delar som genomförs

bygger på artikel 3.2 b, 6 och 7 i SE-direktivet. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.2.3.

Första stycket anger att lagens bestämmelser om förhandlingsdelegationen, förhandlingsförfarandet och vad som gäller om avtal inte ingås samt om kostnader gäller när det övertagande företaget ska ha eller har sitt säte i Sverige.

Av *andra stycket* framgår att regleringen hur ledamöter för arbetstagarna i Sverige utses, i förhandlingsdelegationen och i det övertagande företagens förvaltnings- eller tillsynsorgan, gäller oavsett var det övertagande företaget ska ha eller har sitt säte.

Lagval för lagen i övrigt är inte särreglerat genom direktivets bestämmelser. Lagen i övrigt ska alltså tillämpas med utgångspunkt i sedvanliga lagvalsregler.

En motsvarande bestämmelse finns i 4 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Definitioner

4 §

I paragrafen definieras fusion, företag, gränsöverskridande fusion, EES-stater, övertagande företag, deltagande företag, dotterföretag, berörda dotterföretag eller berörda filialer samt medverkan. Den behandlas i avsnitt 6.3.

I paragrafens *första strecksats* definieras fusion. Under vilka förutsättningar en fusion mellan företag med begränsat ansvar kan ske framgår av den associationsrättsliga regleringen. Bestämmelser om fusion finns till exempel i 23 kap. aktiebolagslagen (2005:551) och 12 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar (föreningslagen). Fusion kan genomföras antingen genom kombination eller genom absorption. Kombination innebär att två eller flera företag (”överlåtande företag”) förenas genom att bilda ett nytt företag (”övertagande företag”). Absorption innebär att ett eller flera överlåtande företag går upp i ett befintligt, övertagande, företag.

I paragrafens *andra strecksats* definieras företag. Av direktivet följer att det övertagande företaget, i vart fall när arbetstagarna i något av de deltagande företagen har rätt till medverkan, måste ha en rättslig form som medger rätt till medverkan. Det måste alltså vara ett företag som har ett organ där medverkan kan utövas. Medverkan kan till exempel utövas i ett företag som har en styrelse. De företagsformer i Sverige som kan anses vara företag med begränsat ansvar i direktivets mening är till exempel aktiebolag, ekonomiska föreningar, försäkringsaktiebolag, bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag, kreditmarknadsföreningar, europabolag och europakooperativ.

I paragrafens *tredje strecksats* definieras gränsöverskridande fusion. I Rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag (SE-förordningen) och Rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (förordningen om europakooperativ) finns regler om bland annat gränsöverskridande fusioner. Enligt dessa regler blir de över-

tagande företagen europabolag respektive europakooperativ. Lagen (2004:575) om europabolag respektive lagen (2006:595) om europakooperativ innehåller svenska lagbestämmelser som kompletterar EG-reglerna, bland annat när det gäller fusion. I övrigt finns det i dag inte några bestämmelser om gränsöverskridande fusioner i svensk rätt. Regeringen lämnar i propositionen Gränsöverskridande fusioner, m.m. (prop. 2007/08:15) förslag till under vilka förutsättningar företag med begränsat ansvar ska kunna genomföra gränsöverskridande fusioner utan att det övertagande företaget blir ett europabolag eller europakooperativ. Se till exempel förslagen till 12 kap. 22, 41 och 43 §§ föreningslagen och 23 kap. 36 § aktiebolagslagen i anförd prop.

I paragrafens *fjärde strecksats* definieras EES-stater. Direktivet har antagits av EU:s medlemsstater. Det har också antagits inom EES. Med EES-stater avses således även de stater som utöver EU-staterna ingått EES-avtalet. De EES-stater som för närvarande inte är medlemmar i EU är Norge, Island och Liechtenstein.

I den *femte strecksatsen* definieras övertagande företag. I den svenska språkversionen av artikel 16 används uttrycket ”det bolag som uppstår genom den gränsöverskridande fusionen”. Eftersom direktivet omfattar såväl fusion genom kombination (två eller flera företag bildar ett nytt företag) som fusion genom absorption (ett eller flera företag går upp i ett befintligt företag) har direktivets uttryckssätt ansetts vara för snävt. Istället har det bredare begreppet ”övertagande företag” valts. Med detta begrepp avses det företag som den gränsöverskridande fusionen resulterar i.

I paragrafens *sjätte strecksats* definieras deltagande företag. Ett deltagande företag är ett företag som direkt deltar i en fusion. Definitionen motsvarar den definition som återfinns i artikel 2 b SE-direktivet. Deltagande företag är de företag som fusionerar. När fusion sker genom absorption är det alltså ett övertagande företag och ett eller flera överlåtande företag som är deltagande företag. Vid kombination är det två eller flera överlåtande företag som är deltagande företag.

I paragrafens *sjunde strecksats* definieras dotterföretag. Med dotterföretag avses ett företag som ett annat företag utövar ett bestämmande inflytande över i enlighet med vad som anges i 9–12 §§ lagen (1996:359) om europeiska företagsråd (se prop. 1995/96:163 s. 31–32 och 59). En motsvarighet till denna definition finns i 5 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

I paragrafens *åttonde strecksats* definieras berörda dotterföretag eller berörda filialer. I den svenska versionen av SE-direktivet finns inte ordet berörda med i definitionen av begreppet. Paragrafens definition, som bygger på motsvarande definition i 5 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, har formulerats så att de berörda dotterföretagen eller filialerna kan skiljas från de dotterföretag och filialer som inte är berörda i direktivets mening. Berörda dotterföretag och berörda filialer är sådana dotterföretag och filialer som föreslås bli dotterföretag och eller filialer till det övertagande företaget. För vad som avses med filial i Sverige kan ledning hämtas i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

I paragrafens *nionde strecksats* definieras medverkan. Den motsvarar artikel 2 k i SE-direktivet. En definition av medverkan finns också i 5 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Medverkan kan utövas i

två olika former. Enligt den ena formen har arbetstagarna rätt att välja eller på annat sätt utse några av ledamöterna i företagets styrelse, annat förvaltningsorgan eller tillsynsorgan. Den svenska lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda (styrelserepresentationslagen) är ett exempel på detta. Enligt den andra formen har arbetstagarna rätt att föreslå kandidater eller framföra invändningar mot befintliga kandidater inför val av ledamöter till företagets styrelse, annat förvaltningsorgan eller tillsynsorgan. Den senare formen förekommer för närvarande i vart fall i Nederländerna.

Benämningarna förvaltningsorgan och tillsynsorgan återfinns i SE-regleringen. Enligt SE-förordningen ska ett europabolag när det har ett dualistiskt system utöver stämman ha ett ledningsorgan och ett tillsynsorgan. Ett europabolag som har ett monistiskt system ska utöver stämman ha ett förvaltningsorgan. Eventuell medverkan utövas i ett europabolag med dualistiskt system i tillsynsorganet medan det i ett europabolag med monistiskt system utövas i förvaltningsorganet. En styrelse i ett svenskt företag kan anses vara en form av förvaltningsorgan.

Förhandlingsdelegation för arbetstagarna

Inrättande av en förhandlingsdelegation

5 §

Genom paragrafen genomförs del av artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på artikel 3.1 i SE-direktivet. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.5.1.

Av *första stycket* framgår att de deltagande företagen är skyldiga att, så snart som möjligt efter det att planen för den gränsöverskridande fusionen offentliggjorts, vidta nödvändiga åtgärder för att en förhandlingsdelegation för arbetstagare ska kunna bildas. *Lagrådet* anför att det bör tydliggöras vad som avses med att planen offentliggjorts. Regeringen föreslår i propositionen Gränsöverskridande fusioner, m.m. (prop. 2007/08:15) att en fusionsplan ska ges in till Bolagsverket för registrering inom en månad från det att den upprättats, se förslaget till 12 kap. 6 § föreningslagen. Uppgift om registrering ska enligt 15 kap. 2 § föreningslagen kungöras. Motsvarande bestämmelser för aktiebolag finns i 23 kap. 14 § och 27 kap. 3 § aktiebolagslagen. Planen bör anses offentliggjord i och med att den kungörs.

Av *andra stycket* följer att en sådan nödvändig åtgärd är att lämna information om namnen på och antalet arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna samt namnen på övriga dotterföretag och filialer inom EES. Informationen ska lämnas till arbetstagarnas representanter i de deltagande företagen och de berörda dotterföretagen och filialerna. En representant för arbetstagare i Sverige kan i många fall vara en facklig företrädare. I flera EES-stater finns inte fackliga representanter som företrädare för arbetstagarna. I de stater där det vid företag finns företagsråd bör dessa kunna anses som företrädare för arbetstagarna. Vem som är representant för arbetstagarna får alltså avgöras med utgångspunkt i förhållandena i varje enskilt fall.

Av *tredje stycket* följer att om de deltagande företagen avser att utnyttja möjligheten att gå direkt på referensbestämmelserna utan föregående förhandling med förhandlingsdelegationen ska företagen, vid fullgörande av sin informationsskyldighet enligt paragrafen, även upplysa om denna avsikt. Företagens möjlighet att tillämpa referensbestämmelserna utan föregående förhandling följer av 22 § andra stycket och 30 § tredje punkten.

Bestämmelsen ska tillämpas när det övertagande företaget enligt fusionsplanen ska ha sitt säte i Sverige. Den ska då tillämpas på de deltagande företagen, deras dotterföretag och filialer oberoende av i vilka stater dessa är belägna.

6 §

Genom paragrafen, som behandlas i avsnitt 6.5.2, genomförs del av artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på inledningen i artikel 3.2 första stycket i SE-direktivet. En delvis motsvarande bestämmelse finns i 7 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Enligt *första stycket* ska en förhandlingsdelegation inrättas genom att platserna i den fördelas och ledamöter utses. Platserna ska fördelas mellan arbetstagarerna i olika EES-stater enligt 7–9 §§ och ledamöterna ska sedan utses enligt nationella system. Ledamöterna ska väljas eller utses inom tio veckor från det de deltagande företagen fullgjort sina skyldigheter att vidta nödvändiga åtgärder för att en förhandlingsdelegation ska kunna inrättas. Vad som gäller om inte arbetstagarerna väljer eller utser ledamöter inom tidsfristen framgår av 21 §.

I *andra stycket* finns en erinran om att förhandlingsdelegationen har uppgifter även när referensbestämmelserna tillämpas. Bestämmelsen saknar motsvarighet i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Vid tillämpning av referensbestämmelserna enligt den lagen handhas dessa uppgifter av ett arbetstagarråd. Eftersom något arbetstagarråd inte ska inrättas enligt direktivet om gränsöverskridande fusioner har de uppgifter som regleras i 33–37 §§ till stor del lagts på förhandlingsdelegationen.

Fördelning av platser mellan arbetstagare i de olika EES-staterna

7 §

Genom paragrafen genomförs del av artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på SE-direktivets artikel 3.2 första stycket a i. Den motsvaras av 8 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.6.1.

Antalet platser i förhandlingsdelegationen och hur dessa ska fördelas mellan arbetstagarerna i olika stater bestäms enligt regleringen i denna paragraf. Beteckningen ordinarie platser används enbart för att skilja dessa platser från de extraplatser som kan komma att fördelas enligt 8 §.

Arbetstagarerna i de EES-stater där de deltagande företagen och deras berörda dotterföretag och berörda filialer har anställda, ska tilldelas en plats i förhandlingsdelegationen för varje tiondel eller del av tiondel som

de anställda i den staten utgör av den totala arbetsstyrkan inom EES. Om tio procent av arbetsstyrkan finns i en stat ska alltså arbetstagarna i den staten tilldelas en plats i förhandlingsdelegationen. Arbetstagarna i en stat som har elva procent har rätt till två platser i förhandlingsdelegationen. Arbetstagarna i en stat som har 21 procent av arbetsstyrkan har rätt till tre platser i förhandlingsdelegationen och så vidare. Detta leder till att det i förhandlingsdelegationen alltid finns minst tio platser.

Utgångspunkten är att fördelningen av platserna i förhandlingsdelegationen ska göras på grundval av antalet arbetstagare vid den tidpunkt som redovisats i den inledande informationen till arbetstagarna i enlighet med föreskrifter i 5 §. Om någon större förändring skett i personalstyrkan efter att informationen lämnades men innan förhandlingsdelegationen inrättas kan arbetstagarna dock överväga om inte en sådan förändring ska beaktas på samma sätt som en senare förändring i personalstyrkan ska beaktas enligt 9 §. Varje arbetstagare ska ingå i beräkningsunderlaget oavsett anställningens form och omfattning.

8 §

Genom paragrafen genomförs del av artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomföres bygger på artikel 3.2 första stycket a ii och andra stycket i SE-direktivet. Den har sin motsvarighet i 9 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.6.2.

Extraplatser ska tilldelas arbetstagarna i de olika staterna i den omfattning som behövs för att säkerställa att arbetstagarna i varje företag som genom fusionen ska upphöra som separat juridisk person får en plats i förhandlingsdelegationen. Om fusion sker i form av kombination (två eller flera företag förenas genom att bilda ett nytt företag) är alltså utgångspunkten att arbetstagarna i vart och ett av de deltagande företagen ska tillförsäkras en plats i förhandlingsdelegationen. Om fusion sker i form av absorption (ett eller flera företag går upp i ett annat) tillförsäkras inte arbetstagarna i det övertagande företaget någon extraplats genom bestämmelsen. I sådana fall är det enbart arbetstagarna i de överlåtande företagen som tillförsäkras en extraplats.

Extraplatser ska enbart tilldelas om arbetstagarna i alla de företag som ska upphöra vid en fusion inte blir direkt representerade genom en ledamot på en ordinarie plats. Fördelningen av eventuella extraplatser kan förmodligen därför i många fall ske först efter att arbetstagarna i de olika EES-staterna, med utgångspunkt i varje lands nationella regler, utsett sina ledamöter till de ordinarie platserna i förhandlingsdelegationen. Förslaget till hur arbetstagare i Sverige ska bli representerade är konstruerat så, att platser i förhandlingsdelegationen ska fördelas mellan arbetstagare i olika företag och filialer i Sverige innan ledamöter utses. Det bör därför vara möjligt att bedöma behovet av eventuella extraplatser för arbetstagare i Sverige så snart platserna fördelats mellan arbetstagare i olika företag och filialer i Sverige. Det är dock möjligt att andra stater utformar sina nationella valsystem så att ledamöter väljs utan att platserna först fördelas mellan arbetstagare i företag och filialer i den aktuella staten. Någon stat kan till exempel i sitt nationella system inrätta

ett särskilt valorgan för att utse ledamöter för arbetstagarna till de ordinarie platser som tilldelats arbetstagarna i den aktuella staten. Det särskilda valorganet kan ges i uppgift att välja ledamöter för arbetstagarna i de olika företagen och filialerna utan att platserna först har fördelats mellan arbetstagare i de olika enheterna. Direktivets utgångspunkt, att arbetstagarna i de deltagande företagen i första hand ska företrädas genom direkt representation, kan tillgodoses genom att valorganet beaktar detta i samband med att val av ledamöter sker.

Enligt *andra stycket* får de extraplatsen som eventuellt ska tilldelas arbetstagarna i de olika EES-staterna, inte överstiga 20 procent av det sammanlagda antalet ordinarie platser i förhandlingsdelegationen. I de fall när det i och för sig skulle finnas behov av ytterligare extraplatsen, måste en begränsning i tilldelningen ske. Denna begränsning ska ske genom att tillgängliga platser tilldelas arbetstagare i de olika staterna med utgångspunkt i antalet arbetstagare i de företag som ska upphöra i och med fusionen. De företag, vilkas arbetstagare i och för sig är i behov av en extraplats, rangordnas i storleksordning med utgångspunkt i antalet arbetstagare. Den första extraplatsen tilldelas arbetstagarna i den stat där det största av dessa företag finns. Den andra extraplatsen tilldelas arbetstagarna i den stat där det näst största företaget finns och så vidare till dess att alla disponibla extraplatsen är fördelade. Om två extraplatsen ska fördelas och de två största företagen finns i en och samma stat, tillfaller båda extraplatserna arbetstagarna i den staten.

Enligt *tredje stycket* får fördelningen av extraplatsen inte medföra att någon arbetstagare blir representerad av mer än en ledamot. Om något lands nationella valmetod är konstruerad så att någon av ledamöterna på en ordinarie plats anses representera alla arbetstagare från den staten, kan arbetstagare från det landet inte tilldelas någon extraplats med stöd av denna paragraf. Om något lands nationella valmetod är konstruerad så att en ordinarie ledamot representerar arbetstagare från flera företag, ska även detta beaktas vid bedömningen av om det i och för sig finns förutsättningar för att göra anspråk på en extraplats enligt denna paragraf.

9 §

Bestämmelsen saknar motsvarighet i såväl direktivet om gränsöverskridande fusioner som i SE-direktivet. En motsvarande bestämmelse finns dock i 10 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.6.6.

När antalet arbetstagare förändrats så mycket att en ny fördelning av platser mellan arbetstagare i de olika EES-staterna leder till en annan fördelning än den tidigare gjorda ska den geografiska fördelningen av platserna i förhandlingsdelegationen göras om. I sådana fall ska en ny fördelning göras enligt 7 § och i förekommande fall även enligt 8 §.

10 §

Genom 10–18 §§ genomförs del av artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på artikel 3.2 b i SE-direktivet. Bestämmelserna 10–14 §§ behandlas i avsnitt 6.6.3.

Enligt paragrafens *första stycke* ska de ordinarie platser i förhandlingsdelegationen som tilldelats arbetstagare i Sverige i första hand fördelas mellan arbetstagare i de deltagande företagen. Arbetstagarna i de deltagande företagen tilldelas enbart en plats per företag. Om platserna inte räcker till arbetstagarna i alla deltagande företag rangordnas de i storleksordning efter antalet arbetstagare per företag.

Om det finns platser kvar att fördela sedan arbetstagarna tilldelats en plats per deltagande företag, tilldelas arbetstagarna i de berörda dotterföretagen och berörda filialerna en plats per företag eller filial enligt *andra stycket*. Om inte platserna räcker till arbetstagarna i alla dessa enheter rangordnas de i storleksordning efter antalet arbetstagare.

Om det finns platser kvar att fördela efter att fördelning skett enligt första och andra styckena, ska fördelningen fortsätta enligt *tredje stycket*. Deltagande företag, berörda dotterföretag och berörda filialer i Sverige rangordnas i storleksordning efter antalet anställda i respektive enhet. De återstående platserna tilldelas sedan arbetstagarna i dessa med en plats per enhet i storleksordning efter antalet arbetstagare. Fördelning enligt detta mönster ska fortgå till dess att alla tillgängliga platser är fördelade.

Det är arbetstagarna som kollektiv i respektive företag och filial som tilldelas platserna.

Av 11 § framgår att bestämmelsen är dispositiv i förhållande till de arbetstagarorganisationer som enligt 15 eller 16 § ska utse ledamöter för arbetstagarna i enheterna i Sverige.

11 §

Paragrafen har sin motsvarighet i 12 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Enligt paragrafen ges de arbetstagarorganisationer som enligt 15 eller 16 § ska utse ledamöter för arbetstagarna i enheterna i Sverige, möjlighet att överenskomma om en annan fördelning av platser än den som gäller enligt 10 §. Om organisationerna enas om en annan fördelning, ska de så långt detta är möjligt fördela platserna så att arbetstagarna i varje deltagande företag blir direkt representerade av minst en ledamot.

12 §

Paragrafen har sin motsvarighet i 13 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

De extraplatsen i förhandlingsdelegationen som tilldelats arbetstagare i svenska deltagande företag ska tilldelas arbetstagarna i de företag som

13 §

Paragrafen har sin motsvarighet i 14 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Den behandlas i avsnitt 6.6.6.

I de fall den geografiska fördelningen av platserna i förhandlingsdelegationen görs om, ska även fördelningen mellan arbetstagarna i de svenska företagen och filialerna göras om. Sedan sammansättningen förändrats ska på nytt fastställas vilka arbetstagare ledamöter från Sverige företräder i enlighet med regleringen i 18 § dock inte i fall som avses i 19 §.

14 §

Paragrafen har sin motsvarighet i 15 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Den behandlas i avsnitt 6.6.6.

I paragrafen regleras att omfördelning av en plats i förhandlingsdelegationen ska ske om en svensk enhet, vars arbetstagare tilldelats platsen, upphör att vara deltagande eller berörd under fusionsprocessen även om den geografiska fördelningen mellan arbetstagare i olika EES-stater inte ska göras om. Sedan platserna omfördelats mellan arbetstagare i företag och filialer i Sverige ska samtliga svenska ledamöters representativitet fastställas på nytt i enlighet med regleringen i 18 § dock inte i fall som avses i 19 §.

Hur ledamöter från Sverige utses

15 §

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.6.4. Den har sin motsvarighet i 16 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, som i sin tur utformats med styrelserepresentationslagen och 16 § lagen om europeiska företagsråd som förebild.

I paragrafen anges hur förhandlingsdelegationens ledamöter från Sverige ska utses. Om det vid något eller några av företagen eller filialerna i Sverige finns kollektivavtal, utser de kollektivavtalsbundna arbetstagarorganisationerna ledamöter för arbetstagarna i samtliga företag och filialer i Sverige. Om det finns endast en kollektivavtalsbunden arbetstagarorganisation utser den organisationen den eller de svenska ledamöterna. Om det finns flera kollektivavtalsbundna arbetstagarorganisationer ska de som huvudregel komma överens om hur ledamöterna ska utses.

Om organisationerna inte kan enas om hur ledamöterna ska utses, ska rätten att utse ledamöter fördelas mellan organisationerna i enlighet med regleringen i *andra stycket*. Om en ledamot ska utses är det den arbetstagarorganisation som företräder flest arbetstagare som utser ledamoten. Om flera ledamöter ska utses är 8 § andra och tredje styckena styrelserepresentationslagen tillämpliga. Detta innebär att om inte den största

organisationen ska utse samtliga ledamöter ska de två största organisationerna utse ledamöterna. Om det således ska utses fyra ledamöter, så utser organisationerna två vardera och om det ska utses fem ledamöter, så utser den största organisationen tre ledamöter och den andra två och så vidare. Vid beräkning av hur många arbetstagare som tillhör de olika organisationerna ska arbetstagarna i alla de svenska företagen och filialerna räknas.

Bestämmelsen i *tredje stycket* motsvarar 8 § sista stycket styrelse-representationslagen. Där framgår att lokala arbetstagarorganisationer som tillhör samma huvudorganisation ska anses som en organisation. Med huvudorganisation avses i paragrafen till exempel LO och PTK. Vid beräkning av de olika organisationernas andel av det totala antalet kollektivavtalsbundna arbetstagare i företagsgruppen ska alltså en sammanläggning göras av LO- respektive PTK-anslutna arbetstagare. Den fördelning som ska göras mellan förbund inom en och samma huvudorganisation är oreglerad i lagen. Fördelningen mellan förbunden är oreglerad även i styrelse-representationslagen (se prop. 1987/88:10 s. 195).

En arbetstagarorganisation som inte är uppbyggd med lokala och centrala organ beaktas på samma sätt som lokala arbetstagarorganisationer. Medlemmarna i sådana organisationer får dock räknas som en egen grupp om inte organisationen tillhör till exempel LO eller PTK. Vem som är valbar till förhandlingsdelegationen regleras inte i lagen. Den organisation som ska välja en ledamot får alltså välja en person som inte är anställd i det företag vars arbetstagare tilldelats platsen om organisationen så önskar.

16 §

Paragrafen har sin motsvarighet i 17 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Den behandlas i avsnitt 6.6.4.

Om inget kollektivavtal finns i något av företagen eller någon av filialerna i Sverige ska arbetstagarorganisation som har medlemmar bland arbetstagarna i Sverige utse ledamöter från Sverige. Om det finns flera sådana organisationer ska de som huvudregel komma överens om hur ledamöterna ska utses. Om de inte kan enas, utses samtliga ledamöter av den organisation som företräder flest arbetstagare i företag och filialer i Sverige.

17 §

Motsvarande bestämmelse finns i 18 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.6.4.

Om varken kollektivavtal eller organiserade arbetstagare finns i något av företagen eller någon av filialerna i Sverige, ska arbetstagarna välja ledamöter. Bestämmelsen har tillkommit för att garantera att det är möjligt att bilda en förhandlingsdelegation även i fall det inte skulle finnas kollektivavtal eller någon fackligt organiserad arbetstagare i verksamheterna i Sverige.

18 §

En motsvarande bestämmelse finns i 19 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.6.5.

Som ett sista led i förfarandet att utse ledamöter till förhandlingsdelegationen eller att justera sammansättningen av denna måste, när förhandlingsdelegationen ska fullgöra andra uppgifter än de som följer av 33–37 §§, fastställas hur många arbetstagare var och en av ledamöterna företräder. Enligt 19 § ska paragrafen inte tillämpas när förhandlingsdelegationen enbart ska fatta beslut som omfattas av 28 §.

Vilka arbetstagare ledamöterna företräder kan fastställas först sedan samtliga ledamöter utsetts för de svenska arbetstagararna. Ledamöter till såväl ordinarie som extraplats ska alltså utses innan representativiteten för ledamöterna fastställs. När det ska fastställas vilka arbetstagare ledamöterna företräder måste det också vara klart vilka företags och filialers arbetstagare som kommer att representeras direkt och vilka som ska representeras indirekt av en ledamot som även företräder arbetstagare i andra företag eller filialer. Med direkt representation avses i detta sammanhang att arbetstagararna i företaget eller filialen vid fördelning av platser tilldelats minst en plats och att en eller flera ledamöter utsetts för dessa arbetstagare. Eftersom alla arbetstagare, även sådana som arbetar i företag eller filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats, måste bli representerade, ska de arbetstagare som inte blir direkt representerade representeras indirekt genom någon av de ledamöter som utsetts för andra arbetstagare i Sverige. Ingen arbetstagare får dock representeras av mer än en ledamot.

En ledamot som utsetts till en ordinarie plats företräder, enligt *första stycket*, arbetstagararna i det företag eller den filial vars arbetstagare tilldelats platsen.

Om flera ledamöter utses för arbetstagararna i ett företag eller en filial företräder de, enligt *andra stycket*, om möjligt lika många arbetstagare var. Varje arbetstagare måste företräddas av någon ledamot och ingen arbetstagare får företräddas av mer än en ledamot.

Enligt *tredje stycket* ska om det finns svenska företag eller filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats i förhandlingsdelegationen, arbetstagararna i dessa enheter företräddas av ledamöter som företräder arbetstagare i andra företag eller filialer i Sverige. Denna indirekta representation ska enbart fördelas mellan de ledamöter som utsetts till en ordinarie plats. Antalet arbetstagare ska fördelas så jämnt som möjligt mellan dessa ledamöter. Alla arbetstagare måste bli representerade och ingen arbetstagare får bli representerad av mer än en ledamot.

Av paragrafens *sista stycke* framgår att en ledamot som utsetts till en extraplats enbart företräder arbetstagararna i det företag som tilldelats platsen. Mer än en extraledamot kan inte tilldelas arbetstagararna i något företag. Vilka arbetstagare ledamöterna på extraplatserna företräder ska alltså fastställas separat. Eftersom extraplatsen enbart får tilldelas om inte arbetstagararna i de företag som föreslås upphöra vid en fusion blir representerade på annat sätt, kan inte representativiteten för de olika

ledamöterna fastställas förrän samtliga såväl ordinarie som extraplatser har fördelats mellan arbetstagarerna i de olika företagen och filialerna. Prop. 2007/08:20

19 §

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.6.5.

Av paragrafen följer att reglerna i 18 § om vilka arbetstagare ledamöterna från Sverige företräder inte ska tillämpas när förhandlingsdelegationen enbart ska fatta sådana beslut som omfattas av 28 §. Vilka arbetstagare som ledamöter från Sverige företräder ska alltså inte fastställas exempelvis när en förhandlingsdelegation inrättas på nytt enligt 38 § för att välja eller utse nya arbetstagarledamöter till en styrelse.

Förhandlingar m.m.

Förhandlingsperiod

20 §

Genom paragrafen, som behandlas i avsnitt 6.7.1, genomförs artikel 16.3 c i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den bestämmelse som genomförs bygger på artikel 5 i SE-direktivet.

Parter i förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget är de deltagande företagen och förhandlingsdelegationen.

Förhandlingarna ska inledas så snart förhandlingsdelegationen har inrättats. Förhandlingsperioden är enligt *första stycket* sex månader och tiden börjar löpa så snart förhandlingsdelegationen är inrättad eller med andra ord konstituerad.

Vid vilken tidpunkt förhandlingsdelegationen är inrättad kan till exempel framgå av ett protokoll eller någon liknande handling som upprättats vid ett konstituerande möte. Parterna kan enligt *andra stycket* enas om att förlänga förhandlingsperioden till högst ett år.

Förhandlingsdelegationen ska enligt 6 § inrättas inom tio veckor från det att de deltagande företagen vidtagit nödvändiga åtgärder. Vad som gäller om arbetstagarerna inte utser ledamöter inom den tiden framgår av 21 §.

21 §

Paragrafen bygger på ingressen punkt 13 sista meningen till direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den behandlas i avsnitt 6.5.2.

Om tidsfristen i 6 § överskrids på grund av omständigheter som arbetstagarerna ansvarar för ska förhandlingsperioden börja löpa när tidsfristen för att bilda en förhandlingsdelegation löpt ut, det vill säga tio veckor efter det att företagen fullgjort sina skyldigheter enligt 5 §. För att tidsfristen ska börja löpa innan några förhandlingar påbörjats måste dock bristen på ledamöter var orsakad av omständigheter som arbetstagarerna ansvarar för.

Om ledamöter utses senare ska förhandlingar inledas så snart en förhandlingsdelegation har inrättats. Eftersom förhandlingsperioden i sådant fall började löpa när tidsfristen för att välja eller utse ledamöter överskreds, blir tidsperioden för förhandlingar kortare än vad den blir om ledamöterna utses inom den tidsfrist som gäller enligt 6 §.

En motsvarande bestämmelse finns i 20 a § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Avstående från eller avbrytande av förhandlingar

22 §

Paragrafen bygger på artikel 16.4 a och b i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den behandlas i avsnitt 6.7.2.

Om förhandlingsdelegationen fattar ett beslut enligt *första stycket* om att avstå från att inleda eller att avbryta förhandlingar ska lagen, enligt 2 § tredje stycket, därefter inte gälla i det övertagande företaget. Om förhandlingsdelegationen önskar fatta ett sådant beslut ska det ske innan förhandlingsperioden enligt 20 § har löpt ut. För ett sådant beslut gäller det särskilda majoritetskravet enligt 27 §. Styrelserepresentationslagen kommer i stället att vara tillämplig på det övertagande företaget.

Enligt *andra stycket* får de deltagande företagen besluta att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget. Om de fattar ett sådant beslut har arbetstagarna enligt 30 § tredje punkten rätt till medverkan enligt 32–40 §§. En förhandlingsdelegation ska i så fall inrättas för att fullgöra uppgifter enligt 33–37 §§.

Information

23 §

Paragrafen genomför del av artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på artikel 3.3 andra stycket i SE-direktivet. Den behandlas i avsnitt 6.7.3. En motsvarande bestämmelse finns i 22 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

De deltagande företagen ska informera förhandlingsdelegationen om förekomsten och omfattningen av medverkan i de deltagande företagen, om planerna för fusionen och om hur processen med att genomföra den fortskrider.

Uppgifter om fusionsplan, förekomsten av och former för medverkan och hur många ledamöter som till exempel kan väljas eller föreslås är nödvändiga för att förhandlingsdelegationen ska kunna förhandla om och ingå ett avtal om medverkan särskilt med beaktande av omröstningsreglerna. I skyldigheten att informera om hur fusionen fortskrider ligger bland annat en skyldighet att informera om förändringar inom företagsgruppen som kan påverka sammansättningen av förhandlingsdelegationen.

Informationsskyldigheten gäller oavsett om förhandlingar ska genomföras eller inte.

24 §

Paragrafen genomför del av artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på artikel 3.5 i SE-direktivet. Den behandlas i avsnitt 6.7.4.

Genom denna paragraf ges förhandlingsdelegationen möjlighet att i förhandlingsarbetet få hjälp från utomstående experter till exempel från de europeiska fackliga organisationerna. Experterna får på förhandlingsdelegationens begäran närvara vid förhandlingarna. Denna rätt inskränks dock till situationer när detta är lämpligt för att främja enhetlighet och konsekvens på europeisk nivå. Angående kostnader och tystnadsplikt för dessa experter hänvisas till 41 och 44 §§.

En motsvarighet till bestämmelsen finns i 23 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

*Omröstningsregler***25 §**

Paragrafen genomför del av artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på artikel 3.4 i SE-direktivet. Omröstningsreglerna i 25–28 §§ behandlas i avsnitt 6.8.

Som huvudregel gäller vid omröstningar i förhandlingsdelegationen att mer än hälften av delegationens ledamöter måste rösta för ett förslag för att detta ska bifallas. Dessa ledamöter måste även företräda mer än hälften av arbetstagarerna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna för att ett beslut ska kunna fattas. Det är alltså fråga om hälften av delegationens utsedda ledamöter, inte hälften av de närvarande. Majoritetskravet enligt denna bestämmelse innebär således att mer än hälften av förhandlingsdelegationens ledamöter måste delta vid omröstningar för att delegationen över huvud taget ska vara beslutför.

26 §

Paragrafen genomför del av artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på artikel 3.4 första stycket första strecksatsen i SE-direktivet. En motsvarande bestämmelse finns i 25 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Om ett avtalsförslag skulle leda till att andelen ledamöter för medverkan i det övertagande företaget blir mindre än vad som tidigare gällt för arbetstagarerna i det av de deltagande företagen med högst andel medverkan krävs kvalificerad majoritet för bifall till förslaget. Kvalificerad majoritet är här, att minst två tredjedelar av de ledamöter som företräder minst två tredjedelar av arbetstagarerna i minst två EES-stater röstar för förslaget. Kvalificerad majoritet krävs dock enbart om medverkan omfattar minst 25 procent av det totala antalet arbetstagar i de deltagande företagen. Vilken form av medverkan (se definitionen i 4 §) som förekommer saknar betydelse för denna omröstningsregel.

Det är en kvantitativ jämförelse av andelen arbetstagarledamöter som får väljas eller utnämnas alternativt föreslås eller avvisas som ska göras. Det kvalitativa innehållet i medverkan ska alltså inte beaktas vid tillämpning av omröstningsregeln.

I vissa rättsordningar kan arbetstagarerna ha rätt att utse observatörer till något av företagets organ. Dessa observatörer saknar rösträtt i företagets organ och har enbart rätt att närvara för att inhämta information för arbetstagarernas räkning. Dessa personer ska inte beaktas när det gäller att avgöra om det förekommer medverkan i ett företag eller att bedöma graden av medverkan.

När man undersöker om arbetstagarerna i ett deltagande företag har rätt till medverkan och vilken grad av medverkan de i så fall har rätt till, ska dels avtalad medverkan beaktas, dels den medverkan arbetstagarerna i fråga enligt lag har rätt till oavsett av om denna rent faktiskt utövas eller inte.

27 §

Paragrafen bygger på artikel 16.4 b i direktivet om gränsöverskridande fusioner.

Av paragrafen följer att samma kvalificerade majoritet som krävs enligt 26 §, krävs för att förhandlingsdelegationen ska få besluta att avstå från att inleda eller att avbryta förhandlingar enligt 22 § första stycket.

En liknande bestämmelse finns i 26 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag med krav på samma majoritet för bifall till ett beslut av förhandlingsdelegationen att avstå från förhandlingar vid bildande av europabolag.

28 §

Paragrafen har inte någon direkt motsvarighet i direktivet om gränsöverskridande fusioner eller i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

När förhandlingsdelegationen beslutar i de frågor som avses i paragrafen har den övertagit den roll representationsorganet har enligt referensbestämmelserna i SE-direktivet och arbetstagarrådet har enligt 57–61 §§ lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. I likhet med vad som gäller för representationsorganet enligt SE-direktivet slår bestämmelsen fast att förhandlingsdelegationen själv ska besluta om den ordning som ska gälla när den fattar beslut i de frågor som anges i paragrafen.

Avtal om medverkan

29 §

Genom paragrafen genomförs del av artikel 16.3 a och artikel 16.3 b i direktivet om gränsöverskridande fusioner. De bestämmelser som genomförs bygger på artikel 3.3 och artikel 4.2 i SE-direktivet. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.9. Den motsvarar delar av 28 och 30 §§ lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

I *första stycket* anges att ett avtal om medverkan ska vara skriftligt.

I *andra stycket* anges vilka frågor som ska behandlas i ett avtal om medverkan. Ordet behandla har valts för att markera parternas avtalsfrihet. Parterna måste inte i avtalet fastställa de uppräknade punkterna, men de måste aktivt ta ställning till de uppräknade frågorna. Parterna har således avtalsfrihet. Därutöver måste enligt omröstningsreglerna majoritetskraven för förhandlingsdelegationen vara uppfyllda för att denna ska kunna ingå avtal. Bestämmelserna i 32–40 §§ ska inte vara tillämpliga såvida parterna inte särskilt avtalar om att så ska vara fallet.

Avtalets löptid och i vilka fall det ska omförhandlas ska bestämmas, enligt punkt 5. Parterna ska också behandla frågan om i vilka fall avtalet bör omförhandlas, till exempel hur strukturella förändringar inom det övertagande företaget ska beaktas. Parterna ska också enligt samma punkt bestämma vilket omförhandlingsförfarande som ska gälla och vad som ska gälla om nya förhandlingar, efter avtalstidens utgång eller på grund av väsentliga förändringar, inte leder till ett nytt avtal. De kan till exempel bestämma att det tidigare avtalet ska fortsätta att gälla eller att det ska gälla med vissa i förväg bestämda justeringar. Att avtalet även ska hantera vad som ska ske om parterna efter omförhandlingar inte lyckas ingå något nytt avtal har ingen motsvarighet i direktivet. Bestämelsen syftar till att undvika tveksamheter om vad som ska gälla i en sådan situation.

Om det senare ifrågasätts huruvida ett avtal kommit till under formellt riktiga omständigheter, kan ledning hämtas bland annat i en sådan omständighet som att det undertecknats av såväl varje deltagande företag som var och en av ledamöterna i förhandlingsdelegationen eller i vart fall av de ledamöter i delegationen som tillstyrkt avtalsinnehållet. Till avtalet kan i så fall även fogas en förteckning över det totala antalet ledamöter och över det antal arbetstagare, som var och en av ledamöterna representerar. Detta kan förmodas vara viktiga omständigheter för att man i efterhand ska kunna konstatera huruvida majoritetskraven för beslut enligt lagen uppfyllts.

Vad som gäller om avtal inte träffas

När reglerna ska tillämpas

30 §

Genom paragrafen genomförs del av artikel 16.3 e i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på artikel 7.1 och artikel 7.2 i SE-direktivet. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.10.1.

Referensbestämmelserna i 32–40 §§ ska enligt *första punkten* tillämpas om parterna är överens om det.

Om förhandlingsdelegationen inte beslutat att avstå från eller avbryta förhandlingar om ett avtal om medverkan i enlighet med 22 § första stycket, kan förhandlingar om ett avtal pågå som längst under den period som anges i 20 §. Om förhandlingsperioden löpt ut utan att parterna träffat ett avtal som uppfyller lagens krav och de deltagande företagen registrerar fusionen, ska enligt *andra punkten* referensbestämmelserna bli

tillämpliga i de fall minst en tredjedel av arbetstagarna i de deltagande företagen hade rätt till medverkan.

Referensbestämmelserna ska alltså tillämpas om ett avtal ingåtts mellan parterna, men detta avtal inte uppfyller de formella krav som enligt lagen gäller för ett avtal om medverkan i det övertagande företaget. Avtalet kan till exempel vara ingånget i strid mot omröstningsreglerna i 25–26 §§ eller reglerna i 29 §.

Om en mindre andel än en tredjedel av arbetstagarna i de deltagande företagen omfattas av medverkan disponerar förhandlingsdelegationen över huruvida medverkan ska införas i det övertagande företaget. Beräkningen av andelen ska göras genom att det fastställs hur många av arbetstagarna i de deltagande företagen som omfattas av regler för medverkan reglerad i avtal eller lag. Direktivet ger inte något klart besked om vid vilken tidpunkt förhandlingsdelegationen senast måste fatta ett beslut om att referensbestämmelserna ska reglera arbetstagarnas rätt till medverkan i det övertagande företaget om den önskar fatta ett sådant beslut. Frågan om arbetstagarna ska ha rätt till medverkan måste dock vara avgjord innan fusionen registreras, jämför kommentaren till 2 §. Om förhandlingsdelegationen i ett sådant fall avstår från att fatta beslut om att referensbestämmelserna ska tillämpas ska lagen därefter, enligt 2 § tredje stycket, inte gälla i det övertagande företaget.

Referensbestämmelserna ska enligt *tredje punkten* också bli tillämpliga om de deltagande företagen beslutat avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan.

31 §

Genom paragrafen genomföres del av artikel 16.3 e i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomföres bygger på artikel 7.2 andra stycket i SE-direktivet. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.10.1. Den har en motsvarighet i 35 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Enligt *första stycket* får förhandlingsdelegationen besluta vilken form för medverkan som ska införas i det övertagande företaget i de fall som referensbestämmelserna för medverkan ska tillämpas och det inom de deltagande företagen finns mer än en form för medverkan. Om förhandlingsdelegationen fattar ett sådant beslut, ska den informera de deltagande företagen om beslutet. Andra meningen i stycket har tillförts efter påpekande från *Lagrådet*.

Om inte förhandlingsdelegationen fattar något beslut om vilken form för medverkan som ska tillämpas får enligt *andra stycket* de deltagande företagen i stället bestämma vilken form för medverkan som ska införas. Om de deltagande företagen fattar ett sådant beslut, ska de i förekommande fall informera förhandlingsdelegationen om beslutet. Andra meningen i stycket har tillförts efter påpekande från *Lagrådet*. Med att företagen i förekommande fall ska informera förhandlingsdelegationen avses att information ska lämnas om det finns en förhandlingsdelegation att lämna information till.

Det finns två olika former för medverkan enligt lagen, se 4 §. Den ena formen ger arbetstagarna rätt att välja eller på annat sätt utse ledamöter

till något organ i företaget. Den andra formen för medverkan ger arbetstagarna rätt att föreslå kandidater eller framföra invändningar mot befintliga kandidater inför val av ledamöter som sedan sker i annan ordning. Den senare formen tillämpas för närvarande, i vart fall i Nederländerna. Rätt till sådan medverkan finns dock inte i alla nederländska företag. Rätt till medverkan finns inte i alla EES-stater. I de stater där medverkan förekommer innebär detta i de flesta fall en rätt att välja eller utse ledamöter.

Rätten till medverkan

32 §

Genom paragrafens första stycke genomförs del av artikel 16.3 h i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på bilagan del 3 b första stycket i SE-direktivet. En motsvarande bestämmelse finns i 56 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag. Andra stycket bygger på artikel 16.4 c i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.10.2.

Enligt *första stycket* har arbetstagarna i det övertagande företaget rätt till samma andel arbetstagarrepresentanter i styrelsen för det övertagande företaget, som arbetstagarna hade i det av de deltagande företagen som hade den högsta andelen medverkan, när rätten utövas genom att välja eller utse ledamöter. När medverkan i stället ska utövas genom att ledamöter föreslås eller avvisas, har arbetstagarna i motsvarande fall rätt att föreslå eller avvisa samma andel kandidater till val av ledamöter i styrelsen. Vid bedömningen av vad som är samma andel är det i båda fallen en rent matematisk beräkning av andelen ledamöter som ska överföras till det övertagande företaget. Se dock den begränsning som stadgas i andra stycket. När det förekommer olika former för medverkan i de deltagande företagen ska formen av medverkan beslutas i enlighet med 31 §.

I *andra stycket* finns en begränsningsregel. Den gäller när referensbestämmelserna ska tillämpas för att parterna är överens om det eller för att förhandlingsperioden har löpt ut utan att parterna har ingått något avtal som uppfyller lagens krav. Den gäller däremot inte när de deltagande företagen har beslutat att referensbestämmelserna för medverkan ska gälla i det övertagande företaget utan föregående förhandlingar med arbetstagarna. I de fall begränsningsregeln är tillämplig innebär den att andelen arbetstagarledamöter i styrelsen ska vara en tredjedel även om första stycket leder till att arbetstagarna får en större andel ledamöter.

Begränsningsregeln kan bli aktuell att tillämpa i vissa fall när deltagande företag finns i stater där medverkan tillämpas i ett dualistiskt system. I vissa företag i Tyskland har arbetstagarna rätt att utse hälften av ledamöterna, i Polen har de i vissa fall rätt att utse 40 procent av ledamöterna och i vissa nederländska företag har de rätt att föreslå kandidater till samtliga platser i det aktuella bolagsorganet.

Genom paragrafen genomförs del av artikel 16.3 h i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på bilagan del 3 b tredje stycket i SE-direktivet. Paragrafen behandlas i avsnitt 6.10.3. En liknande regel finns i 57 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

I *första stycket* anges att om arbetstagarledamöter ska utses till det övertagande företags styrelse, ska förhandlingsdelegationen fördela tillgängliga arbetstagarplatser mellan arbetstagarna i de olika EES-staterna. Fördelningen ska ske proportionellt i förhållande till hur många arbetstagare det övertagande företaget, dess dotterföretag och filialer sysselsätter i de olika EES-staterna.

Om en proportionell fördelning skulle leda till att arbetstagarna i någon eller några av EES-staterna inte får minst en plats, ska en plats undantas enligt *andra stycket*. En proportionell fördelning ska då i stället göras av alla tillgängliga platser utom en. Den undantagna platsen ska sedan tilldelas arbetstagarna i den stat där det övertagande företaget ska ha sitt säte om inte dessa arbetstagare fått någon plats genom den proportionella fördelningen. Om arbetstagarna i säteslandet redan fått en plats, ska den undantagna platsen i stället tilldelas arbetstagarna i den av staterna som har flest anställda i dotterföretag och filialer och som inte tidigare fått någon plats.

En proportionell fördelning kan ske enligt följande. Antalet anställda i var och en av de EES-stater där det övertagande företaget, dess dotterföretag och filialer har anställda beräknas för varje stat för sig, divideras med antalet anställda i alla EES-stater och multipliceras med antalet tillgängliga platser. En avrundning får sedan ske på lämpligt sätt beroende på det antal platser som är tillgängliga.

34 §

Paragrafen har inte någon motsvarighet i direktivet. Den behandlas i avsnitt 6.10.4. En motsvarande bestämmelse finns i 58 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

När det övertagande företaget ska ha sitt säte i Sverige, ska förhandlingsdelegationen utse arbetstagarledamöter till styrelsen från de stater som inte har nationella system för hur arbetstagarledamöter ska utses.

35 §

Paragrafen har inte någon motsvarighet i direktivet. Den behandlas i avsnitt 6.10.4. En motsvarande bestämmelse finns i 59 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Ledamöter till de platser i det övertagande företags organ som tilldelats arbetstagare i svenska enheter, ska utses av de arbetstagarorganisationer som utser ledamöter i övrigt enligt 15 eller 16 §. Paragrafen gäller både när det övertagande företaget har sitt säte i Sverige och när det har sitt säte i någon annan EES-stat. Fördelning mellan olika arbets-

tagarorganisationer ska ske efter samma mönster som övriga fördelningar mellan organisationerna enligt denna lag.

Organisationerna får avtala om en annan fördelning. De får även avtala om att avstå från att utse ledamöter och i stället överlåta rätten att utse ledamöter till förhandlingsdelegationen eller motsvarande organ enligt någon annan rättordning.

36 §

Paragrafen har inte någon motsvarighet i direktivet. Den behandlas i avsnitt 6.10.4. En motsvarande bestämmelse finns i 60 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och 10 § styrelserepresentationslagen.

Den som utser ledamöter ska även bestämma mandattidens längd. Mandatperioden får dock inte vara längre än fyra räkenskapsår. Den ska bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av en ordinarie stämma på vilken styrelseval förrättas. Bestämmelsen gäller när det övertagande företaget har eller ska ha sitt säte i Sverige.

37 §

Genom paragrafen, som behandlas i avsnitt 6.10.5, genomförs del av artikel 16.3 h i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på bilagan del 3 b tredje stycket i SE-direktivet. En liknande bestämmelse finns i 61 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

När rätten till medverkan består i en rätt att föreslå eller avvisa ledamöter är det förhandlingsdelegationen som ska göra detta.

38 §

Paragrafen har inte någon motsvarighet i direktivet. Den behandlas i avsnitt 6.12.

Förhandlingsdelegationen upphör, enligt 42 § andra stycket, när den fullgjort sina uppgifter. Förhandlingsdelegationen ska dock inrättas på nytt när nya ledamöter ska utses om detta inte är obehövligt. Exempel på när det kan anses obehövligt är när det är klart att inga ändringar i fördelningen av antalet arbetstagarledamöter mellan arbetstagare i olika stater behöver ske och då nationella system för utseende av ledamöter finns.

39 §

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.10.6. Genom första stycket genomförs del av artikel 16.3 h i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på del 3 b sista stycket i bilagan till SE-direktivet. Genom tredje stycket genomförs del av artikel 16.3 f i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på artikel 8.3 i SE-direktivet.

Enligt *första stycket* ska arbetstagarledamöter ha samma rättigheter och skyldigheter som de ledamöter som utsetts av aktieägarna eller föreningsmedlemmarna. Vilka regler som gäller i detta avseende regleras genom associationsrätten.

I *andra stycket* finns en särskild jävsregel för arbetstagarrepresentanter i det övertagande företags styrelse. Sådana ledamöter får inte delta i behandlingen av frågor som rör kollektivavtal eller stridsåtgärder eller andra frågor där en arbetstagarorganisation har ett väsentligt intresse som kan strida mot det övertagande företags.

Motsvarande bestämmelser finns i 62 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag samt i 11 och 14 §§ styrelserepresentationslagen. Arbetstagarrepresentanterna kan i frågor som omnämns i andra stycket många gånger inte anses ha ett sådant individuellt intresse att de är förhindrade att delta i handläggningen på grund av associationsrättsliga jävsregler. Vid styrelserepresentationslagstiftningens tillkomst gjorde dock lagstiftaren bedömningen att frågor av detta slag borde vara jävsgrundande för arbetstagarledamöter (se prop. 1972:116, 1975/76:166 och 1987/88:10).

Arbetstagarledamöter får enligt *tredje stycket* inte heller delta i beslut om verksamhetens mål och inriktning om företags verksamhet är av religiös, vetenskaplig, konstnärlig eller annan ideell natur eller har kooperativt, fackligt, politiskt eller annat opinionsbildande ändamål. Det är på samma sätt som i styrelserepresentationslagen enbart själva beslutet som undantas. Möjligheten att delta i styrelsens diskussion och framföra förslag kvarstår alltså för arbetstagarledamöterna.

En motsvarande bestämmelse finns i 14 § andra stycket styrelserepresentationslagen. Liknande bestämmelser finns bland annat i 3 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och 2 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (medbestämmandelagen).

40 §

Paragrafen har inte någon motsvarighet i direktivet. Den behandlas i avsnitt 6.10.6. En motsvarande bestämmelse finns i 63 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Av bestämmelsen framgår att en av arbetstagarledamöterna får närvara och delta i överläggningarna när ett ärende, som senare ska avgöras av styrelsen, bereds av särskilda ledamöter eller befattningshavare i företaget. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 13 § styrelserepresentationslagen (se prop. 1987/88:10 s. 200–201).

Kostnader

41 §

Genom paragrafen, som behandlas i avsnitt 6.11, genomförs del av artikel 16.3 a i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på artikel 3.7 i SE-direktivet. En motsvarighet till bestämmelsen finns i 27 och 54 §§ lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

I paragrafen anges att alla kostnader för förhandlingsdelegationens verksamhet ska bäras av de deltagande företagen eller det övertagande företaget så att förhandlingsdelegationen kan utföra sina uppgifter på lämpligt sätt. Företagen ska alltså stå såväl för kostnader som avser bildandet av förhandlingsdelegationen som utgifter för att förhandlingsdelegationen ska kunna utföra sina uppgifter. Kostnader som ska ersättas är bland annat de som avser förhandlingsdelegationens möten, sammanträffanden med ledningen, ledamöternas resor och logi, traktamenten samt tolkning och översättning.

När förhandlingsdelegationen utför sådana uppgifter som enligt SE-direktivet ligger på arbetstagarrådet är det, efter det att den gränsöverskridande fusionen registrerats, det övertagande företaget som ska stå för kostnaderna i fråga. I 54 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och i SE-direktivets referensbestämmelser, 2 h, finns en motsvarande kostnadsregel för arbetstagarrådets verksamhet.

Enligt SE-direktivet får staterna förordna att företagens kostnadsansvar, i de fall arbetstagersidan vill anlita experter, får begränsas till att enbart gälla en expert. Någon sådan begränsning infördes inte i motsvarande bestämmelser i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag (27 och 54 §§) och införs heller inte här. I normalfallet torde det dock inte finnas behov av mer än en expert. Det kan dock förekomma situationer där kostnader för flera experter är nödvändiga för att förhandlingsdelegationen ska kunna utföra sina uppgifter på lämpligt sätt, till exempel om förhandlingsdelegationen vill företrädas av olika experter i olika delfrågor. Jämför 17 § lagen om europeiska företagsråd och prop. 1995/96:163 s. 62.

Övriga bestämmelser

42 §

Paragrafen har ingen direkt motsvarighet i direktivet. Den behandlas i avsnitt 6.12. Paragrafens första stycke motsvarar 64 § första stycket lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Av bestämmelsens *första stycke* följer att arbetstagarernas förhandlingsdelegation är en juridisk person.

Av ett protokoll eller en annan handling kan framgå när förhandlingsdelegationen blivit inrättad, vilka som är ledamöter och hur många arbetstagarare dessa företräder. Att förhandlingsdelegationen inom sig utser behöriga firmatecknare kan vara viktigt, bland annat med hänsyn till de korta preskriptionsfrister som gäller.

Bestämmelsen i *andra stycket* har införts för att klargöra att förhandlingsdelegationen endast ska finnas så länge som den har uppgifter enligt lagen som den ska utföra.

Efter det att förhandlingsdelegationen fullgjort sina uppgifter vid fusionen kan det emellertid på nytt uppkomma behov av en förhandlingsdelegation. I sådant fall kan en ny delegation, enligt 38 §, inrättas.

43 §

Genom paragrafen, som behandlas i avsnitt 6.13, genomförs del av artikel 16.3 f i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på artikel 10 i SE-direktivet. En motsvarande bestämmelse finns i 65 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

De arbetstagarrepresentanter som är verksamma enligt denna lag ska vara tillförsäkrade samma skydd som nationell lagstiftning och praxis ger arbetstagarrepresentanter. Genom paragrafen görs vissa regler i lagen (1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen (förtroendemannalagen) tillämpliga för arbetstagarrepresentanter som vanligtvis utför sitt arbete i Sverige och som utför uppgifter enligt denna lag. Hänvisningen till dessa bestämmelser utesluter givetvis inte att hela lagen i och för sig kan bli tillämplig, om förutsättningarna härför är uppfyllda. Den som är utsedd av en lokal kollektivavtalsbärande arbetstagarorganisation omfattas direkt av förtroendemannalagen, när organisationen har underrättat arbetsgivaren om uppdraget (se 1 § förtroendemannalagen).

Hänvisningen till 3 § första stycket förtroendemannalagen innebär att arbetsgivaren inte får hindra en ledamot i förhandlingsdelegationen från att fullgöra sitt uppdrag. Hänvisningen till 4 § samma lag avser rätten att under och efter uppdraget behålla samma villkor som om arbetstagaren inte haft något uppdrag. Vidare omfattas reglerna om rätt till ledighet och betalning under ledigheten i 6 och 7 §§. All ledighet som avser verksamhet i en förhandlingsdelegation får anses röra den egna arbetsplatsen. Hänvisningen till 8 § avser företrädesrätt till fortsatt anställning vid uppsägning på grund av arbetsbrist och permittering.

*Tystnadsplikt***44 §**

Genom paragrafen, som behandlas i avsnitt 6.14, genomförs del av artikel 16.3 f i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den del som genomförs bygger på artikel 8.1 i SE-direktivet. En motsvarande bestämmelse finns i 66 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Första stycket gör det möjligt för det övertagande företaget eller de deltagande företagen att besluta om tystnadsplikt, om det är nödvändigt. Stycket har getts en restriktiv utformning av hänsyn till arbetstagarnas intresse av största möjliga öppenhet.

Bestämmelsen i *andra stycket* tillåter ledamöter och experter att trots tystnadsplikten föra informationen vidare till andra ledamöter och experter inom samma förhandlingsdelegation under förutsättning att uppgiftslämnaren underrättar mottagaren om tystnadsplikten. I sådana fall gäller tystnadsplikten också för mottagaren.

Enligt *tredje stycket* ska tystnadsplikten fortsätta att gälla även efter det att uppdraget som ledamot eller expert upphört.

45 §

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.15. En motsvarande bestämmelse finns i 68 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Första stycket innehåller föreskrifter om skadeståndsskyldighet för den som bryter mot lagen, mot ett avtal enligt lagen eller mot tystnadsplikt som avses i lagen. Hänvisningen till medbestämmandelagen innebär bland annat att såväl allmänt som ekonomiskt skadestånd kan bli aktuellt.

Vid tillämpning av reglerna jämföras enligt *andra stycket* övertagande företag och deltagande företag med arbetsgivare samt förhandlingsdelegation med arbetstagarorganisation.

Tredje stycket undantar tvister mellan arbetstagare eller grupper av arbetstagare från rätten till skadestånd enligt lagen. Lagens reglering till exempel om hur arbetstagarerna ska fördela platser i förhandlingsdelegationen ger alltså inte någon arbetstagare eller grupp av arbetstagare rätt till skadestånd av någon annan arbetstagare eller grupp av arbetstagare.

*Rättegång***46 §**

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.16. En motsvarande bestämmelse finns i 69 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Enligt *första stycket* ska tvister enligt lagen följa processordningen i arbetstvistlagen.

Enligt *andra stycket* jämföras bland annat avtal som avses i lagen med kollektivavtal vid tillämpning av arbetstvistlagen.

Alla tvister enligt lagen ska enligt *tredje stycket* handläggas av Arbetsdomstolen som första instans.

Enligt *fjärde stycket* ska mål om tillåtligheten av tystnadsplikt handläggas skyndsamt. Att tystnadsplikt kan åläggas följer av 44 §.

47 §

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.16. En motsvarande bestämmelse finns i 70 § lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Paragrafen hänvisar till reglerna om tvisteförhandling och rättegång i 64, 65 och 68 §§ medbestämmandelagen.

Hänvisningen till 64 § medbestämmandelagen innebär att förhandling måste äga rum mellan parterna innan talan väcks. Detta är en förutsättning för att Arbetsdomstolen ska kunna ta upp en tvist till prövning enligt 4 kap. 7 § arbetstvistlagen. Preskriptionsfristen på åtta månader börjar löpa vid den tidpunkt då förhandlingen avslutas.

10.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda Prop. 2007/08:20

1 c §

Paragrafen bygger på artikel 16 i direktivet om gränsöverskridande fusioner. Den behandlas i avsnitt 7.1.1 och 7.1.2.

Styrelserepresentationslagen och lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner kan inte gälla samtidigt i ett övertagande företag. Om lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner gäller i företaget så utesluter det att styrelserepresentationslagen tillämpas i företaget.

Styrelserepresentationslagen kan däremot gälla i ett deltagande företag samtidigt som förhandlingar pågår enligt lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner om vilken rätt till medverkan arbetstagarna ska ha i det övertagande företaget.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

10 a §

Paragrafen behandlas i avsnitt 7.1.3.

Vid en fusion upplöses det överlåtande företaget utan likvidation, se till exempel 23 kap. 1 § aktiebolagslagen.

Vid fusion genom absorption kan styrelserepresentation sedan tidigare finnas enligt styrelserepresentationslagen i det övertagande företaget. Om lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner ska gälla i det övertagande företaget ska styrelserepresentationslagen inte längre gälla i det övertagande företaget när fusionen registrerats. Mandattiden för uppdrag i styrelsen enligt lagen upphör då senast vid den tidpunkten.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

10.3 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

8 kap. 2 §

Förslaget behandlas i avsnitt 7.2.

Paragrafen har kompletterats med en erinran om att bestämmelser om arbetstagarrepresentanter även finns i lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner. För representanter enligt den nya lagen ska på samma sätt som för dem som utses enligt styrelserepresentationslagen gälla samma regler som för styrelseledamöter som utses av aktieägarna om inget annat särskilt anges. Det innebär bland annat att de har samma behörighet och ansvar och samma rätt till information som andra styrelseledamöter.

Förslaget behandlas i avsnitt 7.2.

Tillägget i *andra stycket* innebär att bland de uppgifter som ska anmälas för registrering avseende en styrelseledamot ska även anges när denne har utsetts enligt lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

10.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

6 kap. 1 §

Förslaget behandlas i avsnitt 7.2.

Femte stycket har kompletterats med en erinran om att bestämmelser om arbetstagarrepresentanter även finns i lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

6 kap. 2 §

Förslaget behandlas i avsnitt 7.2.

Av tillägget i *andra stycket* framgår att de uppgifter som enligt stycket åläggs övriga ledamöter när en ledamots uppdrag upphör i förtid inte åläggs dem om den avgående ledamoten utsetts enligt lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

Ny ledamot utses enligt 34 och 35 §§ lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

6 kap. 4 §

Förslaget behandlas i avsnitt 7.2.

Av tillägget i *trede stycket* framgår att bestämmelsen i andra stycket inte gäller för ledamöter som utses enligt lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

6 kap. 15 §

Förslaget behandlas i avsnitt 7.2.

Tillägget i *första stycket* innebär att bland de uppgifter som ska anmälas för registrering avseende en styrelseledamot ska även anges när denne har utsetts enligt lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

10.5 Förslaget till ändring i lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag

Förslaget behandlas i avsnitt 6.6.5.

Rubriken till 19 § har fått en ändrad språklig utformning i enlighet med Prop. 2007/08:20 den som föreslås till motsvarande bestämmelse i lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

I 19 § tredje stycket och i 41 § tredje stycket har skrivfel rättats.

10.6 Förslaget till ändring i lagen (2006:477) om arbetstagarinflytande i europakooperativ

Förslaget behandlas i avsnitt 6.6.5.

Rubriken till 21 § har fått en ändrad språklig utformning i enlighet med den som föreslås till motsvarande bestämmelse i lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG
om gränsöverskridande fusioner av bolag med
begränsat ansvar

Prop. 2007/08:20
Bilaga 1

Rådets förordning (EG) nr 2157/2001 om stadga för
europabolag

Prop. 2007/08:20
Bilaga 2

Rådets direktiv 2001/86/EG om komplettering av stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytande

Prop. 2007/08:20
Bilaga 3

Sammanfattning av betänkandet Arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner (SOU 2006:97)

Prop. 2007/08:20
Bilaga 4

Uppdraget

Den 26 oktober 2005 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar. Direktivet reglerar fusioner mellan bolag som hör hemma i olika medlemsstater. Det skall vara genomfört i svensk rätt senast den 15 december 2007.

Vårt uppdrag har främst varit att föreslå hur direktivets bestämmelser om information till arbetstagare i artikel 7 och om arbetstagares rätt till medverkan i artikel 16 skall genomföras i svensk rätt. Inom Justitiedepartementet och Finansdepartementet pågår ett arbete med att utarbeta förslag till hur de övriga delarna av direktivet skall genomföras i Sverige.

Lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda gäller enbart för arbetstagare som är verksamma i Sverige. Utöver genomförandet av direktivet har vi haft i uppdrag att utreda om bestämmelser om styrelserepresentation bör gälla även vid svenska företags filialer utanför Sverige.

Direktivet

Artikel 7 i direktivet innehåller bestämmelser om att styrelserna eller motsvarande organ i de företag som deltar i fusionen skall upprätta en särskild rapport. I den skall det anges vilka rättsliga och ekonomiska aspekter som har beaktats när man har bestämt villkoren för fusionen och vilka konsekvenser fusionen kan få för ägare, borgenärer och arbetstagare. Rapporten skall hållas tillgänglig för ägarna och för arbetstagarnas företrädare, eller om sådana saknas, för arbetstagarna själva, under minst en månad före den stämma som skall ta ställning till fusionsplanen.

Enligt artikel 16 skall det företag som uppstår genom fusionen omfattas av de bestämmelser som finns om arbetstagarnas medverkan (arbetstagarrepresentation) i den medlemsstat där företagets säte är beläget. En utgångspunkt är att arbetstagares rättigheter skall skyddas vid fusionen. För att inte fusionen skall leda till en förlust eller minskning av en arbetstagares rätt till medverkan anger direktivet vissa undantag från denna huvudregel. Sätelandets bestämmelser om medverkan skall inte tillämpas

- om de ger en lägre nivå för medverkan än den högsta nivån i något av de berörda företagen,
- om de inte ger samma rätt till medverkan för arbetstagare i filialer i andra medlemsstater som för arbetstagarna i den medlemsstat där det företag som uppstår genom fusionen har sitt säte, eller
- om ett av de deltagande företagen är av en viss storlek (fler än 500 arbetstagare) och omfattas av regler om medverkan.

I de fall då reglerna i sätelandet inte skall tillämpas anger direktivet vad som i stället skall gälla. Direktivet hänvisar här i stor utsträckning till bestämmelser i direktivet om arbetstagarinflytande i europabolag (SE-direktivet). En skillnad är dock att det inte reglerar arbetstagarinflytande i form av information och samråd utan enbart medverkan.

De regler i SE-direktivet som vårt direktiv hänvisar till innebär i huvudsak följande.

Arbetstagarnas rätt till medverkan skall bestämmas i förhandlingar mellan ett förhandlingsorgan, som består av representanter för de anställda som berörs av fusionen, och de bolag som deltar i fusionen.

Platserna i förhandlingsorganet skall fördelas mellan arbetstagarna i de olika medlemsstaterna i proportion till antalet anställda i varje stat. Vilka som skall utses till dessa platser skall regleras nationellt. Staterna skall dock se till att det i så stor utsträckning som möjligt ingår representanter för arbetstagarna i varje deltagande bolag som har anställda i den medlemsstaten. Bolagsledningarna och förhandlingsorganet förutsätts alltså förhandla fram ett avtal som skall behandla vissa uppräknade punkter. Förhandlingsdelegationen fattar enligt huvudregeln beslut med absolut majoritet. För vissa beslut krävs dock kvalificerad majoritet.

Förhandlingarna får pågå under högst sex månader om inte parterna beslutar att förlänga perioden med ytterligare sex månader. Om något avtal inte kan träffas innehåller direktivet referensbestämmelser för medverkan som anger vad som skall gälla istället. Referensbestämmelserna innebär att arbetstagarna har rätt till medverkan med den andel som motsvarar den högsta förekommande andelen av medverkan i något av de deltagande bolagen.

Direktivet om gränsöverskridande fusioner innehåller en del bestämmelser som avviker från den ordning som SE-direktivet föreskriver.

En sådan är att de deltagande bolagens behöriga företrädare kan välja att avstå från förhandlingar och istället tillämpa referensbestämmelserna så som de har utformats i den nationella lagstiftningen i det land där det företag som uppstår vid den gränsöverskridande fusionen skall ha sitt säte.

En annan är att förhandlingsorganet kan besluta att inte inleda förhandlingar eller avbryta påbörjade förhandlingar och istället iakta gällande bestämmelser om medverkan i sätelandet. För ett sådant beslut krävs kvalificerad majoritet.

Vidare finns det ett särskilt skydd mot att bestämmelserna i direktivet kringgås. Om en ny inhemsk fusion ingås inom tre år från det att den gränsöverskridande fusionen har trätt i kraft skall det säkerställas att arbetstagarna inte därigenom förlorar sin rätt till medverkan.

Vårt förslag

Information till arbetstigare (artikel 7)

Vi föreslår att informationsskyldigheten mot arbetstigare i artikel 7 i direktivet genomförs genom bestämmelser i de olika associationsrättsliga

lagar som är tänkta att reglera innehållet i den rapport som behandlas i artikeln.

Prop. 2007/08:20

Bilaga 4

Det förslag som Justitiedepartementet kommer att lägga fram för att genomföra de associationsrättsliga delarna av direktivet väntas innehålla nya paragrafer i aktiebolagslagen och lagen om ekonomiska föreningar om information till aktieägare eller medlemmar. Motsvarande förslag till bestämmelser väntas ingå i det förslag som utarbetas inom Finansdepartementet rörande de finansiella företagen. Vi föreslår att det av de bestämmelserna skall framgå att den rapport som direktivet föreskriver skall utarbetas och vad den skall innehålla. Vi föreslår också att det där skall framgå att rapporten skall finnas tillgänglig för arbetstagarnas företrädare, eller om sådana saknas arbetstagarna själva, under minst en månad före den stämma som skall ta ställning till fusionsplanen.

Arbetstagares medverkan (artikel 16)

Som redan har framgått innehåller artikel 16 i stor utsträckning hänvisningar till bestämmelser i SE-direktivet. Det direktivet har genomförts i svensk rätt genom lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag.

En utgångspunkt för vårt arbete har varit att om vårt direktiv föreskriver bestämmelser som har sin direkta motsvarighet i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag skall bestämmelserna i den lagstiftning som vi föreslår så långt som möjligt vara likalydande.

En ny lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

Vi föreslår att artikel 16 skall genomföras i svensk rätt genom en ny lag som reglerar arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

Lagen skall gälla vid gränsöverskridande fusioner om arbetstagarna i något av de företag som deltar i fusionen omfattas av bestämmelser om medverkan. Den skall också gälla om ett övertagande företag inom tre år efter den gränsöverskridande fusionen deltar i en ny fusion med ett svenskt företag. Den föreslagna lagen har i stor utsträckning samma uppbyggnad som lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Förhandlingsdelegation för arbetstagarna

Enligt vårt förslag skall det alltid inrättas en förhandlingsdelegation för arbetstagarna. De flesta bestämmelserna som vi föreslår rörande förhandlingsdelegationen motsvaras av bestämmelser i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

För att en förhandlingsdelegation skall kunna inrättas skall de deltagande företagen så snart som möjligt vidta vissa nödvändiga åtgärder. De skall bl.a. lämna information till arbetstagarnas representanter om namnen på och antalet arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna. De skall också informera om de har för avsikt att tillämpa referensbestämmelserna för medverkan utan föregående förhandling.

Förhandlingsdelegationen skall inrättas senast tio veckor efter det att de deltagande företagen har fullgjort sina skyldigheter. Delegationens främsta uppgift skall vara att företräda de berörda arbetstagarna i förhandlingarna om ett avtal om medverkan.

De bestämmelser i förslaget som gäller fördelningen av platser i förhandlingsdelegationen, dess representativitet och hur ledamöterna i de svenska enheterna utses, har direkta motsvarigheter i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och innebär i huvudsak följande.

Arbetstagarna i varje EES-stat skall tilldelas en ordinarie plats i förhandlingsdelegationen för varje hel eller påbörjad tiondel som de tillsammans utgör av samtliga arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i samtliga EES-stater. Vidare skall arbetstagarna i de olika staterna tilldelas extraplatser i förhandlingsdelegationen om det behövs för att minst en representant skall utses för arbetstagarna i varje deltagande företag som föreslås upphöra i och med den gränsöverskridande fusionen.

Om antalet anställda väsentligt förändras eller andra förändringar sker i företagets struktur och dessa förändringar påverkar fördelningen av antalet platser i förhandlingsdelegationen mellan arbetstagarna i de olika staterna skall fördelningen göras om.

De ordinarie platser i förhandlingsdelegationen som tilldelas arbetstagare i Sverige, skall fördelas först mellan arbetstagarna i de deltagande företagen i Sverige i fallande ordning efter antalet arbetstagare i företagen med en plats per företag och därefter, om några platser återstår, mellan arbetstagarna i berörda dotterföretag och berörda filialer efter samma princip. Skulle det sedan finnas platser kvar skall de fördelas gemensamt mellan arbetstagarna i deltagande företag och berörda dotterföretag och filialer. Även det skall ske i fallande ordning efter antalet arbetstagare.

Om de lokala arbetstagarorganisationer som skall utse ledamöter från Sverige enas om en annan fördelning av de ordinarie platserna än den nyss angivna, skall den fördelningen gälla. I sådant fall skall organisationerna i sin överenskommelse så långt som möjligt säkerställa att arbetstagarna vid varje deltagande företag tilldelas en plats.

De extraplatser i förhandlingsdelegationen som kan komma att tilldelas arbetstagare i Sverige skall enligt förslaget fördelas mellan arbetstagare i svenska företag som föreslås upphöra i och med fusionen. Det skall ske i fallande ordning efter antalet anställda i företagen. Fördelningen skall ske enbart mellan arbetstagare i företag som inte har fått någon ordinarie plats.

Ledamöter från Sverige i förhandlingsdelegationen skall i första hand utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer i Sverige som är bundna av kollektivavtal i förhållande till de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna i Sverige. Om det finns flera kollektivavtalsbundna lokala arbetstagarorganisationer gäller reglerna om val av arbetstagarrepresentanter i lagen om styrelserepresentation. Om det inte finns någon kollektivavtalsbunden organisation skall ledamöterna utses av den lokala arbetstagarorganisation som företräder flest arbetstagare i företagen och filialerna i Sverige. Allt detta gäller om de lokala arbetstagarorganisationerna inte kommer överens om annat. Finns det inga fackligt anslutna medlemmar, utses ledamöterna i

Förhandlingar

Enligt vårt förslag skall förhandlingarna om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget inledas så snart förhandlingsdelegationen har inrättats. Förhandlingstiden är tänkt att vara sex månader men parterna får gemensamt förlänga den till ett år. Om fristen på tio veckor för inrättandet av förhandlingsdelegationen skulle komma att överskridas av skäl som är hänförliga till arbetstagsidan börjar förhandlingsperioden löpa när fristen överskrids.

Förhandlingsdelegationen får utse experter som skall biträda den. Experterna får vara närvarande vid förhandlingarna när det är lämpligt för att främja enhetlighet och konsekvens på europeisk nivå.

Enligt direktivet skall förhandlingar inte alltid behöva hållas. I förslaget ingår därför en bestämmelse om att de deltagande företagen kan besluta att inte förhandla om ett avtal för medverkan utan istället direkt tillämpa referensbestämmelserna om medverkan.

Vidare kan förhandlingsdelegationen besluta att inte inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget. Den kan också besluta att avbryta pågående sådana förhandlingar. Om förhandlingsdelegationen fattar beslut av detta slag skall istället lagen om styrelserepresentation tillämpas i det övertagande företaget.

Avtal

I lagförslaget ges också regler för formen och innehållet i ett avtal om medverkan. Avtalet skall vara skriftligt och skall behandla vissa angivna punkter. Något krav på att man skall komma överens på samtliga punkter finns dock inte.

I likhet med vad som gäller enligt lagen om arbetstagarinflytande i europabolag föreslår vi att som förhandlingsdelegationens beslut skall gälla den mening som stöds av en absolut majoritet av förhandlingsdelegationens ledamöter under förutsättning att de också representerar en absolut majoritet av arbetstagarna.

För bifall till ett avtalsförslag som innebär en minskning av andelen ledamöter i det övertagande företagens styrelse i förhållande till vad som tidigare har gällt för arbetstagarna i det av de deltagande företagen med högst andel medverkan krävs det i vissa fall kvalificerad majoritet. Ett krav på kvalificerad majoritet gäller också för ett beslut att avstå från förhandlingar om ett avtal om medverkan.

När referensbestämmelserna skall tillämpas

Enligt vårt förslag skall referensbestämmelserna tillämpas

- om parterna är överens om det,
- om ett avtal som uppfyller lagens formella krav inte har träffats när förhandlingsperioden löpt ut och förhandlingsdelegationen inte har

avstått från förhandlingar om ett sådant avtal samt vissa ytterligare förutsättningar är uppfyllda, eller

- om de deltagande företagen väljer att tillämpa referensbestämmelserna direkt utan föregående förhandling.

Medverkan kan enligt direktivet förekomma i två olika huvudformer. Den ena ger arbetstagarna rätt att välja eller utse ledamöter till något organ i företaget. Den andra ger arbetstagarna rätt att föreslå kandidater eller framföra invändningar mot befintliga kandidater.

Om det förekommer olika former av medverkan i de deltagande företagens organ föreslår vi, i likhet med vad som gäller ifråga om europabolag, att förhandlingsdelegationen får besluta vilken form som skall införas i det övertagande företaget. Om förhandlingsdelegationen inte fattar något sådant beslut, får istället de deltagande företagen besluta vilken form för medverkan som skall införas i det övertagande företaget.

Enligt vårt förslag skall arbetstagarnas rätt att välja, utse, föreslå eller avvisa ett antal ledamöter i det övertagande företagens styrelse enligt huvudregeln motsvara den högsta andel medverkan som gällde för något av de deltagande företagen före registreringen. Här har vi dock valt att använda en möjlighet till begränsning som ges i direktivet. Om referensbestämmelserna skall tillämpas efter föregående förhandlingar skall arbetstagarna inte ha rätt till fler ledamöter i styrelsen än det antal som motsvarar en tredjedel av antalet ledamöter i styrelsen.

Referensbestämmelserna för medverkan i SE-direktivet förutsätter att det finns ett särskilt organ som ansvarar för att det som gäller om medverkan också verkställs i praktiken. I lagen om arbetstagarinflytande i europabolag kallas detta organ för arbetstagarrådet. Det har varit ett problem för vår utredning att direktivet om gränsöverskridande fusioner inte innehåller bestämmelser om inrättande av något sådant organ. Vårt förslag är att förhandlingsdelegationen, utöver de uppgifter den skall ha enligt direktivet, även skall ha hand om de uppgifter rörande medverkan som enligt lagen om arbetstagarinflytande i europabolag skall utföras av arbetstagarrådet.

Den viktigaste uppgiften för förhandlingsdelegationen i det här sammanhanget är att besluta hur platserna för arbetstagarrepresentanter i det övertagande företagens styrelse skall fördelas mellan ledamöter som företräder arbetstagare från olika stater. Fördelningen skall ske i proportion till den andel arbetstagare i det övertagande företaget, dess dotterföretag och filialer som är anställda i varje EES-stat. Om inte arbetstagarna i samtliga stater blir representerade skall en plats undantas och fördelas på visst sätt. Till detta kommer att förhandlingsdelegationen skall utse ledamöter till de platser i styrelsen, som har fördelats mellan arbetstagarna i olika stater, i den situationen då en EES-stat inte har en nationell ordning för val av arbetstagarledamöter till styrelsen eller annat företagsorgan.

Ledamöterna till de platser i ett företagsorgan som har tilldelats arbetstagare i Sverige skall enligt förslaget utses i samma ordning som gäller enligt lagen om arbetstagarinflytande i europabolag, dvs. av de lokala arbetstagarorganisationerna i Sverige på samma sätt som när de

utses ledamöter till förhandlingsdelegationen. Organisationerna kan dock enas om att överlåta detta till förhandlingsdelegationen.

När arbetstagarernas medverkan består i en rätt att föreslå eller avvisa ledamöter till styrelsen, bestämmer förhandlingsdelegationen vilka kandidater som skall föreslås eller avvisas.

Arbetstagarrepresentanter i styrelsen skall ha samma rättigheter och skyldigheter som de ledamöter som företräder aktieägarna eller föreningsmedlemmarna. Det föreslås dock vissa jävsregler som är likalydande med dem som gäller enligt lagen om arbetstagarinflytande i europabolag.

Vissa övriga bestämmelser

På samma sätt som gäller enligt lagen om arbetstagarinflytande i europabolag föreslår vi att förhandlingsdelegationen skall vara en juridisk person och att kostnaderna för dess verksamhet skall bäras av företagen. Vi föreslår också en bestämmelse om tystnadsplikt och en regel som innebär att delar av förtroendemannalagens bestämmelser blir tillämpliga på arbetstagarrepresentanter som är verksamma i Sverige och som utför uppgifter enligt den föreslagna lagen.

Vid bildandet av ett europabolag upplöses i regel förhandlingsdelegationen genom att ett arbetstagarråd inrättas. Så är alltså inte fallet enligt vårt direktiv. Vårt lagförslag innehåller därför en bestämmelse som säger att förhandlingsdelegationen upphör som juridisk person när den har utfört sina uppgifter enligt den föreslagna lagen.

Med anledning av att förhandlingsdelegationen i vårt förslag även har fått de uppgifter som enligt SE-direktivet ligger på arbetstagarrådet kan den komma att behövas även efter det att fusionsprocessen har genomförts. Vi föreslår därför att förhandlingsdelegationen skall kunna inrättas på nytt när nya arbetstagarrepresentanter skall väljas, utses, föreslås eller avvisas.

Slutligen föreslår vi att påföljden för brott mot lagen skall vara skadestånd och att mål om tillämpningen av lagen skall handläggas enligt lagen om rättegången i arbetstvister med Arbetsdomstolen som första instans.

Rätt till medverkan utöver vad direktivet kräver

Utöver genomförandet av de båda artiklarna i direktivet har vi haft i uppdrag att utreda om svenska bestämmelser om styrelserepresentation mer generellt bör gälla vid svenska företags filialer utanför Sverige.

En sådan utvidgning skulle kunna genomföras på olika sätt. De möjligheter vi har övervägt har varit

- att föreslå en ändring av lagen om styrelserepresentation så att den omfattar arbetstagare vid svenska företags filialer utanför Sverige,
- att låta den föreslagna lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner gälla generellt för svenska företag med verksamhet utomlands, samt

- att föreslå en helt ny lag för att åstadkomma styrelserepresentation för arbetstagare i svenska företag som bedriver verksamhet i utländska filialer.

När det gäller lagen om styrelserepresentation har vi konstaterat att den har en uppbyggnad som är så förankrad i den svenska modellen för arbetstagarrepresentation att den svårligen låter sig anpassas till utländska förhållanden.

Att utvidga den föreslagna lagen om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner till att gälla generellt för svenska företag med verksamhet utomlands har vi inte heller funnit lämpligt. Skälet till det har främst varit att de båda EU-direktiv som lagen bygger på, är skrivna för en situation då det har skett en genomgripande förändring av företaget på europainivå. Det är en situation då det under alla förhållanden är mycket som måste avhandlas mellan företagsledningen, arbetstagarna och deras organisationer. För andra fall framstår regelsystemet i den föreslagna lagen som orimligt komplicerat. Vi tror därför att det skulle vara svårt att möta förståelse för ett sådant system för medverkan hos dem som skulle beröras av bestämmelserna.

Vi har slutligen även avvisat alternativet att skapa en ny lag som skulle ge rätt till styrelserepresentation till arbetstagare i företag som bedriver verksamhet i filialer i utlandet. Skälet till det har varit att det då utöver lagen om styrelserepresentation och den föreslagna lagen skulle finnas ett tredje system för medverkan och att detta skulle sakna förankring både inom landet och vid de utländska filialer där det skulle komma att gälla.

Vi har i våra slutsatser pekat på vissa svårigheter när det gäller en utvidgning av tillämpningsområdet. De beror åtminstone delvis på att bestämmelser om medverkan inte finns i alla länder och på att bestämmelsernas innehåll varierar mycket i de länder där lagstiftning finns. Det skulle vara en fördel om man inom EU kunde enas om en modell för arbetstagares rätt till medverkan på samma sätt som har skett när det gäller t.ex. arbetstagares rätt till information och samråd. Det är svårt att på nationell nivå skapa en internationellt tillämplig lag för arbetstagares rätt till medverkan och kanske ännu svårare att få den att fungera i praktiken. Vidare är det vårt intryck, efter kontakter med regeringstjänstemän i andra EES-stater, att genomförandet av direktivet om gränsöverskridande fusioner inte heller i andra länder kommer att föranleda en utvidgning av den nationella rätten utöver vad direktivet kräver.

Förslag till lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll och tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

2 § Lagen gäller vid gränsöverskridande fusioner om arbetstagarna i något av de deltagande företagen omfattas av bestämmelser om medverkan.

Den gäller också om ett övertagande företag inom tre år efter det att den gränsöverskridande fusionen registrerats deltar i en fusion med ett svenskt företag.

Lagen skall inte tillämpas om den gränsöverskridande fusionen resulterar i att ett europabolag eller ett europakooperativ bildas.

3 § Verksamhet som är av religiös, vetenskaplig, konstnärlig eller annan ideell natur eller som har kooperativt, fackligt, politiskt eller annat opinionsbildande ändamål undantas från lagens tillämpningsområde i fråga om beslut om verksamhetens mål och inriktning.

4 § Bestämmelserna i 6–10 §§ om förhandlingsdelegationen, i 20–28 §§ om förhandlingsförfarandet, i 29–33 och 35–39 §§ om vad som gäller om avtal inte träffas samt i 40 § om kostnader gäller när det övertagande företaget skall ha eller har sitt säte i Sverige.

Bestämmelserna i 11–19 §§ och 34 § om fördelning av platser och om hur ledamöter för arbetstagare i Sverige utses gäller oavsett var det övertagande företaget skall ha eller har sitt säte.

Definitioner

5 § I denna lag avses med

– *gränsöverskridande fusion*: sådan gränsöverskridande fusion som avses i 12 kap. X § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och 23 kap. X § aktiebolagslagen (2005:551),

– *EES-stater*: staterna i Europeiska unionen samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar, EUT L 310, 25.11.2005, s. 1 (Celex 32005L0056).

– *övertagande företag*: det företag som blir resultatet av en gränsöverskridande fusion,

– *deltagande företag*: de företag som direkt deltar i den gränsöverskridande fusionen,

– *dotterföretag*: ett företag som ett annat företag utövar ett bestämmande inflytande över i enlighet med vad som anges i 9–12 §§ lagen (1996:359) om europeiska företagsråd,

– *berörda dotterföretag eller berörda filialer*: dotterföretag eller filialer till ett deltagande företag som föreslås bli dotterföretag eller filialer till ett övertagande företag,

– *medverkan*: det arbetstagarinflytande som utövas genom rätten att

a) välja eller på annat sätt utse några av ledamöterna i ett företags styrelse eller annat förvaltningsorgan, tillsynsorgan eller ledningsgrupper eller motsvarande organ som täcker företagets resultatenheter, eller

b) föreslå eller avvisa några eller alla ledamöter i ett företags tillsyns- eller förvaltningsorgan.

Förhandlingsdelegation för arbetstagarna

Inrättande av en förhandlingsdelegation

6 § De deltagande företagen skall så snart som möjligt vidta nödvändiga åtgärder för att en förhandlingsdelegation för arbetstagarna skall kunna inrättas. Skyldigheten uppkommer när planen för den gränsöverskridande fusionen registrerats.

Företagen skall lämna information om namnen på och antalet arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna samt namnen på övriga dotterföretag och filialer i EES-staterna. Informationen skall lämnas till arbetstagarnas representanter i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna.

Om företagen avser att utan föregående förhandlingar tillämpa bestämmelserna i 31–39 §§ skall den information som avses i andra stycket även innehålla en upplysning om denna avsikt.

7 § En förhandlingsdelegation för arbetstagarna skall inrättas i enlighet med bestämmelserna i 8–19 §§. Ledamöter till förhandlingsdelegationen skall väljas eller utses inom tio veckor från det att de deltagande företagen fullgjort sina skyldigheter enligt 6 §. Förhandlingsdelegationen företräder arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i förhandlingar med de deltagande företagen om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget.

Om bestämmelserna i 31–39 §§ skall tillämpas har förhandlingsdelegationen de uppgifter som framgår av 32–36 §§.

Fördelning av platser mellan arbetstagare i de olika EES-staterna

8 § Arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i varje EES-stat skall tilldelas en ordinarie plats i förhandlingsdelegationen för varje hel eller påbörjad tiondel som de

tillsammans utgör av samtliga arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i samtliga EES-stater.

Prop. 2007/08:20
Bilaga 5

9 § Arbetstagarna i de olika EES-staterna skall tilldelas extraplatser i förhandlingsdelegationen om det behövs för att minst en representant skall kunna utses för arbetstagarna i varje deltagande företag som föreslås upphöra i och med fusionen.

De extraplatser som tilldelas arbetstagarna enligt första stycket får dock inte överstiga 20 procent av de platser som sammanlagt tilldelats arbetstagarna enligt 8 §. Om hela behovet av extraplatser med hänsyn till detta inte kan täckas, skall de tillgängliga platserna tilldelas arbetstagarna i deltagande företag i olika EES-stater i fallande ordning efter antalet arbetstagare i de företag som föreslås upphöra i och med fusionen.

Tilldelningen av extraplatser får inte medföra att arbetstagare blir representerade av mer än en ledamot.

10 § Om antalet arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna förändras under den tid förhandlingsdelegationen verkar och förändringen är av sådan omfattning att den påverkar fördelningen av antalet platser mellan arbetstagarna i olika EES-stater, skall fördelningen enligt 8 och 9 §§ göras om.

Fördelning av platser mellan arbetstagare i olika företag och filialer i Sverige

11 § De ordinarie platser i förhandlingsdelegationen som tilldelats arbetstagare i Sverige, skall fördelas mellan arbetstagarna i de deltagande företagen i Sverige i fallande ordning efter antalet arbetstagare i företagen. Arbetstagarna i varje företag tilldelas högst en plats per företag.

Om det efter fördelningen återstår ordinarie platser att fördela, fördelas dessa mellan arbetstagarna i berörda dotterföretag och berörda filialer i fallande ordning efter antalet arbetstagare i respektive dotterföretag eller filial. Arbetstagarna i varje dotterföretag eller filial tilldelas högst en plats per företag respektive filial.

Om det därefter återstår ordinarie platser att fördela, fördelas dessa mellan arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna med en plats vardera i fallande ordning efter antalet arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna. Fördelningen upprepas till dess inga ordinarie platser återstår att fördela.

12 § De lokala arbetstagarorganisationer som enligt 16 eller 17 § skall utse ledamöter från Sverige får komma överens om att en annan fördelning av de ordinarie platserna skall gälla än den som följer av 11 §. En sådan överenskommelse skall dock så långt det är möjligt säkerställa att arbetstagarna i varje deltagande företag tilldelas en plats.

13 § De extraplatser i förhandlingsdelegationen som enligt 9 § kan komma att tilldelas arbetstagare i Sverige fördelas mellan arbetstagare i svenska företag som föreslås upphöra i och med fusionen i fallande

ordning efter antalet arbetstagare i företagen. Fördelningen sker enbart mellan arbetstagare i företag som inte fått någon plats enligt 11 §.

Prop. 2007/08:20
Bilaga 5

14 § Om fördelningen av antalet platser i förhandlingsdelegationen görs om enligt 10 §, skall även fördelningen enligt 11 och 13 §§ göras om.

15 § Om arbetstagarna i ett deltagande företag, berört dotterföretag eller berörd filial i Sverige tilldelats en plats i förhandlingsdelegationen och företaget eller filialen upphör att vara deltagande eller berört, skall platsen omfördelas även om förhandlingsdelegationens sammansättning inte skall göras om enligt 10 §.

Om det är en ordinarie plats som skall omfördelas enligt första stycket, skall platsen tilldelas arbetstagarna i det företag eller den filial som vid närmast föregående fördelning enligt 11 § stod i tur att få nästa ordinarie plats. Om platsen däriegenom skulle tilldelas arbetstagarna i ett företag som redan fått en extraplats enligt bestämmelserna i 13 §, skall platsen dock gå vidare till arbetstagarna i det företag eller den filial som därefter står näst i tur.

Om det är en extraplats som skall omfördelas enligt första stycket, skall platsen tilldelas arbetstagarna i det företag som enligt 13 § stod i tur att få nästa extraplats vid det tidigare förfarandet. Om det inte finns något sådant företag skall ingen tilldelas platsen.

Hur ledamöter från Sverige utses

16 § Ledamöter från Sverige i förhandlingsdelegationen utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer i Sverige som är bundna av kollektivavtal i förhållande till de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna i Sverige.

Om det finns flera kollektivavtalsbundna lokala arbetstagarorganisationer och dessa inte kommer överens om annat gäller följande ordning för att utse en eller flera ledamöter. Om det är fråga om att utse en ledamot skall denna utses av den lokala arbetstagarorganisation som företräder det största antalet av de kollektivavtalsbundna arbetstagarna i Sverige vid de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna. Om det är fråga om att utse flera ledamöter skall den ordning gälla för hur arbetstagarrepresentanter utses som finns angiven i 8 § andra och tredje styckena lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Lokala arbetstagarorganisationer som tillhör samma huvudorganisation skall anses som en organisation.

17 § Om inget av de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna i Sverige är bundet av kollektivavtal i förhållande till någon arbetstagarorganisation, skall ledamöterna från Sverige i förhandlingsdelegationen utses av den lokala arbetstagarorganisation som företräder flest arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i Sverige. Detta gäller dock endast om de lokala arbetstagarorganisationerna inte kommer överens om annat.

Lokala arbetstagarorganisationer som tillhör samma huvudorganisation skall anses som en organisation.

Prop. 2007/08:20
Bilaga 5

18 § Finns inte en sådan organisation som avses i 17 §, utses ledamöterna i förhandlingsdelegationen av arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i Sverige.

Representativitet för ledamöter från Sverige

19 § En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av bestämmelserna i 11 § företräder arbetstagarna i det företag eller den filial vars arbetstagare tilldelats platsen.

Om flera ledamöter utses för arbetstagarna i ett företag eller en filial med stöd av bestämmelserna i 11 § företräder de, om möjligt, lika många arbetstagare var.

En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av 11 § företräder även arbetstagare i företag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats i förhandlingsdelegationen. Antalet arbetstagare i de företag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats fördelas så jämnt som möjligt mellan de ledamöter som företräder andra arbetstagare.

En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av bestämmelserna i 13 § företräder enbart arbetstagarna vid det företag som föreslås upphöra i och med fusionen.

Förhandlingar m.m.

Förhandlingsperiod

20 § Förhandlingarna mellan de deltagande företagen och arbetstagarnas förhandlingsdelegation om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget skall inledas så snart som förhandlingsdelegationen har inrättats och får pågå i högst sex månader efter inrättandet. Parterna får gemensamt besluta att förlänga förhandlingsperioden till sammanlagt högst ett år.

Förhandlingar behöver dock inte inledas i fall som avses i 21 § första och tredje styckena.

Om fristen i 7 § överskrids på grund av omständigheter som arbetstagarna ansvarar för skall den förhandlingsperiod som avses i första stycket anses börja löpa när tidsfristen enligt 7 § överskrids.

Avstående från eller avbrytande av förhandlingar

21 § Förhandlingsdelegationen får besluta att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget eller att avbryta pågående sådana förhandlingar.

Om förhandlingsdelegationen fattar ett sådant beslut som avses i första stycket skall lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda tillämpas i det övertagande företaget.

De deltagande företagen kan besluta att utan föregående förhandlingar med förhandlingsdelegationen tillämpa bestämmelserna i 31–39 §§.

Prop. 2007/08:20
Bilaga 5

Information

22 § De deltagande företagen skall informera förhandlingsdelegationen om förekomsten och omfattningen av medverkan i de deltagande företagen samt om planerna för den gränsöverskridande fusionen och om hur genomförandet av fusionen fortskrider till dess att fusionen registrerats.

Experter

23 § Förhandlingsdelegationen får biträdas av experter som den själv utser. Experterna får på förhandlingsdelegationens begäran närvara vid förhandlingarna med de deltagande företagen när detta är lämpligt för att främja enhetlighet och konsekvens på europeisk nivå.

Omröstningsregler

24 § Som förhandlingsdelegationens beslut gäller, om inte annat följer av 25, 26 eller 27 §, den mening som stöds av mer än hälften av förhandlingsdelegationens ledamöter om dessa representerar mer än hälften av samtliga arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna.

25 § Om ett avtalsförslag skulle leda till att andelen ledamöter som omfattas av rätt till medverkan i det övertagande företaget blir mindre än vad som tidigare gällt för arbetstagarna i det av de deltagande företagen med högst andel medverkan, krävs för att avtalet skall godkännas att minst två tredjedelar av de ledamöter som företräder minst två tredjedelar av arbetstagarna i minst två EES-stater röstar för detta. Denna majoritetsregel gäller endast när medverkan omfattar minst 25 procent av det totala antalet arbetstagare i de deltagande företagen.

26 § För ett beslut att avstå från att inleda förhandlingar eller att avbryta pågående förhandlingar enligt 21 § första stycket krävs samma majoritet som anges i 25 §.

27 § När förhandlingsdelegationen beslutar om hur platser skall fördelas och ledamöter utses enligt 32 och 33 §§, mandatperiodens längd enligt 35 § och vilka ledamöter till styrelsen som skall föreslås eller aviseras enligt 36 § gäller, i stället för vad som sägs i 24 §, den ordning som delegationen själv bestämmer.

Avtal om medverkan

28 § Ett avtal om medverkan skall vara skriftligt.

Avtalet skall behandla

a) avtalets omfattning,

b) det huvudsakliga innehållet i en ordning för medverkan, inklusive uppgifter om antalet ledamöter som arbetstagarna har rätt att välja, utse, föreslå eller avvisa,

c) vilka förfaranden som skall användas när ledamöterna väljs, utses, föreslås eller avvisas,

d) ledamöternas rättigheter, och

e) avtalets löptid, i vilka fall det bör omförhandlas, hur en omförhandling skall genomföras och vad som skall gälla för det fall omförhandlingar inte leder till något nytt avtal.

Vad som gäller om avtal inte träffas

När reglerna skall tillämpas

29 § Bestämmelserna i 31–39 §§ skall tillämpas

a) om parterna är överens om det,

b) om ett avtal som uppfyller kraven i denna lag inte träffats när tidsfristen under vilken förhandlingar kan pågå enligt 20 § löpt ut och

– minst 33 1/3 procent av arbetstagarna i de deltagande företagen hade rätt till medverkan eller

– arbetstagarna i något av de deltagande företagen, även om de utgjorde en mindre andel än 33 1/3 procent av arbetstagarna i dessa företag, hade rätt till medverkan och förhandlingsdelegationen beslutar att arbetstagarna skall ha rätt till medverkan i det övertagande företaget, eller

c) om de deltagande företagen väljer att tillämpa bestämmelserna utan föregående förhandling.

Bestämmelserna i 31–39 § skall dock inte tillämpas om förhandlingsdelegationen fattat beslut enligt 21 § första stycket att avstå från att inleda eller att avbryta pågående förhandlingar om ett avtal om medverkan.

30 § Om bestämmelserna i 31–39 §§ skall tillämpas och det i de deltagande företagen finns mer än en form för medverkan, får förhandlingsdelegationen besluta vilken form som skall införas i det övertagande företaget.

Om förhandlingsdelegationen inte fattar ett beslut enligt första stycket, får de deltagande företagen besluta vilken form för medverkan som skall införas i det övertagande företaget.

Rätten till medverkan

31 § Arbetstagarnas rätt att välja, utse, föreslå eller avvisa ett antal ledamöter i det övertagande företagens styrelse skall motsvara den högsta andel medverkan som gällde i något av de deltagande företagen före registreringen.

Om förhandlingar lett till tillämpning av bestämmelserna i 31–39 §§ har arbetstagarna, trots vad som sägs i första stycket, inte rätt att välja eller på annat sätt utse fler ledamöter i styrelsen än som motsvarar en tredjedel av antalet ledamöter i styrelsen. Om en tredjedel inte utgör ett

helt tal skall arbetstagarna ha rätt till det antal ledamöter som motsvarar närmast högre tal.

Vad som sägs i andra stycket gäller även om bestämmelserna i 31–39 §§ skall tillämpas därför att tidsfristen i 20 § löpt ut utan att några förhandlingar kommit till stånd på grund av omständigheter som arbetstagarna svarar för.

32 § Förhandlingsdelegationen skall besluta hur platser i det övertagande företags styrelse skall fördelas mellan ledamöter som företräder arbetstagare från olika EES-stater. Fördelningen skall ske proportionellt i förhållande till andelen arbetstagare i det övertagande företaget, dess dotterföretag och filialer i varje EES-stat.

Om inte arbetstagarna i samtliga EES-stater blir representerade vid fördelningen enligt första stycket, skall en plats undantas från den proportionella fördelningen. Den undantagna platsen skall tilldelas arbetstagarna i den EES-stat där det övertagande företaget skall ha sitt säte. Om dessa arbetstagare redan är representerade skall platsen i stället tilldelas arbetstagarna i den EES-stat som har flest arbetstagare av dem som blivit utan representation.

33 § Förhandlingsdelegationen skall utse ledamöter till de platser i styrelsen som fördelats mellan arbetstagarna i olika EES-stater enligt 32 §. Om en EES-stat har en nationell ordning för val av arbetstagarledamöter till något företagsorgan, skall i stället den ordningen tillämpas för val av ledamöter till platser som tilldelats arbetstagare från den staten.

34 § Ledamöter till de platser i styrelsen eller motsvarande företagsorgan i annan EES-stat som tilldelats arbetstagare i Sverige utses av lokala arbetstagarorganisationer enligt 16 eller 17 §. Organisationerna får enas om att överlåta sin rätt att utse ledamöter till förhandlingsdelegationen.

35 § Den som utser arbetstagarledamöter enligt 33 eller 34 § skall bestämma mandatperiodens längd.

36 § När arbetstagarnas medverkan består i en rätt att föreslå eller avvisa ledamöter till styrelsen, bestämmer förhandlingsdelegationen vilka kandidater som skall föreslås eller avvisas.

37 § När nya ledamöter skall väljas, utses, föreslås eller avvisas skall en förhandlingsdelegation inrättas på nytt enligt 8–19 §§ om det inte är obehövt.

38 § Arbetstagarrepresentanter i styrelsen skall ha samma rättigheter och skyldigheter som de ledamöter som företräder aktieägarna eller föreningsmedlemmarna.

Arbetstagarrepresentanterna får dock inte delta i behandlingen av frågor som rör kollektivavtal eller stridsåtgärder eller av andra frågor där en arbetstagarorganisation har ett väsentligt intresse som kan strida mot företags.

39 § En av arbetstagarrepresentanterna får närvara och delta i överläggningarna när ett ärende, som senare skall avgöras i det övertagande företagets styrelse, förbereds av därtill särskilt utsedda ledamöter i styrelsen eller befattningshavare i företaget.

Prop. 2007/08:20
Bilaga 5

Kostnader

40 § Alla kostnader för förhandlingsdelegationens förhandlingsverksamhet och verksamhet i övrigt skall bäras av de deltagande företagen eller det övertagande företaget i den utsträckning som krävs för att förhandlingsdelegationen skall kunna utföra sina uppgifter på lämpligt sätt.

Övriga bestämmelser

41 § Arbetstagarnas förhandlingsdelegation kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

Förhandlingsdelegationen skall upphöra när den utfört sina uppgifter enligt denna lag.

Skydd för arbetstagarrepresentanter

42 § Bestämmelserna i 3 § första stycket, 4 § och 6–8 §§ lagen (1974:358) om facklig förtroendemanns ställning på arbetsplatsen skall gälla på motsvarande sätt för arbetstagarrepresentanter som vanligtvis utför sitt arbete i Sverige och utför uppgifter enligt denna lag.

Tystnadsplikt

43 § De deltagande företagen eller det övertagande företaget får besluta om tystnadsplikt för ledamöter i förhandlingsdelegationen samt för de experter som biträder detta organ, om det är nödvändigt med hänsyn till företagets bästa.

Den som fått information under tystnadsplikt får trots tystnadsplikten föra informationen vidare till andra ledamöter i samma förhandlingsdelegation och till dess experter. Rätten att föra informationen vidare gäller endast om uppgiftslämnaren underrättar mottagaren om tystnadsplikten. I sådant fall gäller tystnadsplikten även för mottagaren.

Tystnadsplikten skall fortsätta att gälla även efter det att uppdraget som ledamot eller expert upphört.

Skadestånd

44 § Den som bryter mot denna lag, mot ett avtal enligt lagen eller mot tystnadsplikt som avses i denna lag skall ersätta uppkommen skada i enlighet med bestämmelserna i 55 och 56 §§, 57 § andra stycket, 60 §

första stycket samt 61 och 62 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

Vid tillämpningen av dessa bestämmelser skall vad som där sägs om arbetsgivare gälla även för övertagande företag och deltagande företag samt vad som sägs om arbetstagarorganisation gälla även för arbetstagarernas förhandlingsdelegation.

En arbetstagarare eller en arbetstagarorganisation kan dock inte med stöd av denna lag kräva skadestånd av en annan arbetstagarare eller arbetstagarorganisation.

Rättegång

45 § Mål om tillämpningen av denna lag skall handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Vid tillämpningen av den lagen skall vad som sägs där om arbetsgivare gälla även för övertagande företag och deltagande företag samt vad som sägs om arbetstagarorganisation gälla även för arbetstagarernas förhandlingsdelegation. Vad som där sägs om kollektivavtal skall gälla även för sådana avtal som avses i denna lag.

Mål om tillämpningen av denna lag skall handläggas av Arbetsdomstolen som första domstol.

Mål om tillåtligheten av tystnadsplikt skall handläggas skyndsamt.

46 § När någon vill yrka skadestånd enligt denna lag, gäller i tillämpliga delar vad som sägs i 64, 65 och 68 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. Vid tillämpningen av 64 § skall övertagande företag, deltagande företag och arbetstagarernas förhandlingsdelegation anses ha förhandlingsrätt enligt 10 § lagen om medbestämmande i arbetslivet. Den tid enligt 65 § inom vilken talan senast skall väckas, skall dock vara åtta månader.

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007.

Förslag till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelse- representation för de privatanställda

Härigenom föreskrivs att 1 a § lagen (1987:1245) om styrelse-
representation för de privatanställda skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Denna lag skall inte tillämpas på bolag som bildats enligt rådets för-
ordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europa-
bolag.

*Lagen skall heller inte tillämpas
på ett övertagande företag som
omfattas av lagen (2007:00) om
arbetstagares medverkan vid
gränsöverskridande fusioner.*

*Lagen skall dock tillämpas på
företag som avses i andra stycket
om förhandlingsdelegationen
enligt 21 § första stycket lagen om
arbetstagares medverkan vid
gränsöverskridande fusioner be-
slutat att avstå från att inleda
förhandlingar om ett avtal om
medverkan i det övertagande
företaget eller att avbryta på-
gående sådana förhandlingar.*

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007.

1. Hovrätten för Västra Sverige
2. Göteborgs Tingsrätt
3. Kammarrätten i Stockholm
4. Länsrätten i Stockholm
5. Arbetsdomstolen
6. Statskontoret
7. Finansinspektionen
8. Arbetsgivarverket
9. Uppsala universitet
10. Arbetsmarknadsstyrelsen
11. Arbetslivsinstitutet
12. Juridiska fakultetsnämnden vid Lunds universitet
13. Arbetsmiljöverket
14. Medlingsinstitutet
15. ILO-kommittén
16. Jämställdhetsombudsmannen
17. Konkurrensverket
18. Verket för näringslivsutveckling
19. Bolagsverket
20. Arbetsgivaralliansen
21. Kooperationens Förhandlingsorganisation (KFO)
22. Kooperativa Förbundet
23. Kooperativa institutet
24. Bankinstitutens Arbetsgivareorganisation, BAO
25. Försäkringsbranschens arbetsgivarorganisation, FAO
26. Föreningen för Kooperativ Utveckling i Sverige
27. FöretagarFörbundet
28. Företagarna
29. Föreningen Svenskt Näringsliv
30. Landsorganisationen i Sverige
31. Lantbrukarnas Riksförbund
32. Privattjänstemannakartellen
33. Sveriges Akademikers Centralorganisation
34. Sveriges Kommuner och Landsting
35. Tjänstemännens Centralorganisation
36. Näringslivets Regelnämnd
37. Sveriges advokatsamfund
38. Kommerskollegium

Åtta remissinstanser; Arbetsgivaralliansen, Kooperativa institutet, FAO, Föreningen för Kooperativ Utveckling i Sverige, FöretagarFörbundet, Lantbrukarnas Riksförbund, Privattjänstemannakartellen och Näringslivets Regelnämnd har inte inkommit med något yttrande.

Förslag till lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

Härigenom föreskrivs¹⁴ följande.

Lagens innehåll och tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.

Hur arbetstagarnas medverkan skall regleras i det övertagande företaget kan fastställas efter förhandlingar mellan de deltagande företagen och arbetstagarnas förhandlingsdelegation eller genom beslut av de deltagande företagen.

2 § Denna lag gäller i företag som deltar i eller etableras genom

1. en gränsöverskridande fusion, om arbetstagarna i något av de deltagande företagen omfattas av bestämmelser om medverkan, eller

2. en inhemsk fusion som sker inom tre år från det att en gränsöverskridande fusion registrerats, om företag enligt a ingår i det övertagande företaget och arbetstagarnas medverkan sedan tidigare regleras enligt denna lag.

Lagen gäller dock inte om fusionen resulterar i att ett europabolag eller ett europakooperativ bildas.

Om förhandlingsdelegationen fattar ett beslut enligt 22 § första stycket eller avstår från att fatta beslut enligt 30 § 2 b gäller därefter inte lagen i det övertagande företaget.

3 § Bestämmelserna i 5–9 och 19 §§ om förhandlingsdelegationen, i 20–29 §§ om förhandlingsförfarandet, i 30–34 och 36–40 §§ om vad som gäller om avtal inte träffas samt i 41 § om kostnader gäller när det övertagande företaget skall ha eller har sitt säte i Sverige.

Bestämmelserna i 10–18 och 35 §§ om fördelning av platser och om hur ledamöter för arbetstagare i Sverige utses gäller oavsett var det övertagande företaget skall ha eller har sitt säte.

Definitioner

4 § I denna lag avses med

– *gränsöverskridande fusion*: en fusion mellan företag med begränsat ansvar i olika stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),

¹⁴ Jfr Europaparlamentet och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar (EUT L 310, 25.11.2005, s. 1, Celex 32005L0056).

- *EES-stater*: staterna i Europeiska unionen samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet,
- *övertagande företag*: det företag som blir resultatet av en fusion,
- *deltagande företag*: de företag som direkt deltar i en fusion,
- *dotterföretag*: ett företag som ett annat företag utövar ett bestämmande inflytande över i enlighet med vad som anges i 9–12 §§ lagen (1996:359) om europeiska företagsråd,
- *berörda dotterföretag eller berörda filialer*: dotterföretag eller filialer till ett deltagande företag som föreslås bli dotterföretag eller filialer till ett övertagande företag,
- *medverkan*: det arbetstagarinflytande som utövas genom rätten att
  - a) välja eller på annat sätt utse några av ledamöterna i ett företags styrelse, annat förvaltningsorgan eller tillsynsorgan, eller
  - b) föreslå eller avvisa några eller alla ledamöter i ett företags styrelse, annat förvaltningsorgan eller tillsynsorgan.

Förhandlingsdelegation för arbetstagarna

Inrättande av en förhandlingsdelegation

5 § De deltagande företagen skall så snart som möjligt, sedan fusionsplanen offentliggjorts, vidta nödvändiga åtgärder för att en förhandlingsdelegation för arbetstagarna skall kunna inrättas.

De deltagande företagen skall lämna uppgift om namnen på de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna samt uppgift om antalet anställda i dessa. De skall även lämna uppgift om namnen på övriga dotterföretag och filialer i EES-staterna. Informationen skall lämnas till arbetstagarnas representanter i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna.

Om företagen avser att utan föregående förhandlingar tillämpa bestämmelserna i 32–40 §§ skall den information som avses i andra stycket även innehålla en upplysning om denna avsikt.

6 § En förhandlingsdelegation för arbetstagarna skall inrättas i enlighet med bestämmelserna i 7–19 §§. Ledamöter till förhandlingsdelegationen skall väljas eller utses inom tio veckor från det att de deltagande företagen fullgjort sina skyldigheter enligt 5 §.

Förhandlingsdelegationen företräder arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i förhandlingar med de deltagande företagen om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget. Förhandlingsdelegationen kan också ha de uppgifter som framgår av 33–37 §§.

Fördelning av platser mellan arbetstagare i de olika EES-staterna

7 § Arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i varje EES-stat skall tilldelas en ordinarie plats i förhandlingsdelegationen för varje hel eller påbörjad tiondel som de

tillsammans utgör av samtliga arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i samtliga EES-stater.

Prop. 2007/08:20
Bilaga 7

8 § Arbetstagarna i de olika EES-staterna skall tilldelas extraplatser i förhandlingsdelegationen, om det behövs för att minst en representant skall kunna utses för arbetstagarna i varje deltagande företag som föreslås upphöra i och med fusionen.

De extraplatser som tilldelas arbetstagarna enligt första stycket får dock inte överstiga 20 procent av de platser som sammanlagt tilldelats arbetstagarna enligt 7 §. Om hela behovet av extraplatser med hänsyn till detta inte kan täckas, skall de tillgängliga platserna tilldelas arbetstagarna i deltagande företag i olika EES-stater i fallande ordning efter antalet arbetstagare i de företag som föreslås upphöra i och med fusionen.

Tilldelningen av extraplatser får inte medföra att någon arbetstagare blir representerad av mer än en ledamot.

9 § Om antalet arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna förändras under den tid förhandlingsdelegationen verkar och förändringen är av sådan omfattning att den påverkar fördelningen av antalet platser mellan arbetstagarna i olika EES-stater, skall fördelningen enligt 7 och 8 §§ göras om.

Fördelning av platser mellan arbetstagare i olika företag och filialer i Sverige

10 § De ordinarie platser i förhandlingsdelegationen som tilldelats arbetstagare i Sverige, skall fördelas mellan arbetstagarna i de deltagande företagen i Sverige i fallande ordning efter antalet arbetstagare i företagen. Arbetstagarna i varje företag tilldelas högst en plats per företag.

Om det efter fördelningen återstår ordinarie platser att fördela, fördelas dessa mellan arbetstagarna i berörda dotterföretag och berörda filialer i fallande ordning efter antalet arbetstagare i respektive dotterföretag eller filial. Arbetstagarna i varje dotterföretag eller filial tilldelas högst en plats per företag respektive filial.

Om det därefter återstår ordinarie platser att fördela, fördelas dessa mellan arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna med en plats vardera i fallande ordning efter antalet arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna. Fördelningen upprepas till dess inga ordinarie platser återstår att fördela.

11 § De lokala arbetstagarorganisationer som enligt 15 eller 16 § skall utse ledamöter från Sverige får komma överens om att en annan fördelning av de ordinarie platserna skall gälla än den som följer av 10 §. En sådan överenskommelse skall dock så långt det är möjligt säkerställa att arbetstagarna i varje deltagande företag tilldelas en plats.

12 § De extraplatser i förhandlingsdelegationen som enligt 8 § kan komma att tilldelas arbetstagare i Sverige fördelas mellan arbetstagare i svenska företag som föreslås upphöra i och med fusionen i fallande ord-

ning efter antalet arbetstagare i företagen. Fördelningen sker enbart mellan arbetstagare i företag som inte fått någon plats enligt 10 §.

Prop. 2007/08:20
Bilaga 7

13 § Om fördelningen av antalet platser i förhandlingsdelegationen görs om enligt 9 §, skall även fördelningen enligt 10 och 12 §§ göras om.

14 § Om arbetstagarna i ett deltagande företag, berört dotterföretag eller berörd filial i Sverige tilldelats en plats i förhandlingsdelegationen och företaget eller filialen upphör att vara deltagande eller berört, skall platsen omfördelas även om förhandlingsdelegationens sammansättning inte skall göras om enligt 9 §.

Om det är en ordinarie plats som skall omfördelas enligt första stycket, skall platsen tilldelas arbetstagarna i det företag eller den filial som vid närmast föregående fördelning enligt 10 § stod i tur att få nästa ordinarie plats. Om platsen därigenom skulle tilldelas arbetstagarna i ett företag som redan fått en extraplats enligt bestämmelserna i 12 §, skall platsen dock gå vidare till arbetstagarna i det företag eller den filial som därefter står näst i tur.

Om det är en extraplats som skall omfördelas enligt första stycket, skall platsen tilldelas arbetstagarna i det företag som enligt 12 § stod i tur att få nästa extraplats vid det tidigare förfarandet. Om det inte finns något sådant företag skall ingen tilldelas platsen.

Hur ledamöter från Sverige utses

15 § Ledamöter från Sverige i förhandlingsdelegationen utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer i Sverige som är bundna av kollektivavtal i förhållande till de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna i Sverige.

Om det finns flera kollektivavtalsbundna lokala arbetstagarorganisationer och dessa inte kommer överens om annat, gäller följande ordning för att utse en eller flera ledamöter. Om det är fråga om att utse en ledamot skall denna utses av den lokala arbetstagarorganisation som företräder det största antalet av de kollektivavtalsbundna arbetstagarna i Sverige vid de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna. Om det är fråga om att utse flera ledamöter skall den ordning gälla för hur arbetstagarrepresentanter utses som finns angiven i 8 § andra och tredje styckena lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Lokala arbetstagarorganisationer som tillhör samma huvudorganisation skall anses som en organisation.

16 § Om inget av de deltagande företagen, berörda dotterföretagen eller berörda filialerna i Sverige är bundet av kollektivavtal i förhållande till någon arbetstagarorganisation, skall ledamöterna från Sverige i förhandlingsdelegationen utses av den lokala arbetstagarorganisation som företräder flest arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i Sverige. Detta gäller dock endast om de lokala arbetstagarorganisationerna inte kommer överens om annat.

Lokala arbetstagarorganisationer som tillhör samma huvudorganisation skall anses som en organisation.

Prop. 2007/08:20
Bilaga 7

17 § Finns inte en sådan organisation som avses i 16 §, utses ledamöterna i förhandlingsdelegationen av arbetstagarna i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna i Sverige.

Vilka arbetstagare som ledamöter från Sverige företräder

18 § En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av bestämmelserna i 10 § företräder arbetstagarna i det företag eller den filial vars arbetstagare tilldelats platsen.

Om flera ledamöter utses för arbetstagarna i ett företag eller en filial med stöd av bestämmelserna i 10 § företräder de, om möjligt, lika många arbetstagare var.

En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av 10 § företräder även arbetstagare i företag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats i förhandlingsdelegationen. Antalet arbetstagare i de företag och filialer vars arbetstagare inte tilldelats någon plats fördelas så jämnt som möjligt mellan de ledamöter som företräder andra arbetstagare.

En ledamot som utses sedan platsen tilldelats med stöd av bestämmelserna i 12 § företräder enbart arbetstagarna vid det företag som föreslås upphöra i och med fusionen.

19 § Reglerna i 18 § skall inte tillämpas om en förhandlingsdelegation inrättas efter att de deltagande företagen fattat beslut enligt 22 § andra stycket eller när en förhandlingsdelegation av annan anledning enbart skall fatta sådana beslut som omfattas av 28 §.

Förhandlingar m.m.

Förhandlingsperiod

20 § Förhandlingarna mellan de deltagande företagen och arbetstagarnas förhandlingsdelegation om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget skall inledas så snart som förhandlingsdelegationen har inrättats och får pågå i högst sex månader efter inrättandet.

Parterna får gemensamt besluta att förlänga förhandlingsperioden till sammanlagt högst ett år.

21 § Om tidsfristen om tio veckor enligt 6 § överskrids på grund av omständigheter som arbetstagarna ansvarar för skall den förhandlingsperiod som avses i 20 § anses börja löpa när tidsfristen enligt 6 § överskrids.

22 § Förhandlingsdelegationen får besluta att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget eller att avbryta pågående sådana förhandlingar.

De deltagande företagen får besluta att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan i det övertagande företaget.

Information

23 § De deltagande företagen skall informera förhandlingsdelegationen om förekomsten och omfattningen av medverkan i de deltagande företagen samt om planerna för den gränsöverskridande fusionen och om hur genomförandet av fusionen fortskrider till dess att fusionen registrerats.

Experter

24 § Förhandlingsdelegationen får biträdas av experter som den själv utser. Experterna får på förhandlingsdelegationens begäran närvara vid förhandlingarna med de deltagande företagen när detta är lämpligt för att främja enhetlighet och konsekvens på europeisk nivå.

Omröstningsregler

25 § Som förhandlingsdelegationens beslut gäller, om inte annat följer av 26, 27 eller 28 §, den mening som stöds av mer än hälften av förhandlingsdelegationens ledamöter, om dessa representerar mer än hälften av samtliga arbetstagare i de deltagande företagen, berörda dotterföretagen och berörda filialerna.

26 § Om ett avtalsförslag skulle leda till att andelen ledamöter som omfattas av rätt till medverkan i det övertagande företaget blir mindre än vad som tidigare gällt för arbetstagarna i det av de deltagande företagen med högst andel medverkan, krävs för att avtalet skall godkännas att minst två tredjedelar av de ledamöter som företräder minst två tredjedelar av arbetstagarna i minst två EES-stater röstar för detta. Denna majoritetsregel gäller endast när medverkan omfattar minst 25 procent av det totala antalet arbetstagare i de deltagande företagen.

27 § För ett beslut att avstå från att inleda förhandlingar eller att avbryta pågående förhandlingar enligt 22 § första stycket krävs samma majoritet som anges i 26 §.

28 § När förhandlingsdelegationen beslutar om hur platser skall fördelas och ledamöter utses enligt 33 och 34 §§, mandatperiodens längd enligt 36 § och vilka ledamöter till styrelsen som skall föreslås eller avvisas enligt 37 § gäller den ordning som delegationen själv bestämmer.

Avtal om medverkan

29 § Ett avtal om medverkan skall vara skriftligt.

Avtalet skall behandla

1. avtalets omfattning,
2. det huvudsakliga innehållet i en ordning för medverkan, inklusive uppgifter om antalet ledamöter som arbetstagarna har rätt att välja, utse, föreslå eller avvisa,
3. vilka förfaranden som skall användas när ledamöterna väljs, utses, föreslås eller avvisas,
4. ledamöternas rättigheter, och
5. avtalets löptid, i vilka fall det bör omförhandlas, hur en omförhandling skall genomföras och vad som skall gälla för det fall omförhandling inte leder till något nytt avtal.

Vad som gäller om avtal inte träffas

När reglerna skall tillämpas

30 § Bestämmelserna i 32–40 §§ skall tillämpas

1. om parterna är överens om det,
2. om ett avtal som uppfyller kraven i denna lag inte träffats när tidsfristen under vilken förhandlingar kan pågå enligt 20 § löpt ut och
  - a) minst en tredjedel av arbetstagarna i de deltagande företagen hade rätt till medverkan, eller
  - b) arbetstagarna i något av de deltagande företagen, även om de utgjorde en mindre andel än en tredjedel av arbetstagarna i dessa företag, hade rätt till medverkan och förhandlingsdelegationen beslutar att arbetstagarna skall ha rätt till medverkan i det övertagande företaget, eller
3. om de deltagande företagen fattat beslut enligt 22 § andra stycket om att avstå från att inleda förhandlingar om ett avtal om medverkan.

31 § Om bestämmelserna i 32–40 §§ skall tillämpas och det i de deltagande företagen finns mer än en form för medverkan, får förhandlingsdelegationen besluta vilken form som skall införas i det övertagande företaget.

Om förhandlingsdelegationen inte fattar ett beslut enligt första stycket, får de deltagande företagen besluta vilken form för medverkan som skall införas i det övertagande företaget.

Rätten till medverkan

32 § Arbetstagarnas rätt att välja, utse, föreslå eller avvisa ett antal ledamöter i det övertagande företagens styrelse skall motsvara den högsta andel som gällde i något organ i något av de deltagande företagen före registreringen.

När bestämmelserna i 32–40 §§ skall tillämpas enligt 30 § 1 eller 2 har arbetstagarna rätt att välja eller på annat sätt utse en tredjedel av antalet

ledamöter i styrelsen, om de enligt första stycket skulle ha rätt till en större andel ledamöter. Om en tredjedel inte utgör ett helt tal skall arbetstagarna ha rätt till det antal ledamöter som motsvarar närmast högre tal.

33 § Förhandlingsdelegationen skall besluta hur platser i det övertagande företagets styrelse skall fördelas mellan ledamöter som företräder arbetstagare från olika EES-stater. Fördelningen skall ske proportionellt i förhållande till andelen arbetstagare i det övertagande företaget, dess dotterföretag och filialer i varje EES-stat.

Om inte arbetstagarna i samtliga EES-stater blir representerade vid fördelningen enligt första stycket, skall en plats undantas från den proportionella fördelningen. Den undantagna platsen skall tilldelas arbetstagarna i den EES-stat där det övertagande företaget skall ha sitt säte. Om dessa arbetstagare redan är representerade skall platsen i stället tilldelas arbetstagarna i den EES-stat som har flest arbetstagare av dem som blivit utan representation.

34 § Förhandlingsdelegationen skall utse ledamöter till de platser i styrelsen som fördelats mellan arbetstagarna i olika EES-stater enligt 33 §. Om en EES-stat har en nationell ordning för val av arbetstagarledamöter till något företagsorgan, skall i stället den ordningen tillämpas för val av ledamöter till platser som tilldelats arbetstagare från den staten.

35 § Ledamöter till de platser i styrelsen eller något företagsorgan i annan EES-stat som tilldelats arbetstagare i Sverige utses av lokala arbetstagarorganisationer enligt 15 eller 16 §. Organisationerna får enas om att överlåta sin rätt att utse ledamöter till förhandlingsdelegationen eller motsvarande organ i annan EES-stat.

36 § Den som utser arbetstagarledamöter enligt 34 eller 35 § skall bestämma mandatperiodens längd. Mandatperioden får dock inte vara längre än fyra räkenskapsår. Den skall bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av en ordinarie stämma på vilken styrelseval förrättas.

37 § När arbetstagarnas medverkan består i en rätt att föreslå eller avvisa ledamöter till styrelsen, bestämmer förhandlingsdelegationen vilka kandidater som skall föreslås eller avvisas.

38 § När arbetstagarna skall välja, utse, föreslå eller avvisa nya ledamöter till styrelsen skall en förhandlingsdelegation inrättas på nytt enligt 7–17 §§, om det inte är obehövligt. Vad som sägs om de deltagande företagen skall gälla för det övertagande företaget.

39 § Arbetstagarrepresentanter i styrelsen skall ha samma rättigheter och skyldigheter som de ledamöter som har utsetts av aktieägarna eller föreningsmedlemmarna.

Arbetstagarrepresentanterna får dock inte delta i behandlingen av frågor som rör kollektivavtal eller stridsåtgärder eller av andra frågor där en arbetstagarorganisation har ett väsentligt intresse som kan strida mot företagets.

Om ett företags verksamhet är av sådan natur eller har ett sådant ändamål som avses i 2 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet, har arbetstagarrepresentanterna inte heller rätt att delta i ett beslut som gäller verksamhetens mål eller inriktning.

40 § En av arbetstagarrepresentanterna får närvara och delta i överläggningarna när ett ärende, som senare skall avgöras i det övertagande företags styrelse, förbereds av därtill särskilt utsedda ledamöter i styrelsen eller befattningshavare i företaget.

Kostnader

41 § Alla kostnader för förhandlingsdelegationens förhandlingsverksamhet och verksamhet i övrigt skall bäras av de deltagande företagen eller det övertagande företaget i den utsträckning som krävs för att förhandlingsdelegationen skall kunna utföra sina uppgifter på lämpligt sätt.

Övriga bestämmelser

42 § Arbetstagarnas förhandlingsdelegation kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

Förhandlingsdelegationen skall upphöra när den utfört sina uppgifter enligt denna lag.

Skydd för arbetstagarrepresentanter

43 § Bestämmelserna i 3 § första stycket, 4 och 6–8 §§ lagen (1974:358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen skall gälla på motsvarande sätt för arbetstagarrepresentanter som vanligtvis utför sitt arbete i Sverige och utför uppgifter enligt denna lag.

Tystnadsplikt

44 § De deltagande företagen eller det övertagande företaget får besluta om tystnadsplikt för ledamöter i förhandlingsdelegationen samt för de experter som biträder detta organ, om det är nödvändigt med hänsyn till företagets bästa.

Den som fått information under tystnadsplikt får trots tystnadsplikten föra informationen vidare till andra ledamöter i samma förhandlingsdelegation och till dess experter. Rätten att föra informationen vidare gäller endast om uppgiftslämnaren underrättar mottagaren om tystnadsplikten. I sådant fall gäller tystnadsplikten även för mottagaren.

Tystnadsplikten skall fortsätta att gälla även efter det att uppdraget som ledamot eller expert upphört.

45 § Den som bryter mot denna lag, mot ett avtal enligt lagen eller mot tystnadsplikt som avses i denna lag skall ersätta uppkommen skada i enlighet med bestämmelserna i 55 och 56 §§, 57 § andra stycket, 60 § första stycket samt 61 och 62 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

Vid tillämpningen av dessa bestämmelser skall det som sägs om arbetsgivare gälla även för övertagande företag och deltagande företag samt det som sägs om arbetstagarorganisation gälla även för arbetstagarorganisationens förhandlingsdelegation.

En arbetstagarorganisation kan dock inte med stöd av denna lag kräva skadestånd av en annan arbetstagarorganisation eller arbetstagarorganisation.

Rättegång

46 § Mål om tillämpningen av denna lag skall handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Vid tillämpningen av den lagen skall det som sägs där om arbetsgivare gälla även för övertagande företag och deltagande företag samt det som sägs om arbetstagarorganisation gälla även för arbetstagarorganisationens förhandlingsdelegation. Det som sägs om kollektivavtal skall gälla även för sådana avtal som avses i denna lag.

Mål om tillämpningen av denna lag skall handläggas av Arbetsdomstolen som första domstol.

Mål om tillåtligheten av tystnadsplikt skall handläggas skyndsamt.

47 § När någon vill yrka skadestånd enligt denna lag, gäller i tillämpliga delar 64, 65 och 68 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. Vid tillämpningen av 64 § skall övertagande företag, deltagande företag och arbetstagarorganisation anses ha förhandlingsrätt enligt 10 § lagen om medbestämmande i arbetslivet. Den tid enligt 65 § inom vilken talan senast skall väckas, skall dock vara åtta månader.

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007.

Förslag till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelse- representation för de privatanställda

Härigenom föreskrivs att det i om lagen (1987:1245) om styrelse-
representation för de privatanställda skall införas två nya paragrafer, 1 c
och 10 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 c §

*Denna lag skall inte tillämpas
på ett övertagande företag om
lagen (2007:00) om arbetstagares
medverkan vid gränsöverskri-
dande fusioner gäller i företaget.*

10 a §

*Om denna lag inte längre skall
tillämpas på ett företag enligt
1 c § upphör mandatperioden för
uppdrag som bestämts med stöd av
10 § senast när det övertagande
företaget registreras.*

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007.

Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Häri genom föreskrivs att 8 kap. 2 och 43 §§ aktiebolagslagen (2005:551) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagna lydelse

8 kap.

2 §

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter i styrelsen finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda. Om inte annat följer av den lagen eller föreskrivs i denna lag, skall arbetstagarrepresentanter vid tillämpningen av denna lag jämföras med styrelseledamöter.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter i styrelsen finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda *och i lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner*. Om inte annat följer av dessa lagar eller föreskrivs i denna lag, skall arbetstagarrepresentanter vid tillämpningen av denna lag jämföras med styrelseledamöter.

43 §

Bolaget skall för registrering i aktiebolagsregistret anmäla

1. bolagets postadress,
2. vem som har utsetts till styrelseledamot, styrelsesuppleant, styrelsens ordförande, verkställande direktör, vice verkställande direktör och särskild delgivningsmottagare,
3. av vilka och hur bolagets firma tecknas.

Anmälan skall innehålla uppgift om postadress för de personer som anges i första stycket 2 och 3. Om postadressen avviker från personernas hemvist, skall även hemvistet anges. Anmälan skall vidare innehålla uppgift om de angivna personernas personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda, skall detta anges.

Anmälan skall innehålla uppgift om postadress för de personer som anges i första stycket 2 och 3. Om postadressen avviker från personernas hemvist, skall även hemvistet anges. Anmälan skall vidare innehålla uppgift om de angivna personernas personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Om en styrelseledamot eller en styrelsesuppleant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda *eller lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner*, skall detta anges.

Även den som anmälan gäller har rätt att göra anmälan enligt första stycket. Den som har utsetts till en sådan befattning som avses i första stycket 2 har även rätt att anmäla företrädarens avgång. Prop. 2007/08:20 Bilaga 7

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007.

Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Häri genom föreskrivs att 6 kap. 1, 2, 4 och 15 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

1 §¹

En ekonomisk förening skall ha en styrelse med minst tre ledamöter.

Styrelsen väljs av föreningsstämman, om det inte föreskrivs i stadgarna att en eller flera styrelseledamöter skall utses på annat sätt.

En styrelseledamots uppdrag gäller för den tid som anges i stadgarna. Uppdragstiden får inte omfatta mer än fyra räkenskapsår och skall bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av den ordinarie föreningsstämma på vilken styrelseval förrättas.

Vad som sägs i denna lag om styrelseledamöter skall i tillämpliga delar gälla även suppleanter.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Bestämmelser om arbetstagarrepresentanter finns i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda *och i lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.*

2 §²

Ett uppdrag som styrelseledamot upphör i förtid, om ledamoten eller den som har utsett honom begär det. Anmälan om avgång skall göras hos styrelsen och, om en ledamot som inte är vald på föreningsstämma vill avgå, även hos den som har tillsatt honom.

Om en styrelseledamots uppdrag upphör i förtid eller hinder enligt 4 § uppkommer för honom att vara styrelseledamot och det inte finns någon suppleant som kan inträda i hans ställe, skall övriga styrelseledamöter vidta åtgärder för att en ny styrelseledamot tillsätts för den återstående mandattiden. Sådana åtgärder behöver dock inte vidtas, om den förutvarande ledamoten var arbetstagarrepresentant som avses i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de

Om en styrelseledamots uppdrag upphör i förtid eller hinder enligt 4 § uppkommer för honom att vara styrelseledamot och det inte finns någon suppleant som kan inträda i hans ställe, skall övriga styrelseledamöter vidta åtgärder för att en ny styrelseledamot tillsätts för den återstående mandattiden. Sådana åtgärder behöver dock inte vidtas, om den förutvarande ledamoten var arbetstagarrepresentant som avses i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de

¹ Senaste lydelse 1987:1247.

² Senaste lydelse 1987:1247.

privatanställda. Skall ledamoten väljas på föreningsstämma, kan utan hinder av 1 § första stycket valet anstå till nästa ordinarie stämma på vilken styrelseval förrättas, om styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter och suppleanter.

privatanställda *eller i lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner*. Skall ledamoten väljas på föreningsstämma, kan utan hinder av 1 § första stycket valet anstå till nästa ordinarie stämma på vilken styrelseval förrättas, om styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter och suppleanter.

Om en styrelseledamot som enligt stadgarna skall tillsättas i annan ordning än genom val av föreningsstämman inte har utsetts, skall rätten förordna en ersättare på ansökan av en styrelseledamot, medlem, borgenär eller någon annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda föreningen.

4 §³

Verkställande direktören och minst halva antalet styrelseledamöter skall vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i särskilda fall tillåter annat. Den som är underårig eller i konkurs eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör. Att detsamma gäller den som är underkastad näringsförbud följer av 6 § lagen (1986:436) om näringsförbud.

Styrelseledamöterna skall vara medlemmar i föreningen, om inte stadgarna i särskilt angivna fall tillåter annat. Den som enligt lag är ställföreträdare för en medlem eller, om en juridisk person är medlem, den som är ledamot av styrelsen för den juridiska personen eller delägare i denna får dock vara styrelseledamot utan att vara medlem i föreningen, även om stadgarna saknar föreskrift om det.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte arbetstagarrepresentanter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda *eller lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner*.

En juridisk person kan inte vara styrelseledamot.

15 §⁴

För registrering skall föreningen anmäla vem som har utsetts till styrelseledamot, verkställande direktör, suppleant och firmatecknare och vem som enligt 11 §

För registrering skall föreningen anmäla vem som har utsetts till styrelseledamot, verkställande direktör, suppleant och firmatecknare och vem som enligt 11 §

³ Senaste lydelse 2006:596.

⁴ Senaste lydelse 1992:1242.

har bemyndigats att på föreningens vägnar ta emot delgivning samt deras postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Om en ledamot eller suppleant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelse-representation för de privat-anställda, skall detta anges. För registrering skall föreningen även anmäla av vilka och hur föreningens firma tecknas.

har bemyndigats att på föreningens vägnar ta emot delgivning samt deras postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Om en ledamot eller suppleant har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelse-representation för de privat-anställda *eller lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner*, skall detta anges. För registrering skall föreningen även anmäla av vilka och hur föreningens firma tecknas.

Anmälan görs första gången när föreningen enligt 2 kap. 3 § anmäls för registrering och därefter genast efter det att ändring har inträffat i ett förhållande som har anmälts eller skall anmälas för registrering enligt första stycket. Rätt att göra anmälan tillkommer även den som anmälingen gäller.

Om föreningens postadress ändras, skall föreningen genast anmäla det för registrering.

Denna lag träder i kraft den 15 december 2007.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2007-09-18

Närvarande: f.d. justitierådet Nina Pripp, regeringsrådet Nils Dexe och justitierådet Lars Dahllöf.

Arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

Enligt en lagrådsremiss den 20 juni 2007 (Arbetsmarknadsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner,
2. lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda,
3. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
4. lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Anette Bergene.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Till grund för de remitterade förslagen ligger artikel 16 i Europa-parlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG av den 26 oktober 2005 om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar. I artikeln ges bestämmelser om arbetstagarnas medverkan. Direktivet är ännu inte i någon del införlivat i svensk rätt. En remiss med lagförslag för genomförandet av direktivet i övrigt har aviserats bli avlämnad senare. Det hade givetvis varit önskvärt att Lagrådet vid sin granskning nu hade haft tillgång också till dessa lagförslag. Med hänsyn till att de nu framlagda lagförslagen föreslås träda i kraft den 15 december 2007 har emellertid granskningen av dem ansetts av tidsskäl inte böra anstå. De föreliggande lagförslagen har därför inte nu kunnat ställas mot den reglering som krävs för ett genomförande av direktivet i sin helhet.

Förslaget till lag om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner

Åtskilliga bestämmelser i artikel 16 i direktivet 2005/56/EG hänvisar till bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/86/EG om komplettering av stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytande (SE-direktivet). Detta direktiv har genomförts i svensk rätt genom lagen (2004:559) om arbetstagarinflytande i europabolag (prop. 2003/04:122, bet. 2003/04:AU4, rskr. 2003/04:226). Flera av de nu föreslagna bestämmelserna har utformats med förebild i motsvarande bestämmelser i 2004 års lag vilka grundar sig på 2001 års direktiv.

I likhet med vad Lagrådet vid sin granskning av förslaget till 2004 års lag uttalade om direktivet 2001/86/EG får även i fråga om direktivet 2005/56/EG sägas att dess artiklar och punkter inte är helt lättillgängliga, vilket återspeglas i de författningstexter som nu föreslås. Det måste dock anses vara en fördel att när delar av innehållet i 2001 års direktiv också

här skall överföras till svensk rätt författningstexterna i den föreslagna nya lagen så långt möjligt överensstämmer med dem i 2004 års lag. Det får också anses ligga en fördel i att även disposition och rubriksättningar i den lagen följs så långt möjligt i den nu föreslagna lagen.

1 §

Paragrafens andra stycke avses utgöra en allmän beskrivning av hur arbetstagarnas medverkan kan fastställas när lagen skall tillämpas. Lagrådet har inget att erinra mot att lagens huvudsakliga innehåll återges i en inledande paragraf, jfr bl.a. 2 § lagen om arbetstagarinflytande i europa-bolag och 2 § lagen (2006:477) om arbetstagarinflytande i europa-köoperativ.

För att texten bättre skall överensstämma med lagens innebörd föreslår Lagrådet att andra stycket i stället ges följande lydelse.

Arbetstagarnas medverkan kan fastställas enligt överenskommelse mellan de deltagande företagen och en för arbetstagarna enligt denna lag utsedd förhandlingsdelegation eller, om någon överenskommelse inte träffats, enligt bestämmelserna i 30–40 §§.

4 §

Enligt den föreslagna paragrafen avses i denna lag med en *gränsöverskridande fusion* en fusion mellan företag med begränsat ansvar i olika stater inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Den närmare innebörden av begreppen fusion och företag framgår inte av lagtexten. I författningskommentaren (se s. 93) finns emellertid några exempel på vilka slags företag lagen avses att bli tillämplig på.

Lagrrådet vill erinra om att redan ordet företag är förhållandevis vittomfattande och oprecis i allmänt språkbruk. I lagstiftningen finns därför exempel på att det har funnits behov av att närmare avgränsa och definiera begreppet. Ett sådant exempel finns i lagen (1987:1245) om styrelse-representation för de privatanställda. I 2 § sägs nämligen att med företag i denna lag avses aktiebolag, bank, hypoteksinstitut, försäkringsbolag och ekonomisk förening samt under vissa förutsättningar europa-köoperativ. Vidare bidrar till oklarheten att företaget skall ha ett ”*begränsat ansvar*” i direktivets mening där det dessutom talas om bolag.

Vad gäller frågan om vad som avses med begreppet fusion kompliceras bilden av att bestämmelser om vad en fusion innebär förekommer inte bara i gällande rätt (jfr bl.a. 23 kap. aktiebolagslagen /2005:551/ och 12 kap. lagen /1987:667/ om ekonomiska föreningar), utan också aviseras förekomma i det inledningsvis nämnda och i Regeringskansliet pågående lagstiftningsprojektet.

Enligt Lagrådets mening är definitionen av *gränsöverskridande fusion* av så central betydelse för tillämpningen av lagen att det inte kan få råda någon tvekan om innebörden. Under den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet bör därför definitionen kompletteras, så att det klart framgår direkt av författningstexten vad som i denna lag avses med begreppen företag, företag med begränsat ansvar och fusion (jfr utöver

5 §

Enligt paragrafens första stycke skall de deltagande företagen så snart som möjligt vidta vissa åtgärder sedan fusionsplanen offentliggjorts. Det framgår inte av lagrådsremissen vad som närmare åsyftas med att planen offentliggjorts. Det skulle kunna stå för t.ex. den tidpunkt då fusionsplanen presenterats för förhandlingsdelegationen, när planen registrerats eller när registreringen kungjorts. Det är enligt Lagrådets mening önskvärt med ett förtydligande i denna del.

31 §

Paragrafen bygger på artikel 7.2 sista stycket i SE-direktivet. I direktivet, sista meningen i stycket, finns också en bestämmelse som innehåller en viss informationsskyldighet för det särskilda förhandlingsorganet i förhållande till de deltagande bolagen. Denna skyldighet har utelämnats i den svenska regleringen.

Lagrådet förordar att direktivbestämmelsen får en motsvarighet i denna paragraf genom en ny andra mening i första stycket av följande lydelse.

Om förhandlingsdelegationen fattar ett sådant beslut, skall den informera de deltagande företagen om beslutet.

Det kan ifrågasättas, om det inte bör föreskrivas en motsvarande informationsskyldighet i anslutning till beslut som deltagande företag fattar enligt andra stycket.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelse-representation för de privatanställda

I remissen föreslås att det införs två nya paragrafer i lagen. I syfte att göra texten än lättare att förstå för läsaren föreslår Lagrådet att paragraferna ges följande lydelse.

1 c §

Denna lag skall inte tillämpas på företag som blivit resultatet av en fusion, om lagen (2007:000) om arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner gäller i företaget.

10 a §

Om denna lag inte längre skall tillämpas på ett företag enligt 1 c §, upphör mandatperioden för uppdrag som bestämts med stöd av 10 § senast när fusionen registrerats.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Prop. 2007/08:20
Bilaga 8

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 november 2007

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, statsråden Olofsson, Odell, Bildt, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Björling

Föredragande: statsrådet Littorin

Regeringen beslutar proposition 2006/07:20 Arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner.